# Dorie

## Fata pe care nu o iubea nimeni

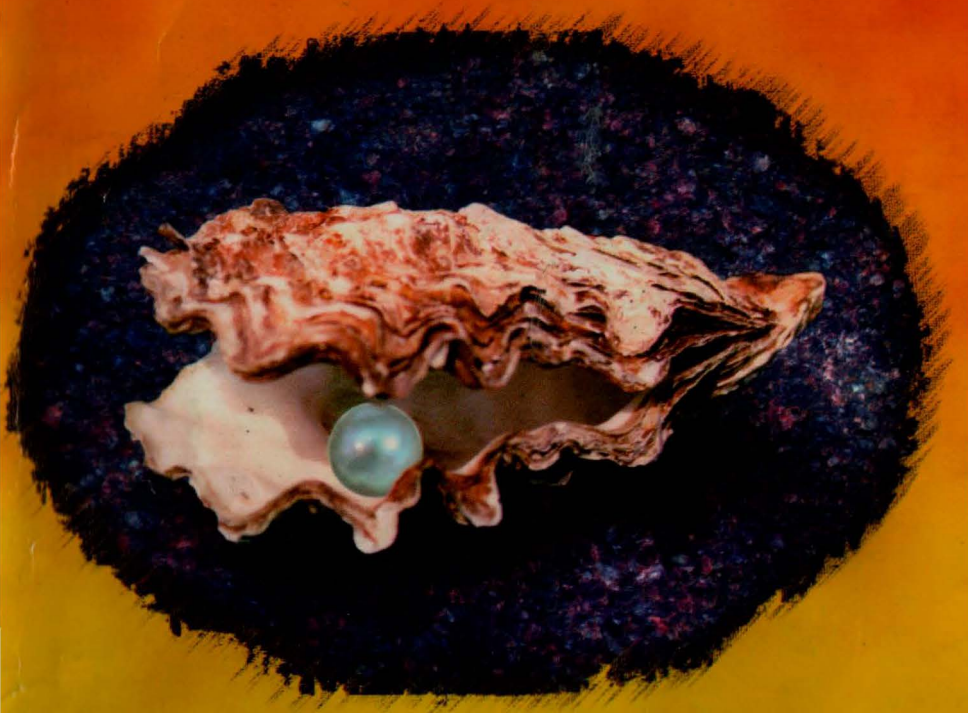

Doris Van Stone și Erwin W. Lutzer

# Dorie

*Fata pe care nu o iubea nimeni*

**Doris Van Stone și Erwin W. Lutzer**
**Cuvînt înainte de Evelyn Christenson**

*Lui*
*Burney și Darlene*
*care mi-au acordat*
*privilegiul de a fi numită*
*"mamă"*

1995 © Copyright for the Romanian edition by Operation Mobilisation.
ISBN 3-85290-002-6

1979 © Copyright deținut de The Moody Bible Institute of Chicago
Originally published in English under the title Dorie: *The Girl Nobody Loved*

Toate drepturile rezervate.
Traducerea și dactilografierea versiunii românești
Mihaela Ursa și Kitty Bojan

# *Cuvînt înainte*

Am citit cu lacrimi în ochi această poveste impresionantă a fetiței pe care nimeni nu o iubea, transformîndu-se mai tîrziu în femeia pe care Dumnezeu a ales-o ca să lucreze prin ea. Omenește vorbind, copilăria lui Dorie, marcată de cruzime și respingere ar fi dus în mod normal spre o maturitate umbrită de amărăciune și nesiguranță. Numai că, în loc să se întîmple așa, Cristos, abia descoperitul Mîntuitor, a salvat-o și încetul cu încetul a transformat-o într-un adult adevărat.

Am fost mișcată de felul în care Dorie a fost în mod miraculos ajutată de singura ei avere materială, un Nou Testament micuț, în toată acea perioadă de îngrozitoare singurătate. A făcut sublinieri, a memorat pasaje și a încercat să-i respecte Cuvîntul. Acesta a fost singurul ei prieten. Dar, după cum s-a dovedit, a fost de ajuns.

Povestea aceasta dovedește minunat cum putem urca din urîțenia și nimicnicia propriei noastre imagini despre sine, nu numai la toleranța și dragostea lui Dumnezeu, ci și la postura de mesager ales al Său. Este o imagine minunată a felului în care Cristos înțelege, iubește și înalță un copil lipsit de dragoste, bătut și neglijat, vindecîndu-l apoi și ștergînd miraculos o posibilă cicatrice emoțională permanentă.

Dar cel mai frumos lucru din viața lui Dorie este pentru mine faptul că ea folosește acum experiențele copilăriei sale pentru a ajuta alți copii mutilați sufletește să se elibereze de rănile lor, aducîndu-le aceeași speranță pe care a avut-o și ea – Isus.

Evelyn Christenson

# *Cuprins*


Cuvînt înainte ..... 3

1. Mamă, te rog, vino acasă ..... 5
2. Orfelinatul ..... 9
3. În căutarea iubirii ..... 15
4. Mamă, unde ești? ..... 19
5. Doamne, mă doare prea tare ..... 23
6. Femeie, aceasta este fiica ta? ..... 29
7. Doris, unde este tatăl tău? ..... 33
8. Domnule, sînteți tatăl meu? ..... 38
9. Doamne, nu! ..... 43
10. Nu ești fiica mea ..... 48
11. Se întorc soldații! ..... 51
12. Tată, te-am iubit ..... 56
13. Nouă Guinee, sîntem gata să venim! ..... 59
14. Încercarea din Shangri-La ..... 62
15. Viața în vale ..... 66
16. Zilele noastre stau în mîinile Tale ..... 71
17. Promite-mi că mă vei îngropa ..... 77
18. Mamă, ce este un monument funerar? ..... 80
19. La revedere, Baliem ..... 84
20. Vindecînd inimi zdrobite ..... 87
21. Reflecții funerare ..... 93

Notă de mulțumire ..... 95

# *Mamă, te rog, vino acasă*

M-am furișat în tăcere pînă la fereastră și am încercat să pătrund cu privirea întunericul de afară. Ochii mei urmăreau farurile fiecărei mașini care trecea. M-am așezat pe scaunul meu de lemn brun, cu mîinile în jurul genunchilor, încercînd cu disperare să mă încălzesc.

Au trecut cîteva ore. În cele din urmă am văzut forma umbrei mamei mele dînd colțul și urcînd cărarea. Cînd a ajuns la etajul doi, unde locuiam, eu o așteptam deja, după ce bîjbîisem prin camera întunecată.

*Sper că va fi fericită să mă vadă.* Dar, ca de obicei, m-a măturat doar cu privirea și a îmbrățișat-o pe sora mea, Marie[1]. "Ce faci, scumpete?" a murmurat. Așteptam, cu mîinile vîrîte adînc în buzunarele halatului meu tras de soare, să mă iubească și pe mine. Dar m-a împins, dîndu-mă la o parte. "Ce vrei?" s-a răstit.

"Nu vrei să mă îmbrățișezi?" am întrebat timid.

"Ieși afară de-aici!" a lătrat ea drept răspuns.

Aveam doar șase ani. Dar scenele din apartamentul acela mi-au rămas gravate pentru totdeauna în minte. Nu-mi amintesc nimic luminos. O galerie de lemn întunecat mărginea pereții fără nici o fantezie. Un scaun maro, îmbîcsit, o băncuță și un covoraș mobilau prima încăpere. Următoarea era goală, cu excepția unui pat, împărțit de mine și Marie, lîngă dulap.

În fiecare dimineață mama pleca devreme și se întorcea abia noaptea tîrziu. O mai văd încă: cu părul negru-albăstrui încadrîndu-i ovalul perfect al feței. Ochii ei căprui deveneau reci ca piatra de îndată ce striga: "Doris, ai grijă de sora ta. Și nu uita: nu aprinde luminile!"

Marie era cu un an mai mică decît mine și mama ținea cu orice preț să înțeleg un lucru: dacă se întîmpla ceva rău cu Marie, eu urmam să fiu pedepsită. Responsabilitatea îmi aparținea în întregime.

Eu și Marie ne petreceam zilele singure în apartament. Abia așteptam sfîrșiturile de săptămînă cînd mama ne făcea de mîncare. În acele dimineți dormeam pînă tîrziu și apoi mîncam în tăcere toate trei. Dar de cele mai multe ori meniul nostru consta din ceva ce putea fi preparat de o fetiță de

[1]Acest nume a fost schimbat.

șase ani: sandviciuri cu unt de alune și dulceață. Ajungeam pînă la borcanul din cămară. Ținînd borcanul între genunchi, răsuceam și zgîriam cu un cuțit ca să amestec uleiul cu untul de alune. "Nu vărsa uleiul", mă avertizase mama. Dacă se întîmpla, totuși, asta, îl sugativam repede cu hîrtie igienică. Întindeam untul, scobind în felia de pîine. Dacă nu aveam dulceață, o înfulecam cum puteam.

Cîteodată se întîmpla să avem lapte, dar de obicei beam apă. Nu aveam căni de tablă, numai borcane goale. După ce am primit o bătaie pentru că spărsesem unul, am învățat să am grijă de ele. Trăgeam un scaun pînă la chiuveta de faianță, așezam borcanul sub robinet, apoi dădeam drumul la apă. Cu amîndouă mîinile îi dădeam borcanul lui Marie, apoi mă dădeam jos de pe scaun.

Stomacele ne chiorăiau de foame de multe ori. Odată am pășit cu curaj într-un magazin sperînd că vînzătorul o să-mi dea ceva de mîncare. Cînd a refuzat, i-am spus că mama va plăti a doua zi. Am învățat că numai oamenii cu bani puteau să aibă de mîncare. Plină de tristețe, m-am întors acasă cu mîinile goale – și înfometată.

În fiecare seară, așteptînd-o pe mama, mă simțeam singură și copleșită de responsabilități. Mă îngrozea gîndul că ceva rău ni s-ar fi putut întîmpla mie sau surorii mele. Întunericul din apartamentul nostru soios îmi hrănea imaginația copilărească. *Dar dacă mama nu se va întoarce acasă?*

Într-o seară am auzit ușa deschizîndu-se la primul etaj. Am apucat un cuțit de bucătărie, am deschis ușa și am zărit doi bețivi la capătul scărilor. Strîngînd cu putere cuțitul, pînă cînd mi s-au albit încheieturile mîinilor, am țipat: "Ieșiți afară! Am un cuțit!" cu toată cruzimea pe care mi-am putut-o aduna în voce. Marie s-a ascuns în spatele meu. Au rîs și au plecat după cîteva clipe.

Cînd i-am povestit mamei spaima mea, a ridicat din umeri: "Ei și? N-au intrat înăuntru, la urma urmei". Apoi a întrebat singurul lucru care o interesa cu adevărat: "Erați cu luminile aprinse?"

De asta mi-am așezat scaunul lîngă fereastră. Farurile care fugeau de-a lungul șoselei 34 din Oakland, California, erau mai prietenoase decît întunericul agresiv al apartamentului nostru friguros. Îmi era frică să adorm fără mama. Uneori, Marie țipa, îngrozită de sunete ciudate. Atunci o strîngeam la piept, pe după umeri, spunîndu-i să nu se teamă. Dar înlăuntrul meu eram înspăimîntată. Noapte după noapte ședeam în întuneric și îmi făceam griji pentru felul în care m-ar fi pedepsit mama dacă Marie se îmbolnăvea sau pățea ceva.

Cînd în sfîrșit se întorcea acasă, seara tîrziu, nu-mi vorbea niciodată, ci fugea întotdeauna la Marie, care, de obicei era deja adormită pe canapea.

"Marie este o fetiță dulce – ea nu-i ca tine", îmi spunea mama adeseori. O vîra pe Marie în pat și îi spunea noapte bună. Eu eram de una singură.

Fără să-mi schimb hainele – nu aveam pijama – mă furișam sub pătură lîngă sora mea. Nici măcar o singură dată mama nu m-a îmbrățișat și nici nu m-a lăsat să stau pe genunchii ei.

Din cînd în cînd, mama aducea cîte un mic cadou pentru Marie, dar niciodată pentru mine. Hainele le primeam de la prietenii noștri din vecini. Rochiile noastre păreau să fie mereu ori prea mici, ori prea mari; pantalonii îi purtam găuriți în genunchi și pantofii ne strîngeau. Orice lucru nou era pus de-o parte pentru Marie. Cînd mama era acasă îmi ascundeam spaimele. Mă tîram în spatele unei canapele unde puteam suspina neobservată. Cîteodată, cînd mă durea stomacul, mă îndoiam pe podea. Dacă mama mă găsea plîngînd, mă plesnea.

Într-o noapte m-am trezit, și cum Marie nu era lîngă mine în pat, am strigat-o pe mama, care se întorsese mai devreme, dar n-am primit nici un răspuns. Cuprinsă de groază, am căutat prin toate cele patru camere ale apartamentului. Crezînd că fusesem abandonată, am început să țip. M-am chircit într-un colț, zbierînd isteric. Probabil trecuse o oră cînd am auzit brusc pe cineva pe scări. Apoi am văzut-o pe mama în ușă, cu Marie în brațe. Plecase fără să-mi spună și nu mi-a explicat niciodată motivul dispariției ei.

După-amiaza următoare, mama ne-a dus, pe mine și pe Marie, să vizităm o prietenă. Marie ședea pe genunchii mamei în timp ce femeia îi admira trăsăturile frumoase. Apoi, într-o observație nu foarte subtil plasată, femeia adăugă: "Dar e păcat de cealaltă".

*De ce sînt atît de diferită? De ce eram atît de urîtă? Oare nu mă poate iubi nimeni?* Respinsă și dezamăgită, mi-am împins scaunul și m-am ascuns într-un colț. Eram întemnițată în cușca propriilor mele sentimente și emoții, nimeni nu-mi vorbea și nici eu nu simțeam nevoia să vorbesc. Pînă și această femeie regreta că mă născusem.

*Poate voi reuși să o fac pe mama să mă iubească*, m-am gîndit. Dar de cîte ori încercam să mă agăț de gîtul ei, mă împingea la o parte. Dacă însă mă cățăram pe genunchii ei, mă dădea la o parte cum ar fi făcut-o cu un cîine prietenos, dar nedorit. "Nu face asta", izbucnea. Și dăuga: "Nu-mi spune mamă. Spune-mi Laura".

La șase ani știam că sînt nedorită. O pacoste, o povară, un blestem – nu știam înțelesul acestor cuvinte, dar simțeam pe pielea mea fiecare gram al greutății lor. *Sînt urîtă și asta-i vina mea. Ce n-aș da să pot face ceva!*

Zilele se tîrau înainte fără scapare, într-o succesiune mohorîtă. Eu și Marie rîdeam rareori. De cele mai multe ori stăteam și ne întrebam care era necazul lumii ăsteia.

La cîteva sute de pași de apartamentul nostru era un loc viran unde mă jucam cu sora mea. Nu aveam jucării, dar foloseam diverse obiecte (bețe sau pietre) pentru a reprezenta orice ne dorea inima. Acolo ne uitam fricile, dar nu pentru multă vreme.

Simțeam că alți copii se distrează. Erau fericiți și fără griji, dar nouă ne era greu să ne simțim bine. Perioadele noastre de joacă, atît de puține, nu puteau șterge suferința pe care o cunoșteam atît de bine. Ne venea greu să fim prietenoase sau să zîmbim.

Tatăl meu a venit acasă la noi, poate de trei-patru ori. Deși îmi aduc aminte doar foarte puțin despre el din vizitele acelea, mi-l amintesc spunînd că Marie este foarte drăguță. Ea era deci și favorita lui.

O singură rază de lumină pătrunde amintirile întunecate ale acelor zile – magazinul din colț. Mergeam de cîte ori îndrăzneam. "Salut, Clara Bow", mă saluta vînzătorul, fericindu-mă cu o poreclă. "Vrei un sifon?"

Eu refuzam, pentru că nu aveam bani. Dar ochii îi străluceau de bunătate pe măsură ce mă ridica într-un scaun care se răsucea și îmi dădea o limonadă de căpșuni. *Te rog să vezi dincolo de hainele mele ponosite cît de înspăimîntată sînt. Sînt rănită!* Deși nu putea să vadă atît de departe, el a fost primul care m-a făcut să cunosc iubirea omenească.

Numai că expedițiile mele la magazin s-au terminat curînd. Mama a luat o decizie care ne-a schimbat total viitorul. Zilele petrecute în apartamentul nostru se sfîrșiseră.

# 2

# *Orfelinatul*

"Copii, eu și tatăl vostru nu putem avea grijă de voi, așa că veți pleca undeva unde o să vă placă", ne-a spus mama în timp ce împreună cu prietena ei, ne încărcau într-o mașină. O vreme am mers cu mașina, apoi pe jos. Mama ne ținea de mînă. Eu căram cîteva din hăinuțele noastre mototolite într-o pungă de hîrtie. Jucării nu aveam.

Ne-am apropiat de o clădire mare, de piatră. Avînd două etaje și fiind în formă de "U", mie îmi părea imensă. Un palmier înconjurat de flori roșii se înălța în curte. Printr-un gard de sîrmă am văzut niște băieți jucîndu-se. *Trebuie să fie o școală*, m-am gîndit.

"La revedere", a spus mama fără o lacrimă. "O să vă caut". N-a spus cînd.

Ambele femei s-au îndreptat spre ușă. Tristețea de pe fața vecinei noastre o arăta interesată de soarta noastră. (Am sperat în secret că măcar ea o să ne viziteze cîndva, dar n-a făcut-o niciodată.) Mama s-a oprit, cu mîna pe clanță. "Poate n-o să trebuiască să stați aici prea mult timp". Apoi ușa s-a închis și noi am fost lăsate singure. Era ca și cum mama ar fi lăsat un pachet undeva și nu și-a mai amintit vreodată să se întoarcă să-l ia.

Ajunseserăm cu puțin înaintea prînzului, așa că am fost duse într-o sală unde vreo șaizeci și cinci de copii ședeau în jurul unor mese lungi.

"Doris, a spus pedagoga, vei învăța că la masă nu se vorbește. Dacă vrei ceva, ridici mîna".

La prima masă ni s-a servit sfeclă. "Mie nu-mi place sfecla" i-am spus pedagogei.

"Vei învăța să-ți placă", m-a informat ea. Nu poți pleca de la masă pînă nu mănînci tot".

"Doris, mănîncă-ți sfecla", mi-a amintit pedagoga. Nu i-am răspuns. Dar nici n-am mîncat. În cele din urmă, ceilalți copii s-au ridicat și au plecat. Eu am stat în continuare la masă. După-amiaza, pedagoga mi-a luat scăunelul.

În cele din urmă, ceilalți copii s-au întors pentru cină. Mie nu mi s-a dat nimic, din moment ce refuzasem să mănînc sfecla. Cînd ceilalți au terminat de mîncat, au putut să plece. Eu am stat pînă la nouă seara. Din nou mi-au luat scăunelul. Am stat în picioare, dar nu m-am atins de sfeclă. Credeam că

am cîștigat, dar o pedagogă a venit în curînd cu o nuia lungă și subțire și mi-a dat o bătaie pe care n-o s-o pot uita vreodată.

Am fost trimisă sus și mi s-a arătat vestiarul. Fiecare copil avea cîte o despărțitură căreia i se spunea dulap, cu un cîrlig pentru haine și un raft deasupra pentru prosoape de baie. Pantofii erau așezați dedesubt. Ceilalți copii erau deja în pat, așa că m-am îmbrăcat singură. Pedagoga mi-a arătat pătuțul meu, unul dintre cele douăzeci aliniate în cameră. Nu era nici un covor acolo, cu excepția unui preș pe intervalul din mijloc. Începeam să mă luminez: era o școală ciudată.

"Mama mea se întoarce?" am întrebat.

"A, va veni să vă vadă", mi-a spus pedagoga fără să-mi promită nimic concret. În noaptea aceea am făcut ceva ce avea să se repete de atunci în fiecare seară a următorilor șapte ani: am plîns pînă am adormit.

După cîteva zile am început să-i întreb pe ceilalți copii: "Cum se numește locul ăsta?"

"E un orfelinat", îmi răspundeau, "un orfelinat". O fetiță mai mare cu părul negru mi-a spus în mod solemn, "Ăsta-i un loc unde vii cînd nimeni nu te vrea".

Mama nu se obosise să viziteze încăperile orfelinatului împreună cu noi. Domnișoara Ward, o femeie milităroasă, căruntă și cu ochi albaștri, ne-a prezentat pedagogei, domnișoara Gabriel. Domnișoara Gabriel ne-a arătat camera de joacă, cu jucării pe care copiii și le împărțeau. De-a lungul unui perete era un rînd lung de cutii de lemn cu capace, pentru ca fiecare copil să-și poată păstra acolo lucrurile personale. A mea era prima din colț. Dar n-aveam să pun nimic în ea.

Uneori, în timpul jocului, întrebam cîte un copil dacă pot să păstrez una din jucării în cutia mea. Dar el spunea întotdeauna: "Nu. E a mea". Așa am început să adun cîteva lucrușoare doar pentru mine. Dacă găseam un creion întreg, îl strecuram în cutia mea cînd nu se uita nimeni. Sau dacă făceam vreun desen îl puneam în cutie ca să nu mi-l mîzgălească cineva.

Tot timpul îmi țineam lucrurile adunate cu grijă, așa încît, dacă ar fi fost necesar, să pot pleca de acolo cît mai repede. *Mama mi-a spus că s-ar putea să nu trebuiască să stăm mult acolo. S-ar putea să plecăm în orice clipă*, mă gîndeam.

La început eram o singuratică. Îmi petreceam timpul liber șezînd pe o bancă lungă și verde, legănîndu-mă în față și în spate, gîndindu-mă cum aș fi putut să ies de acolo. Picioarele mi se bălăngăneau. Îmi aduceam mîinile în jurul genunchilor, la fel cum obișnuisem să mă ghemuiesc la fereastra apartamentului. *Cînd se întoarce mama?*

Ce n-aș fi dat acum să fiu iar în apartamentul nostru familiar. Copiii mă chemau să mă joc cu ei, dar eu refuzam. *Nu voi sta mult timp aici*, mă consolam singură. Pe cînd stăteam în apartament cineva mi-a dăruit odată un jerseu

roşu cu margini kaki şi nasturi de lemn. Acum îl purtam în fiecare zi, încheindu-l pînă sus ca pe un scut în jurul meu. Domnişoara Gabriel nu reuşea decît foarte greu să mă convingă să mă despart de el în zilele de spălat. Era singura mea legătură cu ceea ce ştiam ca fiind casa mea.

Zilele şi săptămînile treceau şi mama nu se întorcea. În fine, deznădăjduită, am acceptat faptul că ar putea să nu se ţină de cuvînt. După toate aparenţele, veniserăm aici ca să rămînem. De fapt, mă convingeam tot mai mult că eu şi Marie vom rămîne aici pentru tot restul vieţii.

Încetul cu încetul am început să mă obişnuiesc. *Dacă pot fi puternică, voi supravieţui*, m-am gîndit. Aşa că îi terorizam pe ceilalţi copii. Nu eram blîndă niciodată. Împingeam şi zgîriam. Loveam. Dacă un alt copil nu mă lăsa să-i văd jucăriile, i le luam. Ceilalţi nu mă loveau, dar eu îi loveam şi mă simţeam bine făcînd asta. Nu eram nici mai mare, nici mai puternică decît ceilalţi, dar trebuie că arătam puternică.

Programul zilei era monoton. Soneria de dimineaţă ne trezea şi ne aliniam pentru micul dejun. În fiecare zi primeam nişte fulgi cleioşi şi plini de cocoloaşe. Forţîndu-mi ingeniozitatea pînă la maximum, am încropit un plan pentru a evita să înghit terciul. Mai întîi, mi-l îndesam în gură, rotunjindu-mi obrajii şi-aşa bucălaţi. Apoi ridicam mîna ca să merg la baie, unde scuipam în chiuvetă. Făceam asta în fiecare dimineaţă.

Într-o astfel de excursie la baie, am simţit mîna puternică a pedagogei pe ceafă. "Vino încoace, Doris!", a ordonat, făcîndu-i pe toţi să se întoarcă spre mine. M-a escortat pînă la spălător unde am scuipat în chiuvetă, încercînd să ţintesc în centru. Apoi a luat o bucată de săpun şi mi-a frecat limba. În ziua următoare fulgii aveau un gust ceva mai bun. De atunci încolo i-am mîncat.

În fiecare marţi şi joi ni se dădea lapte gras. Uram substanţa aceea albă şi unsuroasă, aşa că le forţam pe celelalte fete să bea şi laptele meu. Deşi nici lor nu le plăcea deloc, pe al lor îl beau de îndată ca să se termine coşmarul mai repede. Cînd pedagoga nu se uita, schimbam paharele. "Dacă nu-l bei, te prind eu în curte", le ameninţam. Reputaţia mea de răutăcioasă le făcea să se supună şi să asculte.

Rareori mă jucam împreună cu Marie. Ea era repartizată într-o altă parte a clădirii, cu cei de vîrsta ei. Eu eram cu cei de la şase la opt ani. Orfelinatul nu tolera legăturile strînse între membrii aceleaşi familii şi nici măcar prieteniile strînse între copii. Mai tîrziu am descoperit motivul: într-o prietenie, dacă unul dintre copii este adoptat, celălalt e profund rănit.

M-am împrietenit cu Esther, o fată blondă, prietenoasă, al cărei pat era lîngă al meu. Apoi, pe neaşteptate, a dispărut; fusese adoptată. Personalul orfelinatului i-a aranjat plecarea cînd eram cu toţii la şcoală, ca să evite lacrimile de rămas bun. Seara, cînd am observat că Esther plecase, m-am aruncat de-a latul pătuţului îngust şi am plîns amarnic. Ştiam că nu aveam s-o mai văd

vreodată. Pedagoga ne prevenise: "Nu vă împrieteniți foarte tare sau veți fi răniți".

Domnișoara Gabriel, căreia îi spuneam "Îngerul Gabriel", deși în realitate îi lipseau toate calitățile angelice, ne controla cu scrupulozitatea unui caporal. Își purta părul negru-albăstrui într-un coc dublu, ca două globuri de înghețată. Avea nas acvilin și ochi negri ca de cărbune. "Pot să văd perfect prin voi", ne asigura ea în timp ce ne măsura fără să clipească. Noi o credeam.

Credea cu putere că orice boală este rezultatul păcatului, mai ales al păcatului de a nu-i fi ascultat ordinele. De cîte ori se îmbolnăvea careva, izbucnea: "Dacă n-ai fi fost atît de neascultător, n-ai fi bolnav". Așa că noi înduram ceea ce credeam că este pedeapsa Domnului, încercînd să ne dăm seama exact ce păcat comiseserăm ca să meritățm această răceală, gripă sau chiar să avem nasul înfundat. Dar într-o bună zi "Îngerul Gabriel" a pățit-o tocmai la "cursul" ei de teologie: a venit cu amigdalită!

Intram în încurcătură destul de des datorită proastei mele purtări. Dar chiar și atunci cînd eram pedepsită pe nedrept, nimeni nu-mi plîngea de milă. Făcusem oricum destule răutăți ca s-o merit. Într-o dimineață, pe cînd eram aliniate pentru instrucțiuni, una din fete a scos limba la domnișoara Gabriel. Îngerul a întins mîna instinctiv în direcția capului fetei. Fata s-a aplecat, iar eu stăteam în spatele ei, așa că am primit lovitura.

"Dar, domnișoară Gabriel, n-am făcut-o eu", m-am smiorcăit eu, mai tare decît ar fi fost necesar.

"Știu, dar o s-o meriți săptămîna viitoare", m-a asigurat ea. Și nu și-a cerut scuze.

În noaptea aceea, domnișoara Gabriel m-a găsit plîngînd înainte de a adormi. "Iar tu, Doris", a mormăit; apoi m-a biciuit. Am învățat să plîng în tăcere, cu capul sub pături.

"Îngerul" ne-a bătut și pentru că i-am privit pe atleții de la Liceul Tehnic din Oakland pregătindu-se în sala de alături. De ce ne era interzis lucrul acesta va rămîne unul din misterele de nerezolvat ale vieții noastre.

Cînd am mai crescut, mi-am revărsat mînia pe care o simțeam față de domnișoara Gabriel asupra lenjeriei. Treaba mea era să sortez și să agăț hainele spălate. Rochiile noastre erau bine apretate și apoi stoarse împreună prin presare. Asta distrugea materialele. De fapt, rochiile erau atît de țepene, încît trebuia să trec un băț printre ele ca să le dezlipesc. Cînd domnișoara Gabriel nu se uita, vorbeam cu hainele așa cum vorbea ea cu noi.

"Moly, să mai aud un cuvințel și ieși afară din sala de mese", spuneam, imitînd veninul "Îngerului". Sau, "Jeannie, mănîncă terciul sau ți-l înfund pe gîtlej".

Altă treabă, pe cînd împlinisem nouă ani, era să ajut fetițele mai mici să se îmbrace. O fetiță de cinci ani își uda în fiecare noapte patul. În mod intenționat se așeza pe pat și făcea pe ea. Eu trebuia să-i schimb cearceafurile și mi se

făcuse deja greață. Într-o dimineață după ce domnișoara Gabriel plecase, am luat-o pe fetiță și am frecat-o cu nasul de patul ei.

"Doris", s-au scandalizat fetele. Dar ea n-a mai făcut în pat niciodată.

Deși aveam reputație de bătăușă, în cele din urmă voiam să mă joc cu ceilalți. Mai întîi mă învîrteam în jurul lor, privindu-le jocul. "Nu te vrem", îmi spuneau. "Vă rog, pot să mă joc și eu?" cerșeam eu. "Vă promit că n-o să vă bat." Pe măsură ce învățam să nu fiu atît de rea, eram acceptată.

La școală, noi, cei din orfelinat, eram ușor de recunoscut după hăinuțele ponosite și tunsorile asemănătoare. Într-o anumită zi, un scaun era așezat pe o măsuță joasă. Unul cîte unul ne tîrau pînă la masă, apoi ne lăsam pe scaun. Domnișoara Gabriel ne așeza o oală pe cap. Vasul era atît de mare încît îmi amintea de o umbrelă – ne puteam ascunde de soare sub ea. Apoi ne arunca pletele în grămăjoara de jos și ne curăța de fire.

Cînd mărșăluiam spre școală, arătam cu toții la fel. Mașinile încetineau și părinții ne arătau cu degetul copiilor lor. *Toți sîntem niște oi negre și, în plus, eu sînt urîtă*, gîndeam.

Două pasiuni mi-au păstrat mintea întreagă în acei ani. Una era dragostea mea pentru cărți, iar alta talentul meu la desen. Nici măcar "Îngerul" Gabriel nu mi-a putut înăbuși dorința de a citi cărți. Mă strecuram în hol și priveam cu atenție la șirurile lungi de cărți de pe rafturi. Acolo găseam *Huckleberry Finn*, *Tom Sawyer* sau *Black Beauty* și le citeam pe scări. Concentrată asupra paginilor, evadam într-o lume de experiențe minunate. Am devorat *Heidi* și seriile *Polyanna*. Dar preferatele mele erau seriile *Mama West Wind*. Citeam despre micile animale alergînd libere prin pădure și visam că sînt drăguță și adorată precum veverițele și iepurașii.

Cîteodată, "Îngerul" mă prindea citind în timpul în care ar fi trebuit să fac treabă sau la ore neobișnuite. Oricum, biciul nu m-a putut ține departe de cărțile acestea, singurii prieteni pe care puteam conta. Ele mă ridicau din lumea monotonă și deprimantă a orfelinatului.

De asemenea, îmi plăcea arta. Mă uitam la un peisaj și îl schițam cu mîna stîngă. Numai că la școală trebuia să scriem toți cu dreapta. Pentru mine era aproape imposibil. Scriam îngrozitor și am început să mă bîlbîi. Oricînd încercam, cuvintele îmi ieșeau din gură în bucăți.

Odată, cînd profesoara nu se uita, am schițat un copil pe un deal înălțînd un zmeu. "Doris, nu tu ai făcut asta!" a izbucnit profesoara trecînd pe lîngă banca mea.

"Ba da, eu am făcut-o".

"Ba nu".

"Ba-a da-a-a".

A luat un liniar și m-a plesnit peste mînă. Chiar atunci a surprins privirea unei fetițe de lîngă mine. "Doris a desenat asta?" a întrebat.

"Da", a răspuns fetița timid.

"Cum ai făcut asta, Doris?" a întrebat, cu un aer învins.

"Nu am fă-ă-cu-cu-t-o cu mî-mîna asta, ci c-cu asta", m-am bîlbîit eu arătînd spre mîna stîngă.

După toate acestea, a înhățat desenul și a plecat spre biroul directorului. Mai tîrziu mi-a dat o veste bună: directorul îmi dăduse permisiunea să-mi folosesc mîna stîngă!

Nu după multă vreme a început să-mi placă școala și am scăpat de defectul meu de vorbire. În fine, începusem să fiu acceptată pentru ceea ce puteam face mai degrabă decît pentru felul în care arătam.

După ce mai creșteam, personalul orfelinatului ne permitea să ne plimbăm împreună cu mai mulți copii. În fiecare sîmbătă seară mă duceam direct la magazinul din colț să mă uit la *The Saturday Evening Post*, care avea de obicei o ilustrație de Norman Rockwell în colț. O studiam, o analizam și o invidiam. Nutream o ambiție secretă. *Într-o zi desenele mele se vor afla aici*, mă umflam eu în pene.

Așteptam pînă la apusul soarelui ca să-mi fac plimbarea, apoi mă apropiam de case cît de mult îndrăzneam. Vedeam copii jucîndu-se împreună pe podea, sau familia întreagă așezată la masă. Vedeam o mamă gătind. Nu-mi imaginam cum putea fi asta.

Cînd mă întorceam la orfelinat visam că trăiesc în oraș, unde nimeni nu-mi spunea ce să fac și unde pot mînca tot ce-mi dorește inima. Puteam să vorbesc cît îmi plăcea și nimeni nu-mi spunea să-mi țin gura. Puteam să am cearceafuri curate în fiecare noapte și puteam să-mi schimb hainele de două ori pe zi, dacă voiam.

După ce pedagoga adormea, mă furișam în vîrful picioarelor afară din pat pînă în holul mare unde stăteam în fața oglinzii. Îmi luam piaptănul de metal, lăsam să cadă pe el cîțiva stropi de apă de la robinet și îmi schimbam coafura. Întîi mă pieptănam spre stînga, apoi spre dreapta și în fine pe mijloc. Pînă la urmă îmi dădeam părul pe spate. Părul meu negru sîrmos pur și simplu nu voia să stea. Buclele mele încăpățînate îmi stăteau lipite de scăfîrlie. Le invidiam pe fetele care își puteau schimba cu adevărat coafura; eu eram înzestrată cu o căpiță de păr negru încîlcit.

Cînd m-am lămurit că astfel nu-mi pot schimba în bine înfățișarea, am început să exersez schimbarea expresiei feței. Exersînd cu trudă un surîs, mă observam cu atenție: cu gura închisă, cu gura deschisă, arătîndu-mi toți dinții, fără să-mi arăt dinții. După ce încercam toate combinațiile la care mă puteam gîndi, mă urcam iar în pat ca să mai plîng o dată pînă adormeam.

# 3

# *În căutarea iubirii*

Mama ne promisese că ne va vizita la orfelinat și a făcut-o: de două ori în șapte ani. La prima ei vizită am alergat din instinct înspre ea. "Mamă, mamă!", am strigat, uitînd de instrucțiunile ei ("Spune-mi Laura".) M-a împins deoparte, a deschis o sacoșă și i-a dat lui Marie un cadou. Nimic nu se schimbase.

Cuvîntul *tată* însemna foarte puțin pentru mine; amintirile mele despre tata erau îndepărtate și confuze. Cînd alți copii discutau despre tatăl lor, eu ridicam din umeri. Dar nu mă puteam desprinde de sentimentele pe care le aveam pentru Laura. Mă agățam de speranța că într-o zi mă va iubi.

În timpul vacanței de Crăciun mai ales speram că mama ne va face surpriza unei vizite. Crăciunul în orfelinat poate părea întunecat celor de afară, dar pentru mine era special. Niciodată înainte nu sărbătorisem Crăciunul. În fiecare an primeam aceleași cadouri: ciorapi maro închis cu jartiere, o portocală sau un măr și o bomboană. Un pom mare era așezat în colțul holului și decorat cu luminițe și beteală. Noi cîntam colinde.

Apoi urma spectacolul de Crăciun. Povestea pe care o puneam în scenă era la fel de previzibilă ca și darurile: o fetiță zdrențuroasă era surprinsă de Moș Crăciun care-i aducea întotdeauna ceea ce-și dorea. Noi toți ne întrebam de ce nu făcea niciodată asta pentru noi. Habar nu aveam de adevăratul mesaj al Crăciunului. Moș Crăciun, un pom slab luminat și un spectacol erau toată semnificația acestei sărbători pentru noi. Dumnezeu era doar un cuvînt pentru noi, un cuvînt șuierat cînd adulții se enervau.

Părinții erau invitați la program. Unii veneau și chiar își luau copiii acasă de Crăciun. Dar mama nu s-a arătat niciodată. Nici felicitări, nici cadouri, nici vizite. Nimic. O fetiță ai cărei părinți o cunoșteau își bătea joc de noi: "Părinții mei mă iubesc, ai voștri nu". Eu plecam capul, cu lacrimi în ochi. *Cineva să mă iubească și pe mine, vă rog!*

După ce am ajuns la orfelinat, a existat un eveniment pe care l-am așteptat cu nerăbdare. Copiii vorbeau despre el cu voioșie neascunsă. O dată pe lună veneau părinți ca să vadă copiii – în caz că ar fi dorit să aleagă unul.

Conversația noastră se însuflețea din ce în ce mai tare pe măsură ce ziua se apropia. Cum ar fi să trăiești într-o casă? Aș avea oare camera mea, hăinuțe

noi și o tunsoare modernă? Încercam să ne dăm seama cam ce ar însemna libertatea pentru noi; poate că am putea fi asemenea celorlalți copii de la școală. Și probabil că am putea chiar să fim adoptați și să avem o familie permanentă. Imaginația noastră o lua razna; aveam ochii umezi de încîntare.

În ziua fixată intram cu toții într-o sală mare. Pantofii ne erau bine lustruiți, fețele spălate și părul pieptănat. Stăteam aliniați, încercînd cu disperare să arătăm cît mai bine. *Poate o să mă îndrăgească cineva astăzi!*

Părinții intrau. Erau bine îmbrăcați și aveau mîinile îngrijite. Auzeam conversația lor înăbușită: "E drăguță, nu-i așa?" sau "S-ar putea să fie unul despre care să vrem amănunte". Inima îmi bătea mai repede. *Încercați să mă luați pe mine*, strigam înlăuntrul meu, sperînd că cineva se va uita și mă va dori.

Dar ziua mea nu venea niciodată. June a fost aleasă, apoi Betty, Lily și Joan, dar nu eu. Virginia era încîntată împachetîndu-și lucrurile pentru noua ei locuință. Cum o mai invidiam! *Ce n-aș fi dat să mă vrea și pe mine cineva!*

Uneori vedeam cîte o doamnă aranjată și-mi imaginam că eram aleasa ei și că mă va face frumoasă. *Sînt aici, încercați-mă! Aș fi o fiică bună pentru dumneavoastră.* Dar în curînd am priceput. Numai copiii drăguți erau aleși.

Am crezut că trebuie să existe un motiv pentru care să fiu respinsă atît de constant. Am hotărît că sînt cel mai urît copil care a păşit vreodată pe pămîntul acesta. Mă simțeam atît de urîtă în interior, încît mă credeam urîtă pe dinafară. Îmi analizam fiecare trăsătură. *Poate e din cauza părului cîrlionțat sau a nasului.* Toți ceilalți aveau nas cîrn. Al meu pur și simplu se lungea în afară. Poate era de vină tenul meu. Eram mai măslinie decît ceilalți. Și eram bondoacă.

Marie era tot ceea ce mi-ar fi plăcut să fiu. Ca și mine, avea ochi căprui, dar despre ai ei credeam că sînt frumoși. Avea tot părul negru, dar al ei stătea bine. Era mai albă decît mine, mult mai subțire și avea o față ovală ca a mamei în loc de una rotundă ca a mea. Uneori mă zgîiam la ea pînă îmi spunea "Termină și nu te mai holba la mine în halul ăsta!" O priveam căutînd o modalitate de a fi ca ea, deși nu exista nici una.

Coșmarul acelor "zile speciale" creștea lună de lună. Fără îndoială că se vedea pe mine că mă simt respinsă. Trebuie că slăbisem și aveam obrajii supți. Umerii îmi căzuseră de suferință. Nu puteam să privesc cu acea uimire zîmbitoare, așa cum făceau copiii drăguți. Uram să fiu studiată de oamenii despre care știam că n-o să mă accepte niciodată, așa că mă ascundeam. Domnișoara Gabriel trimitea pe cineva după mine și mă tîrau în sală cu o față urîtă, înroșită de plîns. Și desigur, nimeni nu voia o fată care părea obraznică.

Cu puțin înainte de a treisprezecea aniversare a mea, un grup de studenți de la Universitatea din California a vizitat orfelinatul. Ne-au invitat să ședem pe podea ca să ascultăm o povestire din Biblie. Ne-au stîrnit astfel curiozitatea.

M-am așezat, precaută, în ultimul rînd, neștiind la ce să mă aștept. Ne-au învățat cîteva cîntecele scurte și ne-au spus o poveste. "Isus Cristos a murit pe cruce pentru tine și Dumnezeu te iubește", ne-a spus o fată.

*Asta-i minciună! Se înșală! Nimeni nu mă iubește pe mine!* Mi-a venit să țip. Poate că Dumnezeu iubea pe cineva undeva, dar cu siguranță că nu-I păsa de mine.

Studenta a încheiat "Dacă vreți să acceptați dragostea lui Dumnezeu, vă rog să veniți să vorbiți cu noi".

Nimeni nu s-a mișcat. Podeaua era ticsită de copii. Pentru o clipă m-am gîndit că aș putea să pășesc cu grijă printre ei și să ajung în față, dar n-am îndrăznit. Cîțiva din copiii pe care-i hîrîiam de obicei erau chiar în fața mea. Dacă aș fi pășit în față, fără îndoială că m-ar fi trîntit careva.

Studenții își adunau materialele, pregătindu-se de plecare. La ieșire, unul s-a întors și ne-a spus: "Copii, chiar dacă veți uita tot ce-am vorbit astăzi, țineți minte: *"Dumnezeu vă iubește"*. A vorbit cu atîta sinceritate, încît am rămas mișcată. M-am apucat cu amîndouă mîinile de dragostea aceea. În sufletul meu știam că e adevărat. Nu aveam cuvinte să explic, dar am știut că El mă iubește.

Cîțiva copii se ridicaseră deja să plece, dar eu am rămas acolo asumîndu-mi riscul de a vorbi cu Domnul. *Ei mi-au spus că mă iubești. Nimeni în afară de tine nu mă iubește. Dacă mă vrei, Doamne, pot fi a ta!* Pe loc am simțit cum Dumnezeu era cu mine, *în* mine de fapt. O pace neașteptată a pus stăpînire pe mine. *Acesta trebuie să fie Dumnezeu!*

Noaptea aceea în pat am plîns de bucurie – găsisem pe cineva să mă iubească. "Oh, Doris, de ce plîngi iarăși?" a întrebat "Îngerul" Gabriel evident dezgustată. Cum ar fi putut să înțeleagă. Pentru prima dată în viață întîlnisem pe cineva căruia îi păsa de mine. Am primit cîteva palme în seara aceea pentru plîns, dar nu m-a mai durut ca altădată. Găsisem un Prieten.

Peste cîteva săptămîni o pedagogă prietenoasă, Irma Fremm, s-a alăturat personalului orfelinatului. "Dorie, ce-ai zice să vii la biserică împreună cu mine?" m-a întrebat într-o duminică dimineața.

"Să merg la biserică? Mi-ar place la nebunie!" Mi s-a dat voie să o urmez la Adunarea Evanghelică din Oakland. Domnișoara Fremm m-a încurajat în hotărîrea mea de a accepta dragostea lui Dumnezeu. Și acolo la Adunarea Evanghelică am fost prezentată pentru prima oară și altor creștini. Am înțeles doar o parte din ce se întîmpla în timpul programului; cîntecele erau ciudate, predicile deasupra înțelegerii mele. Dar, încet, am început să pun cap la cap ce se întîmplase în ziua aceea la orfelinat: fusesem acceptată de Dumnezeu datorită a ceea ce Cristos făcuse murind pe cruce pentru mine! Dumnezeu mă iubea așa cum eram, dincolo de felul în care arătam.

Într-o zi, domnișoara Fremm m-a strigat. "Dorie, am un cadou pentru tine". Ținea un pachețel în mînă. L-am desfăcut cu grijă, prea emoționată ca să

vorbesc. Era o cărticică neagră și pe ea avea gravat: *Noul Testament*. Lacrimile îmi orbeau ochii. Acesta a fost primul cadou pe care îmi amintesc să-l fi primit. Era Biblia, cartea despre care mi se spusese că mă va ajuta să înțeleg relația mea cu Dumnezeul care mă iubea.

La cîteva luni după ce am împlinit treisprezece ani, Marie și cu mine a trebuit să părăsim orfelinatul. Orfelinatul era destinat copiilor pînă la doisprezece ani; după asta eram trimiși în case de probă. Sora mea trăise o vreme într-o astfel de casă, dar în cele din urmă fusese adusă înapoi. Am fost fericită cînd s-a întors; încă mă mai simțeam responsabilă pentru ea. M-am simțit ușurată să constat că vom părăsi împreună orfelinatul.

Cu toate astea îmi făceam griji despre supraviețuirea noastră. Oamenii de afară munceau ca să cîștige bani. Cine mă va învăța să muncesc? La orfelinat, domnișoara Gabriel ne alegea hainele în fiecare zi. Deși nu avusesem niciodată mai mult de trei rochii, alegerea celei pe care urma să o port nu-mi aparținea. *Voi ști să aleg? Voi arăta bine?*

Marie era deprimată la plecare, dar următorul capitol al vieții noastre fusese deja hotărît. Îngrijorate, ne-am luat rămas bun de la toți prietenii din orfelinat. Mergeam să trăim în lumea adevărată. Aveam să aflăm în curînd că zilele din orfelinat fuseseră fericite – într-adevăr, plăcute în comparație cu coșmarul care avea să înceapă.

Nu mai puteam fi sigure de-acum încolo că vom avea mîncare sau haine. Orfelinatul, domnișoara Gabriel, ne dăduseră un sentiment al securității, știam că aparținem cuiva. Acum rămăseserăm de capul nostru.

# 4

# *Mamă, unde ești?*

Îmi amintesc fața ei: riduri adînci, ochi cenușii, un rictus răutăcios permanent și părul scurt, cărunt. Era înaltă și avea vreo șaizeci și cinci de ani. Îi spuneam "Buni". Marie și cu mine am fost aduse la ea unde urma să ne reobișnuim cu lumea din afara orfelinatului.

Am ajuns la casa lui Buni toamna, așa că eu am început să urmez Liceul Woodrow Wilson Junior din Oakland. Marie mergea la o școală generală în apropiere.

Nu ni s-a spus de ce i se dăduse lui Buni custodia legală asupra noastră, dar mai tîrziu a devenit clar că femeia o cunoștea pe mama. În prima zi după sosire am fost instruite. "Dacă nu mă ascultați, veți primi *asta*" – ne-a avertizat plesnindu-ne peste față cu palma goală. Loviturile ne-au usturat, dar Marie și cu mine am încercat să nu plîngem.

La mesele principale nu ni se permitea să stăm la masă. Trebuia să supraviețuim cu resturile. Prea speriate ca să ne plîngem, am acceptat situația așa cum ne era dată.

"Sînteți pur și simplu norocoase să fiți aici. Ați fi acum în stradă dacă n-am fi fost noi", țipa ea împănîndu-și cuvintele cu doze generoase de înjurături. Soțul ei, flegmatic, o tolera pasiv pe bătăioasa lui soție.

Cînd ne trimitea la băcănie nu ne dădea voie să facem o listă. Lapte, pîine, o căpățînă de salată, un borcan de mazăre – continua ea gîfîind destul pentru a umple două sacoșe. Dacă uitam vreun lucru, ne plesnea peste picioare cu un mîner împletit.

Avertismentul mamei de a avea grijă de Marie îmi stătea încă în creier. Odată, cînd Buni a amenințat că o va bate pe Marie, m-am așezat între ele. "Te rog să mă bați pe mine în locul ei", am insistat. Și Buni a adoptat-o ca pe o idee bună.

Cum îi mulțumeam lui Dumnezeu pentru plimbarea zilnică de cinci mile pînă la școală! Nu aveam prieteni apropiați; îmi era frică să le vorbesc celorlalți copii ca să nu-mi pună întrebări despre părinți sau despre familia cu care trăiam. Dar plimbîndu-mă prin aerul proaspăt vorbeam cu voce tare cu Dumnezeu: "Trebuie să mă ajuți. Nimănui nu-i pasă, numai ție. Te rog, Doamne, te rog!"

Într-o zi Buni ne-a comandat solemn: "Du-te și găsește-o pe maică-ta și spune-i să-mi dea bani. Dacă nu, o să mă descotorosesc de tine și de soră-ta".

"Dar nu știu unde se află", am protestat.

"Du-te și găsește-o. Atît. Și adu-mi ceva bani. *Și nu te chinui să te întorci dacă n-o găsești!*"

"Dar cum o s-o găsesc?" am încercat eu.

"Nu-mi pasă. Asta-i treaba ta". Și cu asta, Buni s-a întors și și-a văzut de treabă.

Eu și Marie am început să căutăm pe străzile aglomerate din Oakland. Știam doar că este chelneriță undeva. Cuvintele lui Buni îmi sunau în urechi: *veniți înapoi cu bani sau mă descotorosesc de voi.*

Am început căutarea din zona magazinelor din Oakland, întrebînd din restaurant în restaurant. Marie stătea la ușă pînă mă aventuram eu înăuntru, cît de mult îndrăzneam, ca să mă uit la chelnerițe. Căutam deja de ore întregi. Panica ne ducea mai departe.

Meniurile din ferestre și mirosul mîncărurilor delicioase ne-au deschis și mai tare foamea care urla în noi. *Dacă am fi putut să ne așezăm pur și simplu și să mîncăm!* Nu aveam nici jachete, nici jersee. Soarele apunea și am început să tremurăm. Marie a izbucnit în plîns. Dar știam că nu ne puteam întoarce acasă cu mîna goală.

*Doamne, ajută-ne să o găsim*, m-am rugat, încercînd să nu plîng. Următorul restaurant era sordid, la fel de întunecat înăuntru ca și străzile abia luminate. Din nou, Marie a rămas la intrare. A trebuit să dau din coate ca să intru, să pătrund printre cei care ieșeau. Am zărit un bărbat cu tichie albă de chelner șef. "O caut pe mama, domnule. Este chelneriță".

"Nu avem pe nimeni cu copii aici", a urmat replica scurtă.

Dar în celălalt capăt, scriind o comandă, era mama. Cu ochii lipiți de ea, am strigat peste mese, "Mamă!"

"Nu sînt maică-ta!", a izbucnit.

Apoi, îndepărtîndu-se de mese și de urechile atente, a șoptit, "O să-i spun șefului că ești sora mea. Da' ce naiba vrei?"

"Avem nevoie de bani".

"N-am nici un ban!"

"Da Buni zice că ne lasă baltă dacă..."

"Spune-i că n-am nici un ban", m-a întrerupt. Cu asta, s-a întors ca să plece.

De necrezut, dar am plecat. Pășind pe ușă afară mi s-au umezit ochii de lacrimi. *Doamne, de ce ne-ai dezamăgit? Ne-ai condus la restaurantul cel bun. Am găsit-o pe mama cu ajutorul Tău – și acum uite ce s-a întîmplat!* Mama se lepădase de noi în public. Am stat tremurînd în fața ei și ei nici că-i păsase. Ne-am întors la casa lui Buni cu mîinile goale.

Buni ne aștepta cu un băț. M-a bătut cu mînie, înjurîndu-mă că nu adusesem banii. Apoi m-a scuturat cu putere și m-a apucat cu amîndouă mîinile de gît. Încercînd să respir, am rugat-o să mă lase în pace. Marie s-a isterizat, "O omori pe Doris. O omori! Las-o!"

"Ieși afară din cameră", a țipat Buni la ea.

Și-a întărit strînsoarea. "Ar trebui să te sugrum pînă te omor. Asta ar face-o pe maică-ta fericită și n-ar trebui să mai avem grija banilor", a zbierat, sugrumîndu-mă și scuturîndu-mă încă o dată. Apoi m-a închis în toaletă și a luat cheia.

"Stai aici și gîndește-te la ce s-a întîmplat; și data viitoare cînd spun să faci ceva nu te întoarce acasă pînă n-ai făcut ce-am zis".

După cîteva ore mi s-a dat voie să mă duc la culcare. Pentru prima dată m-am gîndit să fug de acolo. *Unde să merg, Doamne?* Am cerșit un răspuns. Marie avea doisprezece ani. Eu treisprezece și eram date legal în custodia acestei femei. Nu aveam unde pleca, așa că trebuia să rămînem.

Știam puține despre Domnul, pe care începusem să-l iubesc doar cu puține luni în urmă. Dar știam că îi pasă. De cîte ori viața devenea insuportabilă, cum se întîmpla deseori, El îmi arăta întotdeauna o cale de scăpare. Cumva, undeva, El ne ajută, eram sigură. În fiecare zi citeam din Noul Testament pe care mi-l dăduse Irma Fremm. O mare parte din el mă încurca, dar am memorat cîteva din versetele subliniate: *"Nicidecum n-am să te las, cu nici un chip nu te voi părăsi". Așa că putem zice plini de încredere: "Domnul este ajutorul meu, nu mă voi teme! Ce mi-ar putea face omul"* (Evrei 13:5-6). *"Să nu vi se tulbure inima; aveți credință în Dumnezeu și aveți credință în mine" (Ioan 14:1).*

La mai puțin de o săptămînă după întîlnirea fără nici un rezultat cu mama, ne-am întors de la școală și am găsit o femeie în casă. Ne-a spus că lucrurile noastre erau deja în mașină și că urma să mergem să locuim în altă parte. Buni își ținuse promisiunea. Nu-i aduseserăm banii; trebuia să plecăm. N-aveam nimic de pierdut. Încă năucite ne-am luat rămas bun de la Buni.

N-am mers mult cu mașina, vreo trei mile. Ne-am oprit lîngă o casă mare cu gazon îngrijit și cu un loc de joacă. Un grup de fete se plimbau agale pe alee în timp ce noi ne scoteam cutia cu haine din mașină. Mai tîrziu am aflat că era o casă pentru fetele care făceau de gardă la judecătorie. Cele mai multe erau mai în vîrstă decît mine, dar a trăi cu ele era o binevenită vacanță după cruzimea ultimelor luni.

Aici am vorbit pentru prima dată despre Isus. Le-am explicat fetelor că El ne putea ierta păcatul și ne putea duce lîngă Dumnezeu. Cîteva păreau interesate și mi-au pus niște întrebări exacte la care mi-a fost greu să răspund. Una din fete, veninoasă, simțind că eram doar relativ voioasă, m-a biciuit cu întrebarea: "Nu-ți dai seama că nimănui nu-i pasă de tine?"

"Ba da, îmi dau seama. Dar lui Cristos îi pasă".

"Și la ce bun? Oricum nu te ajută". Vocea ei mi-a rămas în urechi și după ce a plecat. Dar mai credeam încă în puterea credinței mele în Dumnezeu. Știam că și eu aș fi fost plină de venin fără certitudinea iubirii Lui pentru mine.

Mîncarea era delicioasă acolo – cel puțin așa gîndeam eu și Marie! Pentru prima oară patul meu avea o cuvertură și fiecare aveam cîte o noptieră separată. Nu cunoscuserăm niciodată un asemenea lux. Din fericire, mi-am putut continua școala la Liceul Woodrow Wilson Junior. Casa asta era un rai; speram că nu va trebui să plec niciodată.

Dar peste patru luni ni s-a spus că vom fi transferate la o casă particulară. Am primit vestea cu încîntare. *Poate că în cele din urmă voi găsi pe cineva să mă iubească.* Ne-am împachetat lucrurile în cutii și am așteptat ca mașina să oprească și să ne ducă la noua noastră familie.

# 5

# *Doamne, mă doare prea tare*

Asunat soneria de la casa fetelor. M-am dus să deschid ușa imensă. Am rămas inmărmurită. În ușă stătea Buni, arătînd mai mînioasă ca niciodată. *Ne vom întoarce la ea acasă?* m-am cutremurat. Împreună cu ea era o femeie pe care n-o mai văzusem pînă atunci.

"Am venit să vă luăm la o familie din San Francisco".

Am răsuflat ușurată. "Spune-ne mai multe despre ei – cine sînt?"

"Se numesc Makin. O cunosc pe mama ta".

Asta nu era deloc o veste încurajatoare. Ne-am urcat în mașină și am mers pînă la feribot, ca să traversăm golful. Feribotul a intrat în port și peste cîteva clipe mașina s-a oprit în fața unei case întunecate și dărăpănate.

Doamna și domnul Makin ne-au salutat întîmpinîndu-ne la ușă. Un bărbat scund și îndesat, cu părul negru, o arătare cu pieptul lat, îmi amintea de o gorilă. Doamna Makin părea slăbuță, semăna cu un șoricel și avea părul cu cărare pe mijloc. Aveau un băiat de cincisprezece ani și o fată, Susan, de doisprezece ani – aproape de aceeași vîrstă ca Marie. Ei s-au bucurat că veniserăm să locuim cu ei; acum urma ca noi să facem toate treburile lor.

Trecuseră mai puțin de opt luni de cînd părăsisem orfelinatul. Petrecuserăm vreo patru luni cu Buni și probabil patru luni în casa fetelor. Se apropia ziua cînd aveam să împlinesc paisprezece ani. Marie avea încă doisprezece ani. Mutarea noastră la San Francisco a făcut necesar să ne mutăm la Liceul John Sweet Junior.

În ziua în care am ajuns la familia Makin mi s-a spus că nu aveam voie să mănînc cu ceilalți la masă. Într-adevăr familia asta o cunoștea pe mama: Marie putea să mănînce cu ei. Mai mult decît atît, mîncam numai dacă rămîneau ceva resturi, dacă nu, rămîneam flămîndă.

Cel mai des mîncau pește. După ce termina familia, eu căpătam resturile promise. Doamna Makin lua capul și coada (uneori, dacă eram norocoasă, erau două capuri și două cozi), le arunca într-o oală unde fierbea lapte praf și asta era masa mea. Cît de greață îmi era de ochii aceia scîrboși de pește zgîindu-se la mine! Îmi aminteau de domnișoara Gabriel, ai cărei ochi bulbucați vedeau prin noi. Acum, chiar dacă mănînc pește, nu suport să văd un pește

gătit *en toto*. Ochii aceia îmi stîrnesc amintiri pe care am încercat din greu să le uit.

Marie își petrecea mai tot timpul jucîndu-se cu Susan. Eu ștergeam praful, spălam haine, tăiam lemne și frecam podeaua.

Dar mai rea decît capetele de pește și munca grea era bătaia nemeritată pe care o primeam regulat. Cei doi Makin se certau, înjurînd și blestemînd și își descărcau mînia pe mine. N-o băteau niciodată pe Marie, sau pe propriii lor copii. Dar pe mine mă băteau fără milă.

De multe ori mă ascundeam în baia de serviciu și plîngeam pînă-mi ieșeau ochii din cap. Alteori o întrebam pe Marie: "De ce-mi fac asta?"

"Nu știu", îmi răspundea ea. Oare îi păsa de mine? Habar n-am. Dar chiar dacă-i păsa, nu îndrăznea să se alieze cu mine, pentru că risca să primească același tratament. Noi nu discutam niciodată despre cruzimea din jurul nostru și nici nu analizam motivele pentru care eram respinse. Viața noastră fusese întotdeauna așa. Nu cunoșteam o altfel de viață.

Voiam cu disperare să fiu iubită. Poate mă străduiam prea tare. Cînd terminam cu vasele sau cu hainele, tînjeam să-mi spună cineva: "Dorie, ai făcut o treabă bună". *Ce trebuie să mai fac ca să-i determin pe oameni să spună mulțumesc?* Încercam din toate puterile să-i mulțumesc, dar nimic nu ajuta.

Nu primeam nici un ban pentru munca mea. De cîte ori aveam norocul să cîștig ceva îngrijindu-i pe copiii vecinilor, părinții îmi luau banii spunînd: "Sînt pentru întreținerea ta".

Eu și Marie ne aliniam să ne primim hainele de la Administrația Muncii, un program organizat de președintele Roosevelt în timpul Crizei. Ne duceam acasă cu prețioasele noastre încărcături: pantaloni lăbărțați, lenjerie dubioasă și cizme prea mari.

Patul meu pliant era în holul care ducea din sufragerie la dormitorul părinților. Marie dormea cu Susan. În mod frecvent, bărbați ciudați treceau pe lîngă patul meu furișîndu-se spre dormitorul gazdei mele. Într-o noapte, un bărbat s-a oprit lîngă mine și m-a dezvelit ca să mă intimideze. L-am lovit și am țipat; a plecat. Deși nu mă învățase nimeni nimic despre puritatea sexuală, știam în mod intuitiv că relațiile sexuale din afara căsătoriei erau un păcat. *Doamne, ține-mă curată.*

Gîndindu-mă acum la vremea aceea, cred că familia Makin spera de fapt că mă voi lăsa pradă vreunui viciu. Ura lor pentru mine și afecțiunea pentru Marie m-au făcut să-mi dau seama că ar fi folosit orice prilej ca să scape de mine.

Mama ne-a vizitat de două ori acolo. În ciuda tuturor rănilor sufletești din trecut, am fost încîntată să o văd. "Mamă!" am exclamat.

"Nu-mi spune 'mamă'! Spune-mi 'Laura'. N-am venit să te văd. Unde e Marie? Am un cadou pentru ea."

O durere ascuțită mi-a tăiat trupul. Am plecat, amărîtă și furioasă. Atunci am început să înțeleg că nu mă va iubi niciodată. Acum eram destul de mare să înțeleg de ce mă respingea atît de înverșunată. Scăzîndu-mi vîrsta din aceea a mamei mele, am aflat că avea doar cincisprezece ani atunci cînd m-am născut. Și, deși nu vorbea niciodată despre asta, bănuiesc că sarcina o obligase la o căsătorie timpurie.

Numai că această revelație nu mi-a dizolvat amărăciunea și nici nu mi-a șters dorința puternică de a fi iubită. Nu știam încotro să mă îndrept, așa că mereu și mereu mă îndreptam spre Dumnezeu. În fiecare dimineață înainte de a pleca la școală mergeam în baie, încuiam ușa și îngenuncheam în fața căzii. Scoteam din geantă Noul Testament și citeam. Trebuia să-l ascund, pentru că altfel mi l-ar fi luat.

Biblia mea era ca un volum de scrisori de dragoste, un secret între mine și Domnul. Nimeni nu mi-a spus să-l memorez. Dar voiam să-mi aduc aminte cuvintele pe care mi le spunea. Însemnam versetele deosebite cu cîte o bucățică de hîrtie cu data pe ea. Apoi îl rugam pe Dumnezeu să mă ajute în ziua respectivă la școală. Nici nu mă gîndeam să încep o nouă zi fără să mă rog în baie. Pentru că, indiferent de cruzimile din jurul meu, aveam un Prieten – Domnul.

Deseori, întorcîndu-mă acasă mă temeam să intru, știind că s-ar putea să fiu biciuită. Așa că mergeam pe o alee întunecată de lîngă casă și dormeam pe asfaltul rece. Era mult mai ușor de suportat decît bătăile pe care le primeam la ușa familiei Makin.

Uneori Dumnezeu îmi vorbea aproape cu voce tare. Mă plimbam de-a lungul străzilor din San Francisco și vedeam manechinele spledid îmbrăcate în vitrinele magazinelor. O, *de-aș putea să am măcar o rochie nouă*...

Îl auzeam atunci pe Domnul spunîndu-mi, "Dorie, ești foarte frumos îmbrăcată, cu veșminte ce nu pot fi văzute de ochi omenești, ci doar de privirea dreaptă a lui Cristos".

Îmi doream cu disperare o masă adevărată. Trecînd pe lîngă restaurante și patiserii, crampele mele de flămînzeală deveneau de nesuportat. Uneori m-am gîndit chiar să fur. Dar Domnul îmi amintea, "omul nu trebuie să trăiască numai cu pîine..."

În magazine vedeam soți și soții mergînd mînă în mînă, ținîndu-și copiii în brațe. *Doamne, dacă aș avea și eu pe cineva care să mă țină de mînă!*

Domnul îmi spunea: "Dorie, eu voi fi tatăl tău și mama ta, fratele tău și sora ta. Voi fi cu tine și voi fi în tine". Din fericire, Dumnezeu nu mă părăsise.

Aveam zile în șir perioade depresive. Din nou și din nou mă întrebam dacă voi fi vreodată liberă de durerea și trauma sufletească pe care o simțeam săpîndu-mi în trup.

Deși familia Makin nu-și permitea un lux foarte mare, aveau totuși un radio lîngă fereastra din față. Era folosit numai la programe deosebite și eu

nu aveam voie să-l folosesc niciodată. Dar într-o duminică după-amiaza, cînd ei erau plecați, i-am dat drumul și am dat din greșeală peste "Ceasul nașterii din nou în stil vechi" a lui Charles E. Fuller. Sufletul meu flămînd a devorat mesajul și muzica plină de căldură. În fiecare duminică după masă mă rugam să plece cu toții ca să-mi pot lipi din nou urechea de radio.

Într-o duminică dimineață am plecat pe tăcute de acasă și am hoinărit pe străzi, căutînd o biserică unde puteam să aflu mai mult despre Dumnezeu și să găsesc pe cineva căruia să-i pese despre asta. Am ales la întîmplare o biserică mare, pe colț, am intrat și m-am așezat aproape de ieșire. Pastorul făcea prezentarea unei cărți în dimineața aceea. *Nu pare să fie asta tocmai biserica potrivită*, mi-am spus în drum spre casă.

Duminica următoare am găsit o biserică diferită unde pastorul părea să spună aceleași lucruri pe care le învățasem în Oakland. Instinctiv am înțeles că omul acesta a înțeles ce eu știam deja: Dumnezeu este adevărat și putem să ne încredințăm iubirii lui.

După serviciu m-am prezentat pastorului, Dr. Lewis Jullianell. Am aflat că eram în Biserica Baptistă nr.1 din San Francisco. Cîteva săptămîni mai tîrziu am povestit părticele din povestea mea, temîndu-mă să spun totul, ca să nu afle familia Makin. Dr. Jullianell m-a compătimit și, ca să mă încurajeze, m-a lăsat să citesc Scripturile în biserică. Alți membri m-au invitat la adunări publice în Piața Unirii din San Francisco. Încrederea mea în împărtășirea Evangheliei creștea. Aici, la Biserica Baptistă nr.1 am intrat în mod public în rîndul credincioșilor: am fost botezată.

Uneori, ca să mă împiedice să merg la biserică, cei doi Makin îmi spuneau că trebuie să tai mai întîi destule lemne pentru soba lor. Deși îmi dădeau o grămadă imposibil de înaltă, eu luam securea cu toată puterea și terminam. Aș fi făcut orice ca să merg la biserică.

La școală încercam să fiu prietenoasă, dar niciodată nu mi-am făcut prieteni apropiați. Știam deja că eram diferită. Cu cît mai puțini oameni știau despre casa mea dubioasă, cu atît mai bine.

"Dorie, asta ți-ai luat-o din arcă?" a început un elev, arătîndu-mi rochia cu degetul. Ceilalți au rîs. Eu m-am chinuit să rîd alături de ei. Toți ceilalți adolescenți arătau ca adolescenții – ciorapi moderni, pantofi împletiți, jersee pufoase. De cîte ori nu mi-am dorit să-mi petrec ziua în camera de pedeapsă.

Nu luam masa la prînz și n-aveam bani de nimic. Dar nu voiam să știe cineva. Așa că în fiecare pauză de prînz plecam să mă plimb. Dacă aș fi rămas, vederea mîncării ar fi fost prea mult pentru mine. Uneori, unul sau altul îmi oferea cîte un sandviș. Dar spuneam întotdeauna "Nu, mulțumesc. Mă duc să mă plimb". Stăteam ascunsă, păstrîndu-mi secretul.

Deseori am încercat să-mi vindec nasul însîngerat sau să-mi maschez ochiul învinețit ca să par prezentabilă. Cînd eram întrebată despre vînătăi, minteam. O grămadă de scuze se dovedeau valabile. Afirmam cu nonșalanță

că am nimerit într-o bătaie sau am avut alt ghinion. Îmi era frică să nu se ştie adevărul, pentru că bătăile s-ar fi înăsprit încă şi mai tare. Eram paralizată de frică. Trebuia să supravieţuiesc.

La început, aveam note bune. Dar după vreo doi ani alături de familia Makin, notele au început să scadă. Unul din profesorii mei a bănuit că notele mele mici şi apariţia mea jalnică erau simptomele unor nereguli. Îi mulţumesc lui Dumnezeu că un profesor s-a interesat de soarta mea.

Într-o după-amiază, două persoane de la departamentul de minori m-au oprit la poarta şcolii: "Tu eşti Doris Duckworth?" a întrebat unul din ei.

"Da", am bîlbîit eu îngheţînd în papuci.

"Nu-ţi fie frică", m-a asigurat bărbatul. Apoi mi-a înmînat o hîrtie. "Asta e o citaţie pentru tine, ca să apari la un proces la departamentul de minori".

Frica m-a părăsit pe moment, dar el a adăugat: "I-am informat deja pe oamenii cu care locuieşti că situaţia ta va fi cercetată. Ei nu vor trebui să apară la proces, dar mama ta va fi condamnată pentru neglijarea copilului."

Amorţită m-am tîrît spre casă. Eram speriată. O, *Doamne, acum ştiu şi ei.* La început n-am vrut să mă întorc. Dar apoi m-am temut să nu trimită pe cineva după mine. Poate chiar să mă ucidă.

Cînd am ajuns, cei doi mă aşteptau cu feţele albite de furie. "Treci încoace", a grohăit domnul Makin. Se bălăbănea ca o gorilă în sufragerie. "Vino aici".

Stomacul mi s-a strîns, dar m-am dus. Doamna Makin m-a urmat şi s-a aşezat în uşa cea îngustă. Cu picioarele depărtate şi cu mîinile încrucişate, spumega de furie.

"Treci în genunchi", a zis domnul Makin cu vocea lui cea mai dură. M-am supus dar n-am înţeles ce urma să se întîmple pînă n-a început să-şi desfacă cureaua. "Au fost aici oamenii ăia de la minori", a urmat el. A început să mă bată; catarama curelei mi-a găurit spatele. Crize de durere îmi sfîşiau trupul.

*Doamne, asta-i prea mult!*

"Cum ne-ai putut face una ca asta?" a ţipat domnul Makin, continuînd să mă bată. "Ţi-am dat un cămin. Ţi-am făcut numai bine. Şi tu ne-ai pîrît la poliţie! Las' că te-nvăţ eu să fii recunoscătoare!" Catarama i-a aterizat pe gîtul meu. M-am agăţat de preş şi am ţipat, îngrozită că aş fi putut fi omorîtă în bătaie.

Am început să mă uit după o cale de ieşire. Nu puteam ieşi pe uşă; doamna Makin bloca drumul. dar un geam de sticlă în partea cealaltă a încăperii cobora pînă aproape de podea. *Doamne, dacă m-ai ajuta...* am sărit lovindu-mă de sticlă şi aterizînd în genunchi. Bluza cu mîneci lungi îmi acoperea braţele, aşa că am scăpat cu tăieturi uşoare.

Am alergat prin întuneric fără nici o ţintă pe dealurile din San Francisco, oprindu-mă tot timpul să-mi recapăt suflul. După două ore jumătate am ajuns la Pontonul Pescarului. Mintea mea o luase razna, sentimentele mi se învîrteau în cap şi corpul mă durea de bătaie şi tăieturi. Aşezată pe ponton, cu picioarele

bălăngănindu-se deasupra Pacificului, am încercat să-mi pun gîndurile în ordine, bucată cu bucată.

În depărtare vedeam podul Golden Gate. Un vapor se mișca încet dedesubtul lui, croindu-și drum spre mare. Aș fi vrut să pot pleca în China cu un vapor.

Dar, desigur, în noaptea aceea nu puteam să merg nicăieri cu vaporul. Tînjeam să mă pot duce undeva. *Doamne, numai de-aș putea găsi o cameră liniștită unde să stau peste noapte.* Dar eram singură și n-aveam unde să merg. Deși aveam cincisprezece ani, îmi era frică să fug. Dacă aș fi fost găsită, aș fi fost dusă la judecătorie sau, mai rău, Makin m-ar fi omorît!

Mi-am șters lacrimile și am început obosită lungul drum înapoi, pregătindu-mă pentru inevitabil. Cum era de prevăzut, am fost bătută din nou. În pat am suspinat și m-am aruncat la picioarele Domnului. Nici măcar atunci nu m-am îndoit de dragostea Lui. Instinctiv știam că Lui îi pasă și că mă va scoate în curînd din încurcătură. Am crezut întotdeauna că nu-mi va da niciodată o povară atît de mare, încît să n-o pot suporta. El va ușura pentru mine și povara procesului, ca să pot s-o duc. Chiar și bătaia părea să fie mai puțin dureroasă atunci cînd îmi aminteam că Dumnezeu era cu mine. Dar în noaptea aceea eram disperată. *Doamne, știu că mă iubești, dar asta-i prea mult pentru mine. Poți să mă scoți de aici? Te rog!*

# 6

# *Femeie, aceasta este fiica ta?*

Cînd a sosit ziua procesului eram îngrijorată. Nimeni nu-mi explicase ce se va întîmpla; tot ce îmi închipuiam eu era că Makin trăgea deja sforile ca să mă bage în închisoare. Informaţia mea era doar bucata aceea albă de hîrtie: urma să apar la un proces, la o anumită dată la ora $10^{00}$ a.m. Marie nu trebuia să mă însoţească.

La uşa tribunalului o femeie m-a asigurat plină de bunătate că procesul îmi era favorabil şi că singurul lui scop era s-o condamne pe mamă pentru neglijarea copilului.

Intrînd în sală, am privit pe furiş împrejur, aşteptîndu-mă să o văd pe mama. Dar nu era acolo. *Dar dacă nu apărea?* m-am întrebat.

Am aşteptat în linişte intrarea judecătorului. După cîteva momente a privit fix la grupul puţin numeros adunat în faţa lui: "Doris Duckworth", a strigat. Inima mi-a sărit din loc.

Femeia de la intrare a venit lîngă mine. "Totu-i în regulă. Nu-ţi fie frică", mi-a şoptit în timp ce mergeam să ne aşezăm în faţa judecătorului. A urmat o pauză lungă, atît de lungă încît m-am întrebat dacă avea de gînd să-mi nege identitatea. Mi-am ridicat uşor capul şi i-am zărit profilul cu coada ochiului.

"Laura Duckworth", a articulat judecătorul. Am auzit paşii mamei în spatele meu. În curînd stătea în stînga mea. "Este fiica dumneavoastră?" a întrebat judecătorul.

"Da, aşa cred. Dar, domnule judecător, dacă aş fi vrut să scap de ea, aş fi făcut-o înainte să se nască!"

A urmat o scurtă discuţie. Apoi judecătorul a ordonat ca eu şi Marie să fim luate pentru totdeauna de lîngă mama. De acum înainte urma să fim sub supravegherea tribunalului. Cu înţelepciune, judecătorul a mai ordonat ca eu să fiu luată din casa Makin şi să fiu dată unei alte familii.

O, *Doamne, ţi mulţumesc pentru asta,* m-am rugat în tăcere.

Pe cînd părăsea sala, mama s-a întors spre mine mîrîind: "Dacă te mai prind vreodată, te omor!"

Dacă am simţit vreodată că aş vrea să mor, atunci a fost. Toate speranţele mi-au fost tăiate. Respingerea mea fusese totală şi finală. O întunecime grea a pus stăpînire pe mine. *Sînt oare atît de îngrozitoare?* Mergînd acasă de una

singură m-am rugat lui Dumnezeu să mă ajute să nu o urăsc. Rănile copilăriei mă bîntuiau cînd încercam să-mi amintesc acele zile, căutîndu-mi greșelile. Dar nu puteam găsi nimic.

Apoi mi-am dat seama că mama nu știuse niciodată să iubească pentru că nu cunoscuse dragostea. În acel moment, Dumnezeu m-a ajutat să o iert. Lacrimile îmi umpleau ochii și mi-a fost milă de ea.

Durerea rămăsese în mine, adînc. Dar nu era ură. Domnul mă anunțase că și El a fost singur, și că toți L-au batjocorit, spunînd lucruri rele despre El. Și eu eram între urmașii Lui. În acea zi El mi-a vindecat viața și a oprit evoluția unei răni care amenința să fie permanentă.

Familia Makin informase tribunalul că voiau s-o țină pe Marie atîta timp cît li se plătea pentru cameră și găzduire. Așa că ea a rămas la ei în timp ce eu am fost dusă într-o altă familie. Roy Milen de la Biserica Baptistă nr.1 a făcut așa încît m-a dus într-o familie de membri ai bisericii.

Noii mei tutori au dat mîna cu mine la intrare. Erau politicoși și buni, dar n-am primit de la ei niciodată caldele îmbrățișări și afecțiunea după care tînjeam. Cred că mă luaseră din datorie, nu din dragoste. Mi s-a dat voie să mănînc la masă, și nimeni nu mai țipa la mine, nici nu mă bătea. Dar, deși încercam cu disperare să le fac pe plac, nu mă puteam apropia deloc de ei. După ce-mi isprăveam treburile, stăteam singură în camera mea. Niciodată nu intram în camera lor neinvitată.

Sînt sigură că oamenii de la biserică îi admirau pentru o astfel de faptă creștinească. Și cu toate astea n-am primit niciodată de la ei căldura și prietenia de care aî nevoie pentru a supraviețui. *S-ar putea ca asta să fie o casă creștină,* mă gîndeam, *dar nu e așa cum o doresc eu.*

Soția era mereu suspicioasă, înclinată să creadă întotdeauna cel mai rău lucru. Într-o duminică, banii de biserică au dispărut. M-a acuzat de furt. Cînd am spus că nu fur, m-a acuzat de minciună. Criteriul după care judeca vina sau nevinovăția era simplu: dacă plîngeam, însemna că sînt vinovată; dacă ochii îmi erau uscați, eram nevinovată. Doamne, nu mă lăsa să plîng!

Singurul avantaj al conviețuirii cu această familie era faptul că mă puteam duce regulat la biserică. Aici, la Biserica Baptistă nr.1, i-am auzit pe Robert G. Lee și Gypsy Smith. Asimilam atîta cît puteam, luînd notițe aproape la fiecare serviciu divin.

Într-o miercuri, în adunare, un bărbat m-a bătut pe umăr. Mi-a spus că mă aștepta o femeie înnebunită în fața bisericii, întrebînd de fiica ei, Doris. Plină de spaimă am ieșit afară, gîndindu-mă că se întîmplase o nenoricire. Acolo stătea Laura: epuizată, otrăvită, furioasă. A trecut imediat la obiect. Se recăsătorise de curînd (cu al patrulea bărbat după tatăl meu) și era îngrijorată ca noul ei soț să nu afle despre Marie și despre mine. A blestemat și a amenințat cu sinuciderea. Desigur, i-am promis că nu vom spune nimic. Într-adevăr, nici măcar nu știam unde locuiește și nici nu doream să aflu. Am

asigurat-o că eu și Marie n-o vom expune și că noul ei soț nu va afla niciodată despre noi. Se putea întoarce la el în pace. Ce priveliște jalnică era. N-o puteam urî; nu puteam decît să o compătimesc.

Ne-am întîlnit apoi pe neașteptate după cîteva luni. Ținea în brațe un bebeluș și a exclamat: "Uită-te la ea. Nu-i așa că-i o păpușă!" Ținea în brațe o fetiță brunetă adorabilă. *De ce, o, de ce nu m-ar fi putut iubi și pe mine așa? Ce am făcut să-i merit ura și respingerea?*

Acceptasem faptul că propria mea mamă nu mă iubea, dar întîlnind-o mi-am simțit vechile răni deschizîndu-se. Nu simțeam ură față de ea; Dumnezeu mă învățase că amărăciunea m-ar fi îmbolnăvit numai pe mine, pe ea nici n-ar fi atins-o. Dar deși amărăciunea trecuse, rana era încă acolo. Îmi doream iubirea adevărată și nu numai simpatia pe care membrii bisericii mi-o acordaseră cu prisosință.

Ținusem legătura cu Marie la școală. Într-o zi ne-am întîlnit în curtea școlii: "Doris"... A ezitat, privind în pămînt. "Mă mărit".

"O, nu! Marie! Ai abia cincisprezece ani, nu poți..."

"Doris, nu înțelegi..."

"Te rog, Marie, te rog. Trebuie să-ți termini școala mai întîi, apoi să-ți găsești o slujbă și..."

"Doris, aștept un copil!"

Acolo pe terenul de joacă a murit o parte din mine. Sora mea, pentru care mă simțisem responsabilă atîția ani era acum obligată să se mărite atît de curînd. Am rămas mută.

Gîndul că **așa ceva** s-ar putea întîmpla nu mi-a trecut niciodată prin cap. Îl întîlnisem o dată sau de două ori pe prietenul ei în timp ce se afla în casa Makin. Era înalt, ar fi putut avea șaptesprezece sau optsprezece ani. Acum sora mea era însărcinată. În curînd va fi mamă. Totul părea atît de nedrept. Marie avusese întotdeauna mai mult noroc decît mine. Era drăguță și iubită de mama, într-o anumită măsură. Se împrietenea mult mai ușor decît mine și era întotdeauna mai bine tratată în casele de probă în care fuseserăm. Și totuși, ca și mine, căuta pe cineva care s-o iubească. Și nevoia ei de dragoste o tîrîse într-o legătură imorală.

Marie nu se arătase niciodată interesată de Dumnezeu. Îi spuneam uneori ce înseamnă Cristos pentru mine, dar ea mă oprea, "O, Dorie, nu-mi spune despre asta". Asta mă întrista și mă rugam mult pentru ea. Acum se mărita și eu știam că nici ea, nici prietenul ei nu aveau maturitatea necesară unei căsnicii sigure.

Marie m-a invitat la nuntă, dar oamenii cu care locuiam au refuzat să mă lase să merg. "E ca maică-ta", observară ei cu îndreptățită justețe. "Nu vrem să devii și tu ca ea".

În ziua nunții ei, frustrarea din mine a explodat. Știam că sora mea avea mai multă nevoie de mine acum ca niciodată, dar am fost obligată să ascult

ordinele unora care n-aveau habar despre cît de lovite sufletește fuseserăm eu și sora mea. M-am aruncat pe pat și din nou m-am rugat lui Dumnezeu să pot îndura loviturile sorții. "Dumnezeule, te rog ajută-i pe Marie și soțul ei; ajută-i să vadă că Tu îi iubești și ai grijă de ei!"

Săptămîni și luni au trecut și am început să mă simt singură. Am hotărît să iau un feribot din San Francisco să vizitez orfelinatul din Oakland. Trăisem șapte ani acolo și într-un fel era casa mea. Prietenii mei erau acolo și îi vizitam cît de des posibil.

De data asta, în timpul scurtei mele vizite am luat o gripă. Dr. Welch a venit să mă vadă. "Salut, Dorie" m-a salutat, surprins să mă vadă după atîta timp. Fusese întotdeauna drăguț cu mine și acum era interesat de soarta mea după ieșirea din orfelinat. Am vorbit cîteva minute. Mi-a plăcut căldura prieteniei sale.

Dintr-o dată m-a întrebat: "Ce-ai zice să vii să lucrezi pentru mine și să locuiești împreună cu noi?"

"Aș fi bucuroasă!" am replicat. Nici măcar n-a fost nevoie să mă gîndesc. "Mi-ar place foarte mult să locuiesc cu dumneavoastră și cu doamna Welch".

Din fericire, n-a fost necesar să mă întorc la familia cu care locuiam. Doctorul a avut grijă să îndeplinească toate formalitățile și după ce mi-a trecut gripa m-am mutat direct la domnul și doamna Welch, în frumoasa lor casă din Piedmont, lîngă Oakland. Familiei dinainte i se dăduse de știre și ei mi-au trimis toate lucrurile la noua adresă.

*Doamne, oare visez? Locuiesc într-un loc minunat și doctorul va fi șeful meu! Este prea frumos ca să fie adevărat.*

# 7

# *Doris, unde este tatăl tău?*

Intrînd în casa Welch m-am simțit ca și cînd aș fi pășit în rai. Ușa grea, sculptată, a casei lor cu două etaje se dădea la o parte lăsînd să se vadă podeaua holului, acoperită cu gresie. Am fost condusă pe o scară interioară ce ducea spre camera mea, spațioasă și luminoasă, acoperită cu covoare. Aveam un pat dublu și un dulap numai pentru mine.

Doamna Welch mi-a dat hainele noi pe care mi le promisese. Mi-a sărit inima din loc. Nici vorbă de fustele plisate și de jachetele de aceeași culoare, pe care mi le imaginasem. Erau uniforme în alb și negru. Urma să fiu fată în casă!

N-am îndrăznit să-mi arăt dezamăgirea, pentru că familia Welch era mai bună decît oricare alta de pînă atunci. Dar îmi era frică să nu mă trădeze ochii. *Doamne, m-am rugat în tăcere, fă-mă să zîmbesc, și nu-i lăsa să vadă ce simt cu adevărat.*

Sarcinile mele erau clare: să răspund la telefon, să deschid ușa vizitatorilor, să servesc mesele și încă multe alte lucruri. N-am fost acceptată ca membru al familiei, și nu stăteam la masă cu ei. Dar acceptasem deja statutul meu de mîna a doua, și credeam că va trebui să mănînc întotdeauna singură.

La cîteva zile după ce mi-am mutat lucrurile în noua casă, am găsit în buzunarul unei rochii un bilețel de la cei cu care locuisem opt luni: "Ești o ipocrită".

*Ce făcusem ca să merit asta?* l-am întrebat pe Domnul. În ziua următoare am găsit un alt bilet. "Urîțenie ce ești". M-am convins că familia era furioasă pentru că decizia mea de a pleca de la ei îi pusese într-o lumină proastă.

Într-o zi am băgat mîna în buzunarul jachetei și am găsit un alt bilet. "Iudă". Am izbucnit în lacrimi.

Doamna Welch m-a auzit. "Ce s-a întîmplat, Doris?"

"O, doar unul din biletele acelea..."

"Ce vrei să spui?" m-a interogat.

Am încercat să evit explicațiile, dar soția doctorului a insistat. Cînd a auzit povestea întreagă, s-a mîniat și s-a adresat imediat departamentului de minori ca să se intereseze de precedenta mea familie. Am fost de acord. N-am aflat niciodată ce rezultat a avut acea investigație.

Interesul doamnei Welch pentru mine a fost o plăcută surpriză. A fost pentru prima dată cînd cineva mă apăra. *Îi pasă într-adevăr*, m-am gîndit.

Incidentul a avut și un rezultat neplăcut. Mai tîrziu cînd i-am vorbit doamnei Welch despre puterea lui Cristos, a respins Evanghelia, dezaprobîndu-i pe toți creștinii. Ca exemplu, mi-a amintit de bilete: "Uite ce ți-au putut face ție creștinii aceia".

Doctorul îmi plătea 2,5 dolari pe săptămînă și pentru prima dată în viață puteam pune deoparte ce cîștigam. Erau la modă pantofii albi cu catarame și eram hotărîtă să-mi cumpăr o pereche, cea mai bună pe care o găseam. Un magazin din centru vindea pantofi cu 10,95 dolari așa că mi-am economisit banii pînă am putut să merg să cumpăr primul lucru pe care mi l-am putut cumpăra vreodată: pantofi albi cu catarame.

A doua zi eram cea mai mîndră fată de șaisprezece ani din școală. Sînt sigură că eram o apariție, cu pantofii mei în contrast izbitor cu hainele mele ponosite și demodate. Dar mă simțeam la modă.

Deși eram servitoare în casa Welch, de la ei primeam mai multă dragoste și bunătate decît primisem vreodată. Nu m-au batjocorit niciodată, ci m-au ajutat să mă autoapreciez. Și și-au găsit destul timp ca să mă educe. Îmi corectau limbajul, dîndu-mi încredere în felul în care vorbeam. Doamna Welch m-a învățat felul în care să îngrijesc și să conduc o casă. Mi-a explicat calitatea mobilei ei Duncan Phyfe, a galeriilor Chippendale, a porțelanului Spode și a argintăriei. Voiam să învăț să apreciez și să am grijă de toate lucrurile acelea, chiar dacă eu nu le voi avea niciodată.

Cei doi soți iubeau cărțile și îmi dădeau voie să citesc cărți din biblioteca lor. Ascultam muzică clasică și m-au învățat și pe mine s-o apreciez.

Mai mult decît orice, ei întruchipau pentru mine un cămin iubitor. Îi vedeam privindu-se plini de dragoste, purtîndu-se cu blîndețe. O priveam pe doamna Welch legănîndu-și fetița și urmăream tandrețea cu care o schimba și o îmbrăca. Iubind-o pe fetița aceea, m-a învățat toate lucrurile pline de dragoste pe care le face o mamă pentru copiii ei.

"Dorie", îmi spunea adesea, "nu pot înțelege cum o mamă poate să nu-și iubească copiii". Nu urmăream niciodată conversația. Ochii mă usturau cînd vedeam dragostea pe care o cerșisem toată viața. Pentru prima dată am început să respect cuvîntul *mamă*. De mult timp hotărîsem ce fel de mamă *nu* voiam să fiu. Acum învățam de la doamna Welch ce fel de mamă aș fi vrut să fiu într-o zi. Deși cei doi duceau o viață ocupată, copiii erau mereu pe primul loc. Îi învățau și îi îngrijeau ore întregi.

La cîteva luni după sosirea mea, am făcut o schiță a tatălui doamnei Welch. Doamnei i-a plăcut. "Dorie", mi-a spus, "ai făcut o grămadă de lucruri bune aici și nu te-am lăudat niciodată pentru ele. Vreau doar să știi că apreciez foarte mult munca ta."

Simțeam că plutesc prin cameră!

O admiram pe doamna Welch și o observam îndeaproape încercînd să fiu curată și îngrijită ca ea. Ea mă lăuda cînd arătam bine, așa că încercam s-o imit.

"Dorie", m-a chemat într-o zi. "M-am gîndit la sfatul cel mai bun pe care ți l-aș putea da". Mi-am ciulit urechile. "Ăsta este: încearcă mereu să te porți ca o doamnă".

Sînt sigură că am făcut o mutră lungă. Așteptam ceva mai important.

"Vrei să știi ce înseamnă a fi o doamnă adevărată?" a continuat ea.

"Da, doamnă".

"O doamnă nu se înfierbîntă niciodată și are întotdeauna un ton potolit și calm. Ea se controlează mereu".

Înaltă și elegantă, doamna Welch era întruchiparea unei adevărate doamne. Dar, deși încercam din toate puterile să-i urmez exemplul, țipam de multe ori atunci cînd ceva mă umplea de încîntare.

În liceu nu m-am îndrăgostit de nici un băiat și nici nu am încercat să-mi găsesc neapărat un prieten. Știam că nu sînt la fel de drăguț îmbrăcată ca și celelalte fete. Și mă rușinam că nu aveam un cămin adevărat, o familie adevărată. Credeam că ar fi fost frumos să am cîndva un prieten, dar mă simțeam mai în siguranță să aștept deoparte.

Cît timp am locuit cu familia Welch, am continuat să memorez pasaje din Scriptură și să studiez Cuvîntul. Deși nu mai trăiam în nevoi, îl iubeam prea mult pe Domnul ca să las relația noastră să slăbească. Era încă singurul meu prieten adevărat. Familia Welch mi-a împrumutat un radio la care ascultam toate programele creștine pe care le puteam găsi.

Am început să frecventez o Școală a Alianței Creștine și Misionare, la vreo zece mile de casa Welch. Deși pare de necrezut, obișnuiam să merg pe jos pînă cînd familia Welch s-a mutat încă și mai departe. Apoi luam autobuzul o bucată din drum. Deși biserica avea activități pentru tineret, nu puteam să particip la ele din cauză că locuiam atît de departe. Le spusesem tuturor că lucrez pentru un doctor, dar nu le mai dezvăluisem nimic din trecutul meu. Odată am putut să particip la un patinaj pe rotile. Nu știam foarte bine să merg pe rotile și am luat mai multe trînte decît mi-ar place să număr. Dar m-am simțit minunat. Am patinat numai cu fete, oricum. Fără băieți. Mă simțeam mai în siguranță.

La spectacolul de absolvire mă așteptam să fiu singură. Voi absolvi fără surle și tobe. Nu va fi mare lucru.

"Dorie", m-a surprins doctorul Welch cu o seară înainte. "Cînd începe sărbătoarea de absolvire?"

"De ce? De ce vreți să știți?"

"Cum de ce, Dorie, vrem să venim să te vedem!" a spus el.

În seara aceea, pășind pe scenă, mi-am simțit inima bătînd sălbatic. Sute de oameni aplaudau ca de obicei. Dar cineva aplauda *pentru mine!*

După absolvire am fost încurajată să urmez Colegiul din California de Arte și Meserii. Visul meu de a deveni o mare artistă părea cît pe ce să se împlinească. În toamna aceea, cu banii pe care îi economisisem, am început un curs de arte plastice, pe care îl urmam cu încîntare...

În fiecare zi îmi luam la școală douăzeci și cinci de cenți. Zece îi cheltuiam pe autobuz. Dar îmi mai rămîneau cinsprezece. Așa că aveam și eu tot timpul ceva mărunțiș, ca oricare altă elevă. Cînd fetele mergeau la un sifon, mergeam cu ele, ca să poată vedea că aveam și eu bani. Numai că nu-mi luam sifon. Îmi păstram banii pentru o bucată de cărbune sau pentru rezerve.

Una din responsabilitățile mele cele mai importante la familia Welch era să am grijă de cei doi copii ai lor, o fetiță și un băiețel. Băiatul se născuse după venirea mea. Copiii mă iubeau și eu îi iubeam pe ei. Cînd doctorul și soția sa mergeau undeva, aveau încredere în mine că le pot îngriji copiii cîteva zile.

Mi s-a permis și să o vizitez pe Marie. Am luat adresa ei de la familia Makin. Ea și soțul ei locuiau într-un mic subsol în San Francisco. Trecuse mai mult de un an de cînd ne întîlniserăm în curtea școlii. A fost surprinsă și fericită să mă vadă. Bebelușul era un băiat dulce pe care îl numiseră Norman.

Am discutat cîteva ore despre toate noutățile. Marie a fost încîntată cînd i-am luat fiul în brațe și m-am jucat cu el o vreme. Înainte de a pleca i-am povestit despre Isus Cristos și despre cît de mult însemna pentru mine. O dată mai mult, m-a pus la colț. "Asta nu-i pentru mine. Eu îi am pe copilul și pe soțul meu. Eu n-am nevoie de Dumnezeu".

Mă durea sufletul pentru sora mea. La plecare i-am lăsat niște bani pentru mîncare. Erau săraci, voiam foarte mult să-i ajut, dar nu știam cum.

Am încercat să-i spun doamnei Welch ce însemna Domnul pentru mine. Deși ea și doctorul nu mergeau niciodată la biserică, accepta deseori să discutăm împreună. Dar concluzia ei era întotdeauna aceeași. "Dorie, pot să-mi dau seama acum cît de bun e lucrul ăsta pentru tine. Religia ți-a oferit stabilitate. Dar dacă ai avea o familie iubitoare, n-ai simți nevoia să recurgi la religie. Eu am o viață plină și completă fără ea. Cu un soț și copii care mă iubesc, am tot ce-mi doresc."

A trecut un an, apoi altul. La nouăsprezece ani mi-am dat seama că nu voi putea sta cu familia Welch pentru totdeauna. Fusese cea mai caldă experiență a mea și știam că și ei mă apreciau. Și totuși a trebuit să mă întreb dacă voiam să fiu o servitoare toată viața.

Odată cînd doctorul a dat o petrecere pentru colegii lui, o musafiră intră în bucătărie, unde doamna Welch și cu mine lucram. "Văd că Doris e o fată muncitoare. Dacă vreodată te gîndești s-o lași să plece, mă înscriu pentru prima ofertă!" Știam că doamna se gîndise să-mi facă astfel un compliment, dar m-a făcut să mă întreb dacă asta era tot ce trebuie să aștept de la viață.

Într-o zi, mătușa doamnei Welch a venit în vizită. Am început să discutăm. "Doris, trebuie să termini cu slujba asta", a spus ea.

"Dar ei au nevoie de mine. Nu vreau să-i supăr plecînd", am protestat eu.

"O, o să se descurce ei, dragă", m-a asigurat cu bunătate bătrîna.

Mătușa a hotărît să discute despre asta cu doamna Welch. Eram înspăimîntată. *Dar dacă îmi spun să plec imediat din casa lor, unde o să merg?* Doamna Welch a venit la mine cu ochii plini de lacrimi, asigurîndu-mă că ei vor să rămîn, dar în același timp îmi dădeau voie să plec, dacă așa doream.

Săptămîni întregi m-am rugat gîndindu-mă ce trebuia să fac. Apoi, într-o zi doctorul m-a pus pe gînduri cu o întrebare pe care nimeni nu mi-o pusese niciodată. "Doris, unde este tatăl tău?"

Gînduri împrăștiate mi-au trecut prin cap. Desigur, aveam undeva un tată, dar unde era și cine era nu mă preocupase niciodată. Cu cîțiva ani în urmă auzisem zvonul cum că ar trăi în Tulsa, Oklahoma, dar nu știam nimic în afară de asta.

"De ce nu încercăm să găsim ceva informații despre el?" a sugerat doctorul Welch. A urcat scările și eu l-am urmat precaută în birou. S-a așezat pe scaunul uriaș învelit în piele maronie și a început să-l sune pe operatorul din Tulsa. După o clipă a răspuns: "Alo, bună ziua. Sînt un medic interesat să-l găsesc pe un oarecare domn Duckworth. Aveți cumva numele ăsta în cartea de telefon? Un anume L. Duckworth? A urmat o pauză scurtă în timpul căruia mi-am ținut respirația. "Da, avem – doriți numărul lui?" a venit vocea operatorului.

"Nu. Voiam doar să știu dacă locuiește acolo". Și spunînd asta a închis telefonul.

"Ei bine, cred că ar trebui să găsești adresa tatălui tău și să-i scrii o scrisoare", a sugerat doctorul.

În seara aceea am compus o scrisoare către un om pe care nu-l știam, întrebîndu-l dacă nu cumva este tatăl meu. Am inclus cîteva momente din biografia mea: cum am crescut în orfelinat și cine era mama mea. Apoi am adăugat o scurtă schiță a ceea ce se întîmplase de atunci încoace. În concluzie am spus că m-am gîndit de curînd la el și m-am întrebat cum arată. Eram curioasă să știu dacă era tatăl meu.

Compania de telefoane mi-a dat voie să folosesc o carte de telefon mai veche, ieșită din uz. Am copiat cu grijă pe plic adresa domnului L. Duckworth. *Era atît de ciudat*, m-am gîndit. *Dar dacă omul ăsta nu e tatăl meu? Și totuși, trebuie să aflu. Merită să risc.*

# 8

# *Domnule, sînteți tatăl meu?*

După ce am pus scrisoarea la poștă nu m-am mai gîndit decît foarte puțin la ce făcusem. Poate că domnul Duckworth nu mi-ar fi răspuns chiar dacă ar fi fost tatăl meu. Avusese la dispoziție ani de zile ca să mă găsească, de ce ar face-o acum?

Au trecut două săptămîni. Doctorul și soția lui ședeau la masa lungă de mahon cînd a sunat clopoțelul de la ușă. Am părăsit sufrageria, am traversat holul și am deschis ușa grea de stejar. Poștașul adusese o scrisoare, par avion, recomandată. Am semnat pentru ea, cum făcusem de atîtea ori înainte pentru scrisorile adresate soților Welch. Întorcîndu-mă în sufragerie, mi-am aruncat ochii pe plic și mi-am văzut numele! Am țipat atît de tare încît doctorul și soția lui au sărit de la masă și s-au ciocnit grăbindu-se să iasă pe ușa îngustă a sufrageriei.

"Doris, ce naiba se întîmplă?"

"Am primit o scrisoare!", am țipat, uitînd să fiu o doamnă.

"Atunci deschide-o!"

Parcă mă încurcam în propriile mele degete.

"Lasă-mă pe mine s-o deschid", s-a oferit doctorul Welch, recăpătîndu-și calmul. Abia atunci m-am uitat la adresa expeditorului și mi-am dat seama că era de la domnul Duckworth. Tremuram. Poate spusesem ceva care să-l rănească. Și poate că nici măcar nu era tatăl meu!

Decît s-o citesc, mai degrabă l-am rugat pe doctor să-mi arate doar cum era semnată. A întors-o ca să-mi arate cele patru litere de aproape cinci centimetri fiecare – T A T A.

"Tata! Tata!" Am murmurat cuvîntul cu voce tare și apoi în gînd. Toate sentimentele mi se amestecau în cap. Am alergat în sus pe scări, m-am repezit în dormitorul meu, am închis ușa și am început să citesc. Lacrimile mi se adunau pe obraji pe măsură ce citeam și reciteam cele patru pagini. Le-am studiat, analizat și memorat.

Spunea că atunci cînd mi-a citit rîndurile i-a fost greu să-și stăpînească emoția. Amintiri din trecut i-au revenit în minte și se bucura să afle că eram bine sănătoasă. Scrisoarea se termina îndemnîndu-mă să-i scriu din nou.

În ziua următoare am pus o scrisoare la poștă – par avion, recomandată. Mă hotărîsem să nu alătur încă o fotografie a mea, sigură că dacă m-ar fi văzut, nu m-ar mai fi vrut. Nici nu-i ceream să-mi trimită o fotografie; mă gîndeam că dacă semăna cu mine, aș fi putut să-l învinovățesc pentru înfățișarea mea urîtă. Mi se părea cel mai bine să continuăm să ne scriem fără o identificare foarte precisă.

Într-o zi după cină a sunat telefonul. În absența doctorului, răspundeam eu. "Aș putea să vorbesc cu Doris, vă rog?" a întrebat o voce bărbătească. Mintea mi-a rămas blocată. Nu-mi dădeam seama cine putea fi.

"Ea este", am răspuns, fără să mă obosesc să-mi corectez greșelile gramaticale.

"Doris, dragă".

Pentru o clipă am scăpat receptorul din mînă. Nimeni nu-mi vorbise astfel înainte. "Doris, tu ești la telefon, dragă? Sînt tatăl tău". Era cea mai frumoasă voce pe care o auzisem vreodată.

Dar eram speriată. Vorbeam cu un străin și el îmi cerea să parcurg jumătate din Statele Unite să-l vizitez.

"Nu, tată", am protestat. "Dacă m-ai vedea, oricum nu m-ai mai vrea".

"Nu te prosti. Bineînțeles că vreau să fii fata mea".

Apoi probabil s-a răzgîndit. Se oferea să-mi plătească numai jumătate de bilet, urmînd să cîștig eu pentru restul.

În noaptea aceea m-am rugat cu sentimente confuze. Deliram de bucurie – un om, tatăl meu, voia să mă vadă. Dar mă temeam că această nouă relație ar fi putut să mă îndepărteze de Dumnezeu. Oare bucuria de a-mi întîlni tatăl pămîntesc îmi va umbri dragostea pentru Tatăl ceresc?

Au trecut cîteva zile pînă să-mi dau seama că adevărata mea spaimă era ca nu cumva tata să mă respingă după ce m-ar fi văzut. *Poate ar fi mai bine să nu-l întîlnesc, decît să-l vizitez și să-l fac să se lepede de mine.* Dar nu puteam rezista invitației. Poate că mă va iubi. Posibilitatea asta merita o călătorie în Oklahoma.

Cum semestrul la școala de arte nu se terminase, am hotărît să mai aștept șase săptămîni înainte de a pleca la Tulsa. Înainte de a pleca, am văzut-o pe Marie pentru ultima oară. O vizitasem periodic în timpul ultimului an. Cînd i-am spus că luasem legătura cu tatăl nostru și că speram să îl vizitez, s-a întors spre mine cu amărăciune și a spus, "Asta-i foarte bine pentru tine, dar mie nu-mi pasă de el. Lui nu i-a păsat niciodată de mine". Nu am putut-o convinge să se răzgîndească; inima îi era plină de ură.

În cele din urmă a sosit ziua cea mare. Cu biletul de autobuz în mînă m-am "îmbarcat" pentru Tulsa. Doctorul și soția lui îmi dăduseră o valiză veche pe care o legaseră cu o curea. Cu cele mai bune urări ale lor, am plecat din California într-o călătorie foarte lungă spre est.

În autobuz am început să mă întreb cum îl voi recunoaște pe tata în stație. În convorbirile mele cu el am avut grijă să nu sugerez că voi purta o garoafă sau o anumită culoare a rochiei sau a bluzei, pentru că mă așteptam din toate părțile să fiu respinsă. Dacă m-ar fi văzut de la distanță și nu i-ar fi plăcut ce vede, ar fi putut pleca și aș fi fost lăsată singură. De aceea uitasem să discut cum ne vom identifica unul pe celălalt. Trebuia doar să aștept și să văd.

Kilometri păreau să nu se mai sfîrșească. Niciodată nu mai plecasem atît de departe de casă, singură într-o lume de străini. Eram tot mai tensionată, pe măsură ce destinația se apropia. Sentimentele mele o luaseră razna. Eram și speriată și nerăbdătoare!

Pășind în stația aglomerată, mă hotărîsem să aleg bărbatul cel mai chipeș din sală și să-l întreb dacă nu era el tatăl meu. Am început să dau din coate ca să-mi fac drum în sala cea mare. Acolo, rezemat de o coloană imensă era un bărbat brunet, impresionant. Cu cît mă apropiam mai mult, cu atît arăta mai bine. Mi-am pus îndată valiza lîngă el. Apoi, cu o înfiorătoare lipsă de tact și politețe, m-am înfipt în fața lui și am întrebat, "Domnule, sînteți tatăl meu?"

"Ei bine, cred că da", a răspuns el cu blîndețe. În curînd eram topită în brațele lui puternice. Ochii tatălui meu erau umezi, iar eu plîngeam. Nu mai fusesem îmbrățișată niciodată pînă atunci.

Am mers cu mașina pe Archer Street pînă într-un cartier mai răsărit. Am tras pe aleea unei case cu două etaje, din cărămidă albă, înconjurată de flori și de un gazon perfect tăiat. Tatăl meu era foarte bine situat. Mă simțeam mîndră de el.

M-a prezentat soției lui, Blanche. După ce ne-am cunoscut m-a invitat să stau cu ei permanent. Am acceptat. Pe neașteptate, m-am simțit în largul meu și confortabil. Eram cu adevărat fericită. Tata părea să mă iubească!

Era un bărbat care încerca din greu să repare ceva din urîțenia trecutului. A fost surprins că eu, cea mai puțin iubită dintre cele două fete, am început să-l caut și că acum puteam să ne mai petrecem o parte din viață împreună. M-a prezentat prietenilor săi ca pe fiica sa. N-a încercat niciodată să-mi ascundă identitatea. Uneori se simțea însă stînjenit, probabil întristat, de faptul că trecutul îl ajunsese din urmă. Dar fără îndoială că dorea să am parte de tot ce-i bun și m-a încurajat să-mi iau o slujbă ca artist plastic.

Compania de avioane Douglas avea nevoie de un desenator, așa că am încheiat un contract cu ei. Un arhitect îmi dădea planurile și eu trebuia să schițez o schemă detaliată a echipamentului necesar. Aveam destul de lucru. Mi s-a încredințat să lucrez în inci pătrați (planșeta mea era de 6 picioare pe 4). Eram convinsă că acesta era un pas decisiv în cariera mea ca artist.

Eram prietenoasă cu celelalte fete din birou și luam deseori masa cu ele. Dar nici una nu mi-a devenit prietenă apropiată. Eram atît de prinsă de a

ajunge să-mi cunosc cît mai bine tatăl, încît alte prietenii mi se păreau neimportante. Să fiu acceptată de el era ţelul cel mai înalt al lumii mele.

Am stat în Tulsa doi ani. Dar nu l-am întrebat pe tata despre trecut decît o singură dată în timpul acestor ani. De ce fuseserăm duse la orfelinat? De ce nu ne vizitase sau nu încercase să ne găsească? Tata mi-a vorbit cu greutate despre acele zile şi am simţit că o astfel de discuţie ne-ar fi afectat relaţia actuală. Am căzut amîndoi de acord că ar fi cel mai bine să uităm trecutul.

Dacă discuţia despre trecut nu-şi găsea locul, mai era un subiect absolut interzis, şi anume Dumnezeu. "Tată", am început eu într-o zi după ce m-am gîndit îndelung, "înainte de a veni să te caut, am avut un Prieten".

"Pe cine?" a întrebat, evident interesat. Încetul cu încetul i-am explicat cum îl acceptasem pe Cristos la orfelinat, cu ani în urmă, şi cum, deşi nimeni nu mă iubise, eu am ştiut că Dumnezeu mă iubea.

Tata era iritat de discuţii de genul acesta şi mi-a spus că nu avea timp pentru Dumnezeu sau pentru religie. Ceea ce descoperisem era bun pentru mine, dar nu pentru el. Respingea pur şi simplu orice discuţie despre Dumnezeu. Eu mergeam la biserică şi mi-am păstrat vie relaţia cu Dumnezeu. Dar nu puteam împărţi cu tatăl meu nimic din toate astea.

Lipsa de interes a tatălui meu faţă de Dumnezeu a ridicat o barieră între noi. Era bun cu mine, mă încuraja în vocaţia mea şi în mod clar încerca să compenseze o parte din nedreptăţile trecutului. Dar începuse şi să mă împingă în direcţia pe care el o urma, silindu-mă să adopt standardele şi practicile sociale ale lumii. Nu putea să înţeleagă de ce nu voiam să merg la filme, să dansez sau să beau cîte ceva cu el. Din ce în ce mai mult mi-am dat seama să va trebui să aleg: ori aveam să-i spun "da" lui Dumnezeu şi să-mi părăsesc tatăl, ori să-i spun "nu" lui Dumnezeu şi să rămîn. Alegerea era foarte clară.

O întrebare nu înceta să-mi apară în minte: *Cine te iubea atunci cînd nimeni altcineva nu te-a iubit?* Tata nu mă vizitase în orfelinat. Nu făcuse nici un efort să mă găsească, deşi ar fi putut s-o facă atît de uşor. Eu am încercat să-l găsesc. În anii de bătaie, foame şi respingere, avusesem un singur Prieten: Dumnezeu. El a fost tatăl meu atunci cînd nu aveam nici un tată; El a făcut suportabile insultele mamei mele şi mi-a păstrat cugetul limpede de-a lungul atîtor ani de cruzime. Dumnezeu făcuse toate astea pentru mine, şi încă mai mult. Hotărîrea mea se reducea la aceasta: trebuie să aleg între tatăl meu pămîntesc, care mă neglijase, şi Tatăl meu ceresc, care mă adoptase cu dragoste.

Deşi datele erau clare, alegerea nu era uşoară. Ultimii doi ani fuseseră plăcuţi. Pentru prima dată în viaţă avusesem sentimentul siguranţei, al apartenenţei. Slujba mea era încîntătoare şi libertatea îmi reînviase atît de uzatul meu sentiment al preţuirii de sine.

Am optat pentru Tatăl meu ceresc. Fără să dau detalii, i-am spus tatălui meu că vreau să mă întorc în California pentru că trebuie să iau o decizie.

I-am promis că mă voi întoarce să-i spun ce hotărîsem. El n-a încercat să afle mai mult şi nici să mă facă să mă răzgîndesc. Puteam să fac orice. Nu voia să-mi stea în cale.

Cu inima grea, m-am întors în California.

# 9

# *Doamne, nu!*

Am ajuns în California la puține zile după ce am împlinit douăzeci și unu de ani. Îmi urmasem cariera în artă. Cu toate acestea, în ciuda aparentului meu succes, nu eram mulțumită. Domnul, simțeam eu, avea un plan pentru viața mea. Dar era un mister total pentru mine.

Doctorul și doamna Welch m-au primit foarte bine când m-am întors în San Francisco. Erau mulțumiți (mai degrabă surprinși) că aveam o slujbă adevărată în Tulsa. Mi-au sugerat să fac o cerere de serviciu la Moore Business Forms în Emeryville, în afara Oaklandului. Am fost admisă pentru a desena planurile pe care arhitecții le concepeau.

Mi-am mutat lucrurile la Motelul Triunghiului Albastru, nu departe de noul meu serviciu. Îmi găteam singură, îmi întrețineam singură micul apartament și îmi plăteam chiria. Pentru prima dată eu, Doris Duckworth, mă descurcam singură în lume.

Chiar și așa eram nemulțumită. Dumnezeu îmi vorbea despre necesitatea dăruirii mele totale, trup și suflet, Lui, pentru orice plănuise El pentru mine. Eram înspăimîntată. Poate Dumnezeu nu voia ca eu să fiu artist plastic, la urma urmei. Arta era singurul meu talent, singura mea profesie. *Doamne, nu știu să fac altceva*, i-am spus, sperînd că-L voi putea convinge.

Mai ales exista o ocupație de la care speram că Dumnezeu mă va scuti: aceea de misionară. Refuzul meu față de această slujbă venea încă din zilele cînd mergeam la Adunarea Evanghelică, pe cînd mă aflam în orfelinat. Acolo, la o conferință, am tras repede concluzia că misionarii erau oameni neinteresanți, lipsiți de personalitate, care erau debarcați în țări îndepărtate pentru că nu puteau să facă nimic deosebit în America. Cînd se ridicau să vorbească arătau ca niște prune uscate. *Arată la fel de rău ca și mine*, am sfîrșit eu. Și una peste alta, misionarii nu puteau avea niciodată confortul care-mi fusese refuzat toată viața. Părea nedrept. Ultimul lucru pe care mi l-aș fi dorit ar fi fost să fiu misionară. Și penultimul să mă mărit cu un pastor. A deveni misionar însemna să te alături unor sfinți de mîna a doua; a te căsători cu un pastor însemna că trebuie să fii mereu în frunte pentru restul vieții.

Evanghelistul Hyman Appelman ținea conferințe la Civic Auditorium în Oakland. În noaptea cînd m-am dus să-l ascult și eu, a încheiat spunînd: "Ce

înseamnă asta – încă un dans, încă o aventură și apoi te vei întoarce la Domnul?"

Pentru o clipă am crezut că îmi citise gîndurile. Scopul meu la întoarcerea în California fusese să-mi dau viața lui Dumnezeu pe de-a-ntregul, dar îmi mai doream încă o clipă numai pentru mine, sau cel puțin îmi doream ca Dumnezeu să mă lase să-mi păstrez cariera în artă. Și acum Dumnezeu îmi închidea o cale. Oare eram gata să-mi dau viața complet și pentru totdeauna Lui?

Cînd avea să-mi trimită chemarea, va trebui să spun "nu" planurilor mele și "da" lui Dumnezeu. Dar dăruirea mea, deși sinceră, nu era completă. Îmi spuneam că Dumnezeu putea face orice cu mine – în afară de a mă transforma în misionară și de a mă căsători cu un pastor. Cîteva săptămîni mai tîrziu s-a ținut o conferință a misionarilor la Adunarea Evanghelică. Într-o duminică dimineața devreme, o delegație a cîtorva membri ai bisericii s-au dus cu mașinile în portul San Francisco să întîmpine niște misionari abia veniți la bordul vaporului *Gripsholm*. Grupul a ajuns la biserică exact la timp pentru serviciul divin de dimineață, încă îmbrăcați în jachetele Crucii Roșii și cu pantofii de tenis. Arătau la fel de rău cum îmi aminteam că arătasem în orfelinat. Suspiciunile mi se confirmaseră.

Printre cei rugați să vorbească în dimineața aceea se afla Darlene Diebler, abia întoarsă dintr-un lagăr de concentrare din Noua Guinee. După Pearl Harbor, trupele japoneze năvăliseră în Indiile Olandeze de Est și șase misionari ai Alianței fuseseră omorîți. Politicianul misionar dr. Robert Jaffray, împreună cu soția și o altă tînără familie, Charles și Darlene Diebler, s-au mutat într-o stațiune, încercînd să evite agresiunea politică.

În 13 martie 1942, trupele japoneze i-au arestat pe misionari încredințîndu-i celulelor poliției. Apoi, în mod inexplicabil, doctorului Jaffray i s-a permis să rămînă cu femeile, în timp ce soțul lui Darlene, Charles, a fost trimis într-un lagăr de concentrare unde a făcut cunoștință cu brutalitatea, mîncarea rîncezită și bolile. A murit la 28 august 1942.

Darlene, închisă în celulă la o sută de mile distanță, n-a aflat de moartea soțului ei decît după două luni. Un prieten prizonier i-a șoptit vestea și i-a dat o schiță în creion a mormîntului soțului ei.

Ea pierduse tot. Tot ce avea îi fusese distrus. Pînă și certificatul de căsătorie îi era atît de deteriorat, încît s-a făcut ferfeniță cînd l-a scos.

Acum stătea în fața bisericii ticsite de credincioși. "Tinerilor", a spus, "pe mine dragostea pentru Dumnezeu m-a costat totul". A făcut o pauză, apoi a adăugat: "De dragul lui Isus aș face-o din nou". Apoi s-a așezat cu gravitate.

Bărbații maturi așezați în rîndurile din fața mea, plîngeau fără să se ascundă. Am simțit o mînă pe umăr. Două femei stăteau lîngă mine, de-o parte și de alta și pentru o clipă am crezut că una dintre ele se aplecase înspre mine.

Dar știam că nu se mișcaseră. Abia atunci mi-am dat seama că Dumnezeu mă atinsese.

*Doamne, nu! Nu poți face una ca asta cu viața mea! Doar nu îmi ceri să fiu asemeni lor! Am alte planuri. Am alte visuri!*

Dar Dumnezeu nu poate fi nici refuzat, nici ignorat. El îmi vorbea și știam că voia ca eu să devin misionară în țara despre care Darlene Deibler abia vorbise: Noua Guinee.

După adunare am coborît în sala de rugăciune ca să-mi clarific gîndurile. *Da, de dragul Tău, Isuse, o voi face.* Hotărîrea era copleșitoare. "Doamne", m-am rugat cu putere, "fă-mă să cred, mai presus de orice îndoială, că îmi vorbești într-adevăr. Vreau să știu că aud cu adevărat vocea Ta. Nu vreau ca hotărîrea asta să fie doar sentimentală".

În seara aceea, dr. Paul Rood a ținut o ultimă cuvîntare. A încheiat spunînd o poveste despre o fată care refuza să devină misionară pentru că nu voia să renunțe la legăturile strînse cu tatăl ei pămîntean.

*Oare îi spusese cineva despre mine?* Această descriere mi se potrivea cu exactitate! Tatăl meu, în ciuda tuturor greșelilor lui, era tatăl meu, și eu eram fiica lui. Era singura ființă care mă iubea. Oricît aș fi încercat, nu mă puteam smulge din această legătură. Pilda concludentă a doctorului Rood m-a hotărît. Dumnezeu îmi spunea că îl auzisem corect la serviciul divin de dimineață: El dorea ca eu să merg în Noua Guinee.

În seara aceea la altar, Darlene Deibler a îngenuncheat și m-a cuprins în brațe. Ne-am rugat împreună și eu am promis, "Doamne, o să merg".

La cîteva zile după conferință, Darlene mi-a cerut un serviciu. Auzise că eram artistă și m-a întrebat dacă puteam face o copie a unei schițe mai speciale.

Mi-a dat o bucată de hîrtie de mărimea unei cărți poștale. Fusese împăturită și reîmpăturită de atîtea ori încît aproape că s-a rupt cînd am despăturit-o. Așezînd-o ușor pe masa din camera mea, am observat că era desenul în creion al unei movilițe de noroi pe vîrful căreia era înfiptă o cruce cu numele "Charles Russel Deibler". Apoi urma, scris în olandeză: "Dumnezeu îi ia pe cei mai buni".

Desenul fusese făcut de un tînăr convertit de Charles în timpul întemnițării lor comune. Schițase mormîntul lui Charles și-i dăruise desenul lui Darlene. "Cimitirul" era de fapt o fostă cocină de porci.

Adunîndu-mi uneltele, am șoptit o rugăciune, ca să mă ajute Dumnezeu să schițez clar și fidel fiecare linie. Și cu o voce abia auzită, Domnul m-a întrebat dacă voiam să ajut la răspîndirea Evangheliei în Noua Guinee.

O, *Doamne, nu pot fi pe măsura lui. El a fost un martir.*

"Nu-ți cer să fii pe măsura lui, ci să mergi în același loc și să faci același lucru."

De atunci înainte mi-am concentrat toată energia asupra pregătirii mele pentru serviciul misionar. Biserica Alianței Creștine și Misionare avea un colegiu biblic în St. Paul, Minnesota, așa că m-am gîndit să mă duc acolo.

Pregătindu-mă, m-am apropiat de Darlene. Deși lipsea deseori din oraș pentru că predica în alte părți, mi-a acceptat prietenia. Era cu aproape doisprezece ani mai mare decît mine, însă știam că mă îndrăgea ca persoană, și nu numai ca pe o posibilă misionară.

Într-o zi mi-a făcut o vizită-surpriză, împreună cu mama ei. "Dorie, te muți cu noi", m-au anunțat. Fără multe discuții, mi-au adunat toate lucrurile. Cînd am ajuns acasă la ei, mama lui Darlene a spus: "Tată, spune-i lui Dorie ce ai hotărît".

"De acum înainte", mi-a spus el, "nu mai sîntem domnul și doamna McIntoch. Sîntem mama și tata Mac".

Am înghițit în gol uluită. Cineva mă alesese! În sfîrșit, la douăzeci de ani, aparțineam cuiva. Darlene și cu mine aveam același dormitor și am devenit prietene apropiate. Cu timpul, a aflat toată povestea mea.

Pe cînd locuiam cu mama și tata Mac, am aflat pe neașteptate despre mama și afacerile ei: era chelneriță în departamentul de cofetărie al unui mare magazin. Trecuseră aproape cinci ani de cînd o văzusem ultima dată și preferam să n-o întîlnesc. Darlene însă m-a încurajat s-o mai întîlnesc o dată. Încăpățînarea mea a fost învinsă de insistențele ei. "Vrei să vin și eu cu tine?" m-a întrebat.

Am acceptat, cu condiția să o privim doar de la distanță și să nu trebuiască să o salut neapărat. Am intrat pe culoarele magazinului pînă în cofetărie unde cîțiva clienți ședeau așteptînd să fie serviți. Ne-am ascuns în spatele standului cu parfumuri. Apoi mama și-a făcut apariția. Darlene mi-a șoptit: "Vrei să-i vorbești?" Răspunsul meu a fost negativ.

Pentru o clipă m-am gîndit ce s-ar fi întîmplat dacă m-aș fi apropiat și i-aș fi spus "Bună, mamă!" Dar am rezistat tentației. Orice dorință de a fugi spre ea, de a o îmbrățișa sau de a-mi revendica drepturile de fiică, mă părăsise. Nu simțeam nici o amărăciune. Pur și simplu știam că ar fi folosit ocazia ca să se lepede de mine încă o dată și nu voiam asta.

Am privit-o vreo trei sau patru minute. Era ca și cum aș fi aruncat o privire în trecut. Amintirile mi se rostogoleau în minte una după alta ca tot atîtea valuri învolburate. O vedeam în fața ochilor: mama mea. Inima mea ar fi dat orice pentru ca trecutul meu să fi fost altul. Ea zîmbea, evident mulțumită de slujba sa. *Nici nu-i pasă că are o fiică undeva, afară, în lumea largă.*

Realitatea s-a prăbușit peste mine ca un bloc masiv. Oricît aș fi dorit, nu puteam schimba nimic din trecut. Domnul îmi pregătise un viitor, știam, dar puteam merge înainte numai dacă renunțam la trecut. Trebuia să accept că lucrurile acelea se întîmplaseră și să le pun sub semnul sîngelui lui Cristos. Stînd acolo, am hotărît să mă rup de trecut. Eram gata să merg înainte.

Darlene m-a luat de braț, ne-am întors și am plecat. Atunci am văzut-o ultima dată pe mama. M-am așezat în mașină și am stat fără să vorbesc zece sau cincisprezece minute. Sentimentele mele erau prea adînci pentru lacrimi sau cuvinte. Deși mai simțeam încă înțepătura respingerii, nu mai simțeam nici un strop de amărăciune. Dumnezeu mă scutise de asta. Simțeam o pace adîncă pentru că știam că Dumnezeu mă iubea și că îmi va conduce viitorul.

Înainte de a pleca în Minnesota, o altă responsabilitate mă împovăra. Îi datoram tatălui meu o explicație despre hotărîrea mea de a deveni misionară. M-am gîndit să-i dau eu însămi vestea.

Cînd a venit timpul să plec, mama și tata Mac, împreună cu Darlene, au venit să mă conducă. La plecare mi-au spus: "Dacă te vei simți vreodată singură și vei simți că ai nevoie de o mamă și de un tată cu care să vorbești, noi sîntem aici pentru tine".

# 10

# *Nu ești fiica mea*

Pe măsură ce mă apropiam de Tulsa, emoția mea creștea. Trecuseră zece luni de cînd plecasem. Mă gîndeam ce mîndru va fi tata aflînd că urma să fac ceva util cu viața mea. Deși nu împărtășea dragostea mea pentru Dumnezeu, credeam că va împărtăși bucuria și fericirea mea.

Din gară, am luat un taxi pînă la casa tatălui meu. Deja la ultimul colț de stradă n-am mai putut rezista emoției. Am plătit rapid și am țîșnit din mașină, cu valiza în mînă, spre casă. Tata ședea pe terasa din față. Recunoscîndu-mă, s-a ridicat încet și s-a apropiat de trepte.

Mi-am aruncat valiza și l-am îmbrățișat cu putere: "Tată!"

"Salut, scumpete". Și-a întins brațele și ne-am îmbrățișat.

Tata arăta slăbit și palid. Știam că are o boală de inimă și era evident că se simțea foarte rău. S-a lăsat încet în balansoar. Eu m-am așezat aproape de el pe marginea scărilor. M-a întrebat cum călătorisem și ce mai făcusem. Apoi dispoziția i s-a schimbat și a devenit contemplativ.

"Dorie", mi-a spus încet. "Toată viața am avut o filozofie după care să trăiesc. Numai că..." S-a oprit căutîndu-și cuvintele. "Vezi tu, acum n-am o filozofie după care să mor. Și sînt pe moarte".

Mi-am ținut răsuflarea. Mă rugasem din inimă pentru el, rugîndu-l pe Dumnezeu să-i deschidă inima către Cristos. Poate că rugăciunile mele fuseseră auzite. Cu inima îndurerată de tristețe și de dragoste adîncă i-am împărtășit cea mai bună veste la care mă puteam gîndi:

"Tată, Cristos este singurul care ne poate pregăti pentru moarte – poți să-L primești".

"Nu! Nu l-am vrut cînd eram sănătos și nu-l vreau nici acum."

"Tată", l-am rugat, "Tată, poți să-l accepți acum". "Nu, Doris. Nu!"

M-am oprit, nevenindu-mi să cred. Mintea îmi era răvășită, dar trebuia să continui. "Tată, am venit să-ți spun ceva – Dumnezeu m-a chemat în Noua Guinee ca să le spun celorlalți despre Cristos, ca misionară. Sper să merg la Colegiul Biblic toamna asta".

Bolnav cum era, s-a ridicat; ochii lui priveau fix prin mine. Apoi s-a întors cu spatele, "Dacă asta vrei să faci, atunci nu-ți despacheta valiza. Cheamă

repede un taxi și pleacă înapoi în California. De acum înainte nu mai ești fiica mea!"

"Tată, doar nu vorbești serios!"

"Ba da. Nu vreau să te mai văd niciodată!"

Genunchii mi s-au înmuiat și inima îmi bătea cu putere. Stomacul mi se ridicase în gîtlej. Lacrimile încercau să mi se rostogolească pe obraji, dar le-am forțat să rămînă unde erau. Eram sigură că înțelesesem greșit. Dar condamnarea din glasul tatălui meu mă înspăimînta. Nu mai rămăsese nimic de spus. Am pășit șovăielnic spre ușa de la intrare, sperînd că tata se va întoarce să-mi spună ce greșeală îngrozitoare făcuse. Dar nu s-a mișcat. Am intrat și am chemat un taxi. Cînd m-am întors pe terasă, el stătea tot cu spatele la mine. Au trecut cîteva minute în tăcere. Am încercat să-l îmbrățișez, dar era nepăsător la mîngîierea mea.

"Tată, te iubesc încă".

N-a răspuns. Nici nu s-a întors. După cîteva clipe a sosit taxiul. Mi-am înșfăcat valiza și m-am aruncat pe locul din spate. Cînd mașina a demarat, tata mai stătea cu spatele la stradă. A fost ultima dată cînd l-am văzut viu pe tata.

Ploaia împroșca geamurile trenului ce pleca din Tulsa în lunga călătorie spre California. Cerul încărcat și întunericul care se apropia se adăugau la tristețea care-mi apăsa sufletul. Fiecare bătaie a mașinăriei cu aburi părea să spună: *Ești singură – Ești singură – Ești singură* – am plîns fără să mă mai ascund, suspinînd cu batista udă în mînă. Pentru o clipă am crezut într-adevăr că sînt singură. Îl întrebasem pe Dumnezeu dacă era bine să fac această călătorie. Mă rugasem tot timpul pentru tata și acum totul se terminase.

*Doamne, el a fost singura ființă umană care m-a iubit vreodată. Cum mi-a putut face una ca asta?* Tatăl meu mă respinsese cu bună știință, irevocabil. Mai rău încă, îl respinsese pe Cristos pentru ultima dată.

Poate a trecut o oră pînă am avut din nou prezența de spirit să-mi amintesc că Dumnezeu nu mă părăsise. Cu ani în urmă memorasem un verset care îmi venea acum în minte, "Nicidecum n-am să te las, cu nici un chip nu te voi părăsi. Așa că putem zice plini de încredere: Domnul este ajutorul meu, nu mă voi teme! Ce mi-ar putea face omul?" (Evrei 13:5b-6). Părți din Romani 8:38-39 îmi veneau în minte: "Căci sînt bine încredințat că nici moartea, nici viața, nici îngerii, nici stăpînirile, nici puterile, nici lucrurile de acum, nici cele viitoare, nici înălțimea, nici adîncimea, nici o altă făptură, nu vor fi în stare să ne despartă de dragostea lui Dumnezeu, care este în Isus Cristos, Domnul nostru!" Și în acea clipă căldura iubirii lui Cristos m-a liniștit. Nu, nu eram deloc singură.

Mama mea regreta că mă născuse. Pe tatăl meu nu-l interesau anii copilăriei mele și acum mă renega. Un singur Prieten nu mă abandonase: Isus Cristos.

Cineva îmi spusese că atunci cînd nu mai ai nimic în afară de Dumnezeu îți dai seama că Dumnezeu este de ajuns. Dumnezeu fusese lîngă mine atunci cînd nimeni altcineva nu mă dorise; nu putea să mă abandoneze tocmai acum. Dumnezeu îmi va vindeca rana pe care o simțeam deschisă în tot trupul.

# 11

# *Se întorc soldații!*

În septembrie 1946, la Institutul Biblic St. Paul, fetele din cămin aveau toate motivele să fie emoționate. Soldați frumoși și bine făcuți se întorceau din război. Și unii se înscriseseră în toamnă pentru primul semestru. Mai ales unul din ei a făcut mare vîlvă: era înalt, brunet, foarte arătos și vorbea cu accent texan.

"Lăsați că o s-o pățească el. Se va găsi o fată care să aibă ac de cojocul lui", am prezis eu în toiul unei discuții în cămin, la care participa o întreagă turmă de admiratoare ale soldaților. Modestia și lipsa unui sentiment de autoprețuire mă împiedicau să mă gîndesc că eu voi împlini propria mea profeție! Dar o mică minune s-a întîmplat.

Lloyd Van Stone s-a născut și a crescut în Houston, Texas. Tatăl lui era proprietarul unui mic aprozar și pierduse practic totul în timpul crizei. Apoi a muncit mult timp într-o patiserie, deseori de la ora 2 dimineața pînă la 5 după-masa. Părinții lui Lloyd erau cinstiți, harnici și cumsecade, dar nu erau creștini.

Cînd Lloyd a împlinit cincisprezece ani, unchiul său Herbert l-a invitat la un Cerc Biblic pentru băieți. Unchiul Herbert organiza Clubul la el acasă o dată pe săptămînă. La puțin timp după aceea, o organizație de misionari și-a trimis reprezentanții la Biserica Alianței Creștine și Misionare din Houston. Vărul lui Lloyd, John, a urmat conferințele lor și a devenit credincios. I-a spus lui Lloyd că se considera mîntuit. Lloyd nu putea înțelege ce-ar fi putut însemna *mîntuit*, adică salvat. S-a gîndit că John căzuse în rîu și cineva îl salvase.

Cînd a venit la biserică un nou profesor de religie, D.R. Hyde, Lloyd a frecventat adunările în mod regulat. În a treia seară, Hyde a chemat oamenii să-l accepte pe Cristos. O femeie din spatele lui Lloyd l-a bătut ușor pe umăr și l-a întrebat, "Fiule, ești mîntuit?"

"Da", a răspuns Lloyd, oarecum încurcat. Mințea. Cînd pastorul i-a luat mîna și i-a pus aceeași întrebare s-a simțit încercuit. Împovărat de propria lui fugă de Dumnezeu, l-a acceptat pe Cristos ca mîntuitor chiar în acea seară.

Au trecut doi ani. Lloyd plecase cu un grup de tineri la conferința unor misionari în Nyak, New York. Doctorul Turnball a prezentat încercarea lui

de misionar în Borneo. În acea seară, Lloyd i-a promis lui Dumnezeu că va pleca oriunde în lume să răspîndească Evanghelia.

În 1943, Lloyd a fost recrutat în Divizia Întîia de Cavalerie în Pacific. Recruților nu li se spunea unde trebuiau să meargă. Lloyd credea că se îndreptau spre India sau Birmania, dar spre surprinderea lor, vaporul a acostat în Noua Guinee. El a fost trimis în Insulele Amiralității.

Cînd Lloyd i-a văzut pe băștinași, cu părul lor lățos și neîngrijit, a înțeles de ce soldații îi numeau "zbîrliții jegoși". Era atît de scîrbit încît nu putea înțelege nici în ruptul capului cum de puteau trăi misionarii în mijlocul acestor oameni primitivi. Erau murdari, indisciplinați și sălbatici. Cînd războiul s-a terminat și luptele au încetat în Noua Guinee, Lloyd a fost fericit să plece, sperînd că nu va mai vedea niciodată acea țară.

Dumnezeu avea însă alte planuri. La o adunare în Arlington, Texas, în iunie, 1946, Lloyd a rămas să mediteze de unul singur în cortul pustiu. "Și acolo", spune el, "Dumnezeu mi-a cerut să mă întorc în Noua Guinee ca misionar. M-am predat."

Așa că atît eu, cît și Lloyd, ne-am înscris la Institutul Biblic St. Paul în anul întîi în 1946. Deși ne întîlnirăm întîmplător în primul semestru, a început să mă curteze în ianuarie. Amîndoi am fost aleși să ținem cuvîntări la Conferința Mondială a Misionarilor și instructorul nostru ne-a rugat să exersăm împreună. Amîndoi am primit sugestia ca pe o idee excelentă.

Într-o noapte Lloyd a visat că se căsătorea cu mine! Imediat, deși puțin speriat, mi-a cerut o întîlnire.

"Dorie", a început el, "vino cu mine la un hamburger deseară".

"Sună grozav", am răspuns, încercînd din răsputeri să-mi ascund fericirea. *Era prima mea întîlnire*, mi-am repetat în gînd ceva destul de evident.

"Ne întîlnim în hol la ora șapte", a adăugat Lloyd.

La început nu am spus nimănui că mă invitase în oraș. Îmi era frică să nu se găsească o fată care să zîmbească disprețuitor și să-mi spună, "Cum de ți s-a întîmplat tocmai ție?" Mi-am evaluat cu grijă toaleta pentru marele eveniment. Arătam cel mai bine în fusta plisată și în bluza albastru deschis, așa că am hotărît. La șapte fără cinci minute eram încă în cameră încercînd înfrigurată să mă gătesc.

"Dorie! Ești așteptată!" a strigat o fată din josul scărilor.

O, *Doamne, este așa de frumos să știi că te așteaptă cineva.*

Era o iarnă veritabilă în Minnesota și îmi era frică să nu alunec pe gheață și să fiu penibilă. Așa că am găsit o binevenită ocazie să-mi strecor brațul pe sub brațul lui Lloyd. La bar ne-am așezat unul în fața celuilalt, am schimbat priviri pline de înțelesuri și am vorbit. *Sper să ni se atingă mîinile cînd o să-mi dea ketchup-ul.* Am vorbit despre școală și despre planurile de vacanță. El mi-a povestit despre viața familiei lui și eu i-am spus că am crescut în Oakland,

am lucrat pentru un doctor și am urmat școala de artă. Îi eram atît de recunoscătoare că nu îmi cerea detalii.

După lunga noastră conversație am pornit înapoi spre școală. Noaptea era senină, stelele străluceau. Mi-a luat mîna, apoi am căutat Carul Mare. *Oare asta era ceea ce îmi lipsise? Era minunat!*

Am ajuns la cămin după ora închiderii și portarul a trebuit să ne deschidă. "Știu de unde veniți", ne-a tachinat el. "Miroase a ceapă de la o poștă". Am izbucnit în rîs. Chiar acolo, Lloyd s-a întors spre mine și m-a întrebat "Hei, mai pot spera o altă întîlnire?"

"Sigur".

"Bine, Stinkie".

I-am răspuns "Noapte Bună, Stinker". Și așa ne-am spus unul altuia începînd de atunci. Întotdeauna îmi semnam bilețelele: "Stinkie OCTI". Acesta este codul nostru secret pentru "O, cît te iubesc".

Odată, cînd Lloyd a venit la cămin, nu era nimeni la poartă. Așa că a strigat singur: "Stinkie este chemată! Ești gata?" Toate ușile s-au deschis. Îmi venea să mor. Dar el era liniștit, zîmbind pînă la urechi și așteptîndu-mă.

Cînd s-a terminat școala, prietenia noastră crescuse. Înainte de a pleca în vacanță, am hotărît să ne scriem. Eu plecam în circuit cu Dr. Sholm, președintele colegiului, și cu un grup de fete. Fetele cîntau și eu vorbeam, în numele studenților care se pregăteau să devină misionari. Lloyd fusese trimis în Ozarks.

Ne scriam regulat, împărtășindu-ne gîndurile și relatîndu-ne despre adunări. Ca să-și marcheze cumva scrisorile, Lloyd desena întotdeauna Carul Mare pe plic în loc să-și pună adresa. În ultima lui scrisoare din vara aceea, mi-a scris: "M-am gîndit la noi. Anunță-mă cînd te întorci și voi fi în gară să te aștept".

Bineînțeles, Lloyd mă aștepta în gara din St. Paul. *Abia aștept să mă sărute*, mă gîndeam pe măsură ce trenul intra scrîșnind în gară. Cîteva clipe mai tîrziu eram în brațele lui puternice și mă săruta. "Este exact la fel de bine cum mi-am închipuit că va fi", i-am șoptit.

În drum spre școală am trecut pe lîngă un magazin de bijuterii.

"Să ne oprim aici să ne uităm la inele. Vreau să-ți cumpăr unul", mi-a spus Lloyd pe neașteptate. Nevenindu-mi să cred, am căscat ochii la el și l-am auzit șoptindu-mi cele două cuvinte după care tînjisem atît de mult: "Te iubesc". Apoi m-a sărutat încă o dată.

Cînd am ajuns la școală, m-am repezit în sala de lecții. Nu mă puteam duce în camera mea să îmi văd prietenele pe care nu le văzusem toată vara – plîngeam și ele mi-ar fi cerut o explicație. Așa că am urcat pînă într-un depozit din pod. M-am ascuns în spatele cuferelor și valizelor și am aprins lanterna. Am început să mă rog cu voce tare, deschizînd Biblia la întîmplare: "Doamne, cît poți fi de bun să faci astfel încît un bărbat să mă iubească? Lui

nu-i pasă că sînt urîtă. Pur și simplu mă iubește! Doamne, e prea frumos ca să fie adevărat".

Lumina lanternei a căzut pe Biblie. Am privit și am fost uimită să citesc versetele din Matei 19:29-30, "Și orișicine a lăsat casă, sau frați, sau surori, sau tată, sau mamă, sau nevastă, sau feciori, sau holde pentru Numele Meu, va primi însutit, și va moșteni viața veșnică. Dar mulți din cei dintîi vor fi cei din urmă și mulți din cei din urmă vor fi cei dintîi".

Am petrecut tot mai mult timp împreună în cursul următorului an școlar. Pe măsură ce ajungeam să ne cunoaștem mai bine, ne încredințam tot mai tare că Dumnezeu ne adusese împreună.

De Crăciunul acela i-am vizitat părinții în Houston. M-au acceptat imediat. De fapt, întreaga lor atitudine părea să spună: "Poartă-te bine cu ea, Lloyd, că altfel ne vei da nouă socoteală". N-am putut să nu observ cît de bun era cu mama lui. În mod sigur, Domnul alesese pentru mine ce avea El mai bun. În dimineața de Crăciun am deschis cel mai frumos cadou – un inel de logodnă de la omul pe care îl iubeam. Am stabilit nunta pentru 15 iunie.

Nu mi-am putut permite să-mi cumpăr o rochie de mireasă, dar nu am vrut nici să cer. Cînd m-am întors la școală, o prietenă căsătorită mi-a spus: "Doris, m-am gîndit la ceva și simt că este de la Domnul. Am aici rochia de mireasă și cred că ți se potrivește. Poți s-o porți dacă-ți place". Mi se potrivea perfect. O verișoară mi-a dat vălul. Cîteva familii din biserica Alianței din Oakland au dat o petrecere la care am primit cadouri și bani pentru cheltuielile de nuntă.

Ne-am căsătorit în biserica Alianței din Houston. Cînd a sosit ziua, m-am trezit și m-am rugat: *Doamne, fă din noi binecuvîntarea ta, și fă căminul nostru un exemplu pentru ceea ce înseamnă dragostea Ta. Dacă ne vei dărui copii, fă, Doamne, din ei, binecuvîntarea și preamărirea numelui Tău.* Apoi m-am ciupit. *Doamne, oare totul este adevărat?*

M-am simțit ca o regină în ziua nunții mele. *Doamne, dacă mă poți face frumoasă pentru o singură zi, fă-mă azi.* Și mă simțeam frumoasă! Nu știam cum s-o găsesc pe Marie și nici nu doream. Ziua aceasta era prea perfectă ca s-o mai stric cu rănile trecutului.

Mă întrebasem de multe ori cine mă va conduce pînă la altar. Unchiul lui Lloyd, Herbert, un burlac, s-a oferit s-o facă el. "O, unchiule Herbert", am spus îmbrățișîndu-l, "voi fi încîntată să mă conduci". Cînd am pornit spre altar, Lloyd mi-a făcut un semn și eu am grăbit pasul, trăgîndu-l pe unchiul Herbert după mine. Din fericire, organista a grăbit tempoul, așa încît nu am depășit-o.

Am închiriat un mic apartament lîngă institut și am făcut ultimul an de școală împreună. În 1949, în luna mai, am absolvit. De atunci încolo am locuit la Houston așteptînd nașterea fiului nostru, Burney. Curînd după nașterea lui în 6 iulie 1949, am acceptat invitația de a păstori o mică biserică

a Alianței în Lubbock, Texas. Primii bani pe care i-am adunat pentru biserică au fost cinci cenți!

Dacă mi-ar fi spus cineva în timpul zilelor îngrozitoare din orfelinat că voi fi cu adevărat fericită, nu l-aș fi crezut. Dar iată-mă căsătorită cu un bărbat minunat și inteligent. Eram mama unei comori de băiat. Dumnezeu făcuse mult mai mult decît aș fi putut să-i cer sau să gîndesc și îmi binecuvîntase viața peste măsură.

Cu toate astea, țelul nostru ne stătea limpede în față: Noua Guinee.

# 12

# *Tată, te-am iubit*

În timpul studiilor mele la St. Paul mă gîndisem deseori la tata. În ciuda faptului că mă renegase, speram că se răzgîndise deja și că mă va accepta încă o dată. O dată l-am sunat din Minneapolis.

"Tată, sînt eu, Doris".

Am auzit un clic la celălalt capăt al firului. Mai tîrziu i-am scris, dar n-am primit nici un răspuns.

După logodna mea cu Lloyd, i-am telefonat din nou. "Tată, te rog să nu închizi pînă nu-ți spun ceva important. Tată, sînt logodită cu un bărbat minunat, care mă iubește din inimă. Aș vrea să-l întîlnești și tu. Îl vom sluji amîndoi pe Domnul ca misionari. Dar nu-ți fă griji, tată, el va avea grijă de mine".

La celălalt capăt, tatăl meu n-a spus decît două cuvinte, "La revedere".

Era greu de acceptat, dar cu Lloyd alături, care mă iubea și mă asigura că pot să las totul în urma mea, mi-a fost mai ușor. După ce s-a născut fiul nostru Burney, aș fi dat orice ca tata să vină să-și vadă nepotul, dar m-am hotărît să nu-l mai caut. Nașterea copilului meu însemna începutul unei vieți noi și pentru mine. Trecutul trebuia să fie uitat și iertat. Știam că tata avea o voință de oțel. Nimic, nici măcar un nepot nu l-ar fi putut desprinde din ura față de Dumnezeu și față de ideea de a mă vedea misionară.

Pe vremea aceea nu mai știam nici măcar dacă tata mai trăiește sau nu. Trecuseră patru ani de cînd ne întîlniserăm pe terasa din fața casei. Mă gîndeam că dacă murea, nici măcar n-am fi auzit despre asta.

Dar Dumnezeu plănuise altfel lucrurile. Ca misionari numiți de Alianța Creștină și Misionară, eram invitați să mergem la întîlnirea anuală din Toronto în mai 1950. Deși așteptam un al doilea copil, am hotărît să mergem.

Nu aveam mașină pentru această lungă călătorie, dar un pastor din Tulsa ne invitase să mergem cu el la Toronto. În drum spre Texas, la întoarcere, ne-am oprit în St. Louis, Missouri, și de aici pastorul i-a telefonat soției sale în Tulsa. Ea i-a spus că tocmai citise în ziarul local despre moartea tatei. Priveghiul fusese fixat pentru ziua următoare, iar înmormîntarea pentru cealaltă zi. Ne-am îndreptat în grabă spre Tulsa, sperînd să ajungem la timp pentru priveghi și înmormîntare.

În ziua următoare ne-am îndreptat spre capelă. Inima îmi palpita puternic: eram copleșită de valuri de emoție. Am încercat să mă gîndesc la vremurile bune alături de tata, dar cel mai mult îmi venea în minte ziua aceea pe terasa din față, cînd mă renegase.

După cîteva minute am intrat în holul capelei. "Domnule, ne puteți spune unde este corpul lui Lewis Duckworth?"

A indicat spre un semn lîngă ușa uneia din săli. Da, era aici, "Lewis Duckworth". Am deschis registrul și mi-am scris numele sub titlul *Fiice*. Maestrul ceremoniei funebre era întristat.

"Nu a avut copii".

"O, ba da. Eu sînt fiica lui".

"Ei bine, nu cred că puteți intra, ca să nu supărați familia. Dacă vreți să-l vedeți, va trebui să vă întoarceți înainte să închidem în noaptea asta".

Tata rămăsese fidel promisiunii lui. Datorită prestanței lui în comunitate, moartea lui era pe prima pagină a ziarului local. Printre alte lucruri, se spunea: "Nu a avut copii". Maestrul ceremoniei funebre dorise să respecte dorința tatălui meu.

Pe cînd ne îndreptam spre ieșire, am văzut-o pe una din mătuși venind din sala tatei. Ne întîlnirăm în perioada mea de ședere în Tulsa. Am vorbit puțin și ea a fost de acord că era mai bine să plec. Oricum, mi-a cerut numărul de telefon de unde stăteam.

Plini de tristețe, Lloyd și cu mine ne-am întors în casa pastorului care ne dusese la Toronto și înapoi. Peste o oră, a sunat telefonul. Era mătușa pe care o întîlnirăm la capelă.

"Doris, cred că ar fi cel mai bine să nu vii la înmormîntare. Știi, există tot felul de resentimente împotriva ta..."

"Da, știu", am spus.

"Dar mie mi-ai plăcut întotdeauna", m-a asigurat ea. "De fapt, am cîteva lucruri pe care cred că tatăl tău ar fi vrut să le ai. Ți le aduc".

După cîteva clipe, mătușa era acolo. Mi-a dat o cutie cu cărți care însemnau mult pentru tatăl meu. Printre ele era o serie care se numea *Mari filozofi*.

În acea seară, Lloyd și cu mine am mers la capelă să-l vedem pe tata. "Lloyd, îmi pare rău că trebuie să vă întîlniți astfel..."

"Nu-i nimic, draga mea, înțeleg". Soțul meu fusese întotdeauna foarte bun în legătură cu familia mea; dar acum era o adevărată binecuvîntare pentru mine.

Ne-am strecurat în liniște în sală și l-am văzut pe tata. Era îmbrăcat în vișiniu, cu mîinile împreunate pe piept. Chiar și mort era un bărbat frumos, cu trăsături bine tăiate și cu ten închis.

Pe cînd fixam cu ochii trupul lui fără viață, sentimentele pe care le zăgăzuisem atîția ani, au izbucnit. *Tată, te-am iubit! Te-am iubit! Te-am iubit!*, am suspinat. Am stat acolo cîteva minute.

Lloyd și-a strecurat încetișor brațul în jurul meu. "Dorie, sînt fericit că el nu te-a vrut; dacă ar fi fost astfel, eu nu te-aș fi găsit niciodată". Am crezut că voi leșina, dar Lloyd m-a ajutat să ies din capelă și m-a așezat în mașină.

În drum spre casa unde locuiam, ultimele cuvinte spuse de tata îmi răsunau în auz: "Nu vreau să te mai văd. Nu ești fata mea".

În ziua următoare, Lloyd a plecat la înmormîntare, însă eu mi-am ținut promisiunea și nu m-am dus. În după amiaza aceea mi-am amintit vremurile cînd eu și Lloyd ne rugam pentru tata. Fusesem încrezătoare că într-o bună zi mă va accepta și, înainte de toate, că-l va accepta pe Cristos ca Mîntuitor. *Doamne, cum de l-ai lăsat să moară fără să aibă iertarea ta?*

Biblia ne spune că Dumnezeu lucrează în numele Binelui final și că pînă și răul este o parte a planului Său integral. Este adevărat, dar asta nu-mi ușura povara pe care o simțeam lîngă trupul cuiva pe care-l iubisem și care îl respinsese cu atîta fermitate pe Isus Cristos. După cîte știam, tata refuzase iertarea lui Dumnezeu pînă în ultima clipă. Dacă era așa, noi doi nu ne vom mai întîlni niciodată în eternitate. Discuția de pe terasa din fața casei a fost ultima noastră discuție, nu avea să mai urmeze nici un rămas bun, pentru că nu mai urma nici o revedere, nimic.

Peste cîteva luni, la 5 octombrie 1950, Dumnezeu i-a dăruit lui Burney o surioară. Am numit-o Darlene, din dragoste față de Darlene Diebler, care devenise una din prietenele mele cele mai îndrăgite.

A trecut un an la bisericuța din Lubbock, deveniserăm neliniștiți și hotărîserăm că venise timpul să facem un pas important pentru Dumnezeu. Nu fuseserăm încă trimiși în Noua Guinee, dar ne gîndeam că dacă am fi insistat, Alianța Creștină și Misionară ar fi trebui să ne trimită.

Am părăsit biserica noastră și am plecat spre California, predicînd de-a lungul călătoriei, în fiecare biserică ce ne oferea această șansă, gata să ne accepte. De acolo am mers în Minnesota și în abia cîteva săptămîni adunaserăm destui bani pentru un an de serviciu misionar. Am trimis direct fondurile conducerii Alianței în New York și am fost anunțați pe loc că fuseserăm numiți în Noua Guinee.

Anticiparea viitorului m-a ajutat să-mi liniștesc durerile sufletești din trecut. Moartea tatălui meu îmi tăiase toate legăturile cu rudele pămîntești. Acum îl aveam pe Lloyd, doi copii minunați și, mai presus de toate, pe Dumnezeu. *Doamne, cu ajutorul Tău, o să mergem înainte.*

# 13

# *Nouă Guinee, sîntem gata să venim!*

În timpul cursurilor de pregătire pentru serviciul militar, Lloyd a consultat o hartă care indica diferite insecte reprezentînd bolile din fiecare țară a pămîntului. A observat întîmplător că Noua Guinee le avea pe toate! Cu toate astea, Dumnezeu ne chema și noi îl ascultam!

După un scurt instructaj la Institutul Lingvistic de vară Wycliffe din Norman, Oklahoma, am părăsit portul New York pentru a face o lungă călătorie spre est. Conducătorii Alianței erau acolo să ne ureze drum bun la îmbarcarea pe nava *Soes Dyjk*, care a înaintat încet în largul Atlanticului. Ne petreceam toată ziua pe punte, relaxîndu-ne și bucurîndu-ne de compania altor două familii de misionari.

Trei luni mai tîrziu, în martie 1952, am ajuns în Indonezia și ne-am îmbarcat pe un vapor mai mic care ne-a adus la Biak, pe coasta Noii Guinee. De aici am luat avionul pînă la Comisia Misionară din Wissel Lakes, unde am fost întîmpinați de un grup de misionari între care se afla Darlene Diebler, care se recăsătorise și se numea acum Darlene Rose. Ne-am îmbrățișat și am plîns. Darlene a luat-o în brațe pe micuța noastră în vîrstă de un an. Era prima dată că își întîlnea fina. Credincioșii din Kapanku s-au adunat în jurul nostru și au cîntat "Isus știu, mă iubește". Privisem întotdeauna cîntecul ăsta ca pe un cor de școală de duminică, dar în momentul acela a devenit un imn.

Eu și Lloyd ne-am lansat într-un studiu lingvistic, convinși că Dumnezeu ne va da capacitatea de a vorbi în limba kapauku.. După trei luni ni s-a cerut să ne mutăm la zece mile spre sud-est, lîngă Lacul Tigi ca să creăm acolo o nouă misiune. Se construise o casă acolo și tocmai ne pregăteam să ne mutăm.

Casa noastră avea nevoie de mai multe finisări și Lloyd muncea din greu la ele, sperînd că eu și copiii vom veni în curînd. Dar pe neașteptate am fost atinsă de o boală stranie.

Deși Lloyd se afla la numai zece mile, trebuiau opt ore de mers ca să ajungi acolo pe jos prin terenul acela accidentat. Deci, fără știrea lui, am fost trimisă cu elicopterul la spitalul Hollandia, împreună cu Darlene Rose. Burney și Darlene au fost dați în grija unei alte familii de misionari pînă la întoarcerea

lui Lloyd la baza de la Enarotali. A stat acolo cu copiii două săptămîni, primind tot timpul veşti despre mine prin radio.

Numai că veştile nu erau deloc încurajatoare. Starea mea se înrăutăţea văzînd cu ochii şi singurul remediu ar fi fost o operaţie. Diagnosticul era peritonită, o inflamaţie a membranei care întinde cavitatea abdominală. Moartea putea surveni în cîteva ore sau în cîteva zile.

Lloyd i-a lăsat pe copii în grija prietenilor noştri şi a venit să fie alături de mine în timpul operaţiei.

Sala de operaţie avea doar un acoperiş cu panouri de jur împrejur pentru a-i proteja pe pacienţi de muşte. Coli de metal de cîţiva metri înconjurau părţile laterale ale construcţiei. Podeaua era din simplu beton.

Sala de reanimare semăna mult cu sala de operaţie, cu o diferenţă importantă, nu avea panouri să ţină la distanţă muştele şi ţînţarii. Pacienţii dormeau protejaţi de plase de ţînţari. Un soldat înarmat stătea lîngă sala de operaţie.

Cînd am fost dusă în sala de operaţie ştiam că moartea mea era iminentă. Şi parcă pentru a-mi confirma suspiciunile, mi s-a spus că un preot catolic tocmai murise pe masa de operaţie. Urmam imediat după el.

Mi-au legat mîinile şi picioarele cu o funie şi după ce am reacţionat la anestezie, procedura a început. Cînd mi-am venit în simţiri, o găină stătea la picioarele patului meu.

După operaţie, doctorul mi-a spus că găsise un chist ovarian şi cînd l-am întrebat dacă îl operase, mi-a răspuns cu nonşalanţă că nu. Nu mă operase complet şi nu a dat nici o explicaţie serioasă pentru neglijenţa lui evidentă. Mai tîrziu mi s-a spus că fusesem infectată din cauză că instrumentele folosite de doctorul olandez erau nesterilizate.

Dintr-o sursă de încredere, am aflat veşti uimitoare despre doctorul care mă operase cu atîta neatenţie. Cît timp fusese în Olanda, fusese colaborator german. Furnizase naziştilor informaţii preţioase care făcuseră posibilă cucerirea ţării lui. Pedeapsa lui pentru spionaj fusese exilul în Noua Guinee. Aceasta explica prezenţa unei gărzi poliţieneşti chiar la uşă.

După o lună m-am putut întoarce la Enarotali şi toată familia ne-am regăsit din nou. Dar nu ne-am mutat niciodată în noua regiune de la Lacul Tigi. Dumnezeu avea alte planuri.

Alianţa plănuia să pătrundă în Valea Baliem, situată adînc în interiorul Noii Guinee. Pierduţi de civilizaţie, cei 60.000 de locuitori ai regiunii nu auziseră niciodată de Isus Cristos. Tribul Danilor, cum erau numiţi, erau recunoscuţi drept canibali feroce! Valea Shangri-La era izolată de munţi nenumăraţi şi de un teren accidentat.

La Conferinţa Alianţei din 1953, împreună cu familia Rose şi Einar Mickelson, am fost rugaţi să preluăm proiectul Baliem. Ne-am mutat la Sentani, localitatea cea mai potrivită din punct de vedere logistic pentru a fi cartierul

general al proiectului Baliem. Aici am început să studiem malay, limba tradițională a insulelor.

Spiritual, mă simțeam perfect, fizic eram însă la pământ. Nu-mi revenisem complet după operație și peritonita s-a făcut din nou simțită; un doctor din Eranotali a sugerat că probabil graviditatea mi-ar îmbunătăți starea. Ne-am bucurat peste măsură cînd mi-am dat seama că așteptam al treilea copil. Dar optimismul nostru a fost de scurtă durată. Am pierdut sarcina. Încă de la începutul lui 1954 am angajat un avion de afaceri ca să zburăm în interiorul zonei. În ciuda bolii mele, îl însoțeam pe Lloyd și pe trei alți misionari în supravegherile zonei ascunse de munți enormi și acoperite de arbuști. Suprafața văii se afla la peste 5300 picioare deasupra nivelului mării, cu munți pînă la 10000-13000 picioare de jur împrejurul ei. Pajiști întretăiate de arbuști tapetau valea. Un rîu curgea pe toată lungimea ei.

Zburînd pe deasupra cătunelor îi vedeam pe dani cu sulițe lungi de 10-15 picioare mergînd de-a lungul cărărilor. Femei și copii se repezeau în colibe; porci scurmau prin curți.

Dacă doctorul și doamna Welch ar fi fost atunci în avion, ar fi fost dezamăgiți de mine. La vederea danilor pentru care ne rugaserăm de atîtea ori, în mine a început să vibreze o întreagă coardă sensibilă. Îmi priveam viitorul cămin – valea pentru care Domnul ne dăduse o misiune specială. Lloyd își petrecea timpul în aer, privind valea de sus, aplecat peste un sac de hîrtie.

Rugăciunea noastră era, "Doamne, lasă-ne, te rugăm, să intrăm cît mai repede!" Dumnezeu însă nu urmărea orarul nostru.

Șase săptămîni mai tîrziu, Lloyd și Eimar Mickelson aterizau pe rîul Baliem și luau contact cu acești oameni încă aflați în epoca de piatră. Nu-mi dădeam seama atunci că avea să treacă mai mult de un an înainte să pun piciorul în valea pe care tocmai o văzusem.

# 14

# *Încercarea din Shangri-La*

În timpul celui de-al doilea război mondial, Douglas Mac Arthur avea comanda forțelor aliate în Pacific. Era nerăbdător să construiască o bază aeriană în interiorul Noii Guinee pentru zborurile de urgență ale americanilor. La vremea aceea se știa că interiorul țării era aproape nelocuit și în consecință un loc ideal pentru un astfel de proiect. Astfel valea Baliem fusese redescoperită de armata americană. Mai tîrziu, doi corespondenți de război au numit-o Shangri-La, adăugînd la misterul ei încă o notă.

Alianța Creștină plănuia să pătrundă în vale, dar cum? Vor putea misionarii să răzbească prin pădurea întunecată și deasă?

Șaizeci de mii de oameni primitivi erau izolați la cel puțin o sută optzeci de mile de civilizație. Și milele acelea însemnau o grămadă de munți înfricoșători, pădure deasă și mlaștină. De două ori misionarii se alăturaseră grupurilor care voiau să răzbată prin pădure pe jos. De dragul Evangheliei erau dispuși să-și rişte viața pentru lucrul despre care scria Rudyard Kipling: "Ceva pierdut dincolo de obstacole, pierdut și așteptîndu-te pe tine – du-te".

Cele două expediții dovediseră că singurul fel în care misionarii ar fi putut pătrunde acolo era să aterizeze cu un avion pe rîul Baliem.

În 1953, Alianța a început să adune fonduri pentru a închiria un mic avion pentru acest proiect. Principala bază a operațiunilor urma să fie Hollandia. Misionarii aleși fuseseră Eimar Mickelson, Jerry Rose și Lloyd Van Stone. Eram extaziați! Lloyd și cu mine urma să fim printre primii oameni care vor ajunge acolo.

Se făcuseră aranjamente să închiriem un avion Quantas, dar guvernatorul Noii Guinee i-a interzis accesul în țară. Așa că hotărîserăm să cumpărăm un avion care să poată ateriza pe rîu. Avionul, numit *Mesagerul Evanghelic*, a sosit în Noua Guinee în februarie 1954. Cel puțin un zbor părea sigur.

Dar mai exista un obstacol. Toate cele trei soții aveau probleme cu sănătatea. Soția lui Eimar Mickelson fusese obligată să rămînă în Statele Unite cu o boală de inimă. Darlene Rose era însărcinată și plecase acasă cînd începuse să se simtă rău. Jerry s-a întors ulterior. Peritonita mea s-a deschis din nou. Fără îndoială că eram țintele speciale ale atacurilor satanice. Vom ajunge vreodată la Baliem?

Cum starea mea se înrăutățea, am ajuns să cîntăresc în jur de patruzeci de kilograme. Doctorul m-a sfătuit să mă întorc în Statele Unite. Alianța ne-a transmis politicos că Lloyd se poate întoarce cu mine, dar noi am hotărît ca el să rămînă. Dumnezeu ne adusese aici și lucrarea Lui trebuia să continue. Preferam să rămîn și să mor în Noua Guinee. Dar Lloyd mi-a reamintit, "Iubito, trebuie să ne asumăm responsabilitatea copiilor noștri". Am hotărît să mă întorc la Houston cu Burney și Darlene, care aveau acum patru și, respectiv, trei ani. Lloyd rămînea să intre în vale.

În noaptea dinaintea plecării am stat într-un motel. Făcînd patul, l-am auzit pe Burney suspinînd în pătucul lui. "Ce s-a întîmplat, iubitule?" l-am întrebat.

"O, mamă, nu cred că eu pot suporta asta", a spus cu ochișorii albaștri plini de lacrimi.

"Ce să suporți, Burney?"

"Să-l las aici pe tăticul meu".

Nici eu nu puteam suporta, cu atît mai puțin cînd ne-am îmbrățișat și am plîns în aeroport. Lloyd și cu mine credeam atunci că nu ne vom mai întîlni niciodată pe pămînt. Căzusem de acord să lăsăm copiii cu prietenii noștri Bob și Jesse Sylvester după moartea mea. Cînd avionul a început să ruleze pe pistă m-am simțit ca și cînd jumătate din mine s-ar fi sfîșiat pentru totdeauna. Copiii își apăsau năsucurile pe geam, plîngînd, "Tată, tăticule". Cînd avionul a făcut o curbă l-am văzut pe Lloyd plîngînd fără să se ascundă sau să se rușineze. Aș fi sărit din avionul acela dacă n-aș fi fost încredințată că ascultam de Domnul nostru. Undeva în adîncul meu știam că mă puteam agăța de El și că El mă va liniști cum o făcuse de atîtea ori în trecut.

Și așa Eimar și Lloyd au rămas singuri să aterizeze în mijlocul ținutului danilor. Deși fuseseră avertizați de oficialitățile olandeze să nu intre, nu puteau da înapoi. Lloyd cita mereu o maximă militară: "Trebuie să intrăm. Nu e neapărat necesar să ieșim". Data fixată, 20 aprilie 1954, a sosit fără întîrziere.

Lloyd s-a trezit la ora $5^{30}$, și-a făcut rugăciunea și a ajuns la familia Lewis ca să ia micul dejun în jur de ora $6^{00}$. După un ceas, el, Eimar, pilotul nemaipomenit al avionului, Al Lewis, și copilotul Ed Ulrich se aflau în *Mesagerul Evangheliei*. Împreună cu ei se afla o familie de Kapanku recent convertiți, Elisa și Ruth Gobai și fiica lor de doi ani, Dorcas. Familia fusese luată pentru ca danii să-și dea seama că vizitatorii cei albi erau prietenoși. Pe de altă parte, un grup numai de bărbați putea să fie interpretat ca semn de ostilitate. Mai tîrziu misionarii au aflat că oricum danii nu și-au dat seama că Ruth era femeie. Probabil că micuța Dorcas ajutase ca să li se comunice o atmosferă prietenoasă.

Pe la ora $7^{10}$ a.m. avionul era în aer. Lloyd și-a descris sentimentele: *"Oare visez? Poate fi adevărat? Avem în sfîrșit o țintă reală în drumul nostru? Nu ne mai lovim de nici o amînare? De nici o piedică? De nici o boală? De nici o defecțiune tehnică a avionului? Oare sîntem într-adevăr în drum spre țelul nostru?*

Eimar, cît și Lloyd, credeau că s-ar putea să fie cazul să-și dea viața în această aventură. Semnaseră un acord cu guvernul Noii Guinee că dacă ceva mergea prost, misionarii își asumau întreaga responsabilitate. Guvernul se spălase pe mîini de ei. Mai mult decît atît, îl asiguraseră pe pilotul Al Lewis că toți pasagerii vor ieși imediat din avion, de îndată ce va ateriza. Al se temea că avionul ar putea să nu decoleze cu pasagerii în el la altitudinea la care vor ateriza. Așa că nu exista cale de întoarcere.

Au zburat pe deasupra rîului să găsească adăposturi ascunse. Apoi au înconjurat zona și s-au apropiat de punctul de aterizare. Brusc, s-au trezit pe apă. Cei trei bărbați au ieșit și și-au făcut drum spre malul estic al rîului pînă cînd copilotul a putut să sară pe țărm. Avionul a fost ancorat de un copac; Lloyd și Eimar, în apă pînă la șolduri, au descărcat lucrurile. Cinsprezece minute mai tîrziu avionul era din nou în aer. Cei cinci fuseseră lăsați singuri în sălbăticie.

Pămîntul trebuia curățat de iarba groasă ca niște liane, care creștea înaltă de 10-15 picioare. Pînă la amiază curățaseră o suprafață destul de mare ca să ridice un cort de 8 pe 8 picioare. În după-amiaza aceea, Eimar și Elisa au părăsit tabăra pentru o oră și jumătate, încercînd zadarnic să găsească o suprafață cam la un sfert de milă distanță care păruse potrivită pentru primirea pachetelor aruncate din avion. Era mlăștinoasă și plină de țînțari.

Grupul a luat prînzul dintr-o conservă de friptură australiană împreună cu un pandișpan trimis pentru ziua de naștere a lui Eimar.

Lloyd descrie restul zilei: "În după-amiaza aceea am continuat să curățăm boscheții de pe marginea rîului, așa încît avionul putea să aterizeze în siguranță a doua zi. Apoi am făcut o potecă pe care am întins antena radio de o sută de picioare.

La cină am avut o conservă de brînză și o oală mare de cacao fierbinte. Elisa, Ruth și Dorcas erau în cortul cel mare, eu și Eimar în cel mic. Ce mai grup de invadatori! Dar 'nu contează forța, nici puterea, ci numai spiritul meu, îmi spune Domnul'."

După ani de planuri, rugăciuni și muncă, misionarii ajunseseră în fine în Shangri-La. Pînă acum, nici urmă de dani.

A doua zi dimineața devreme, Al Lewis a făcut al doilea zbor, aducîndu-l pe lingvistul Myron Bromley, și pe încă doi asistenți Kapauku care voiau să ajute la stabilirea taberei. Adusese și o barcă pneumatică împrumutată de marina olandeză.

Atunci a început aventura! De îndată ce avionul a decolat, Elisa i-a strigat pe ceilalți. Pe vîrful muntelui, profilați pe cer, un lung șir de războinici dani stăteau țepeni, cu sulițele de 10 picioare în mîini și cu tot atîtea scuturi de apărare.

Exista însă o problemă mai urgentă pentru misionari. Trebuiau să găsească încă un loc pentru tabără. Apa se ridica și actuala tabără urma să fie curînd

inundată. Chiar dincolo de rîu era un delușor ce părea potrivit. Au mers în recunoaștere. Cînd au privit înapoi dincolo de rîu, au auzit țipetele unei bande de dani care le controlau proviziile. Bărbații nu se puteau întoarce pe loc, așa că nu le rămînea decît să spere că danii nu se vor atinge de echipamentul lor.

În timp ce ei munceau înfierbîntați la noua tabără, au apărut doi dani. Nu aveau pe ei decît niște centuri. Amîndoi aveau sulițe lungi, pe care le-au rezemat de un copac; veniseră să-i salute pe misionari.

Lloyd tocmai își încărcase aparatul de filmat, așa că întîlnirea lor a fost filmată. Mai tîrziu s-au făcut o mulțime de filme cu danii și obiceiurile lor. Antropologii, interesați de studierea culturii lor, au vizionat toate filmele cu mult interes la întoarcerea noastră. Lowell Thomas i-a luat un interviu lui Lloyd și i-a oferit ocazia să vorbească despre întîlnirea lui cu acești primitivi.

Lloyd a scris în jurnal: "Danii ne-au primit strîngîndu-ne mîinile și îmbrățișîndu-ne cu multă tandrețe. Erau acoperiți cu grăsime de porc și după ce am fost complet salutați, eram la fel de unși ca și ei! Auzisem tot timpul că atunci cînd Dumnezeu te cheamă, îți dă și putere, dar niciodată pînă atunci n-am simțit asta pe pielea mea. Îi iubeam pe oamenii aceia! Primul nostru vizitator și-a scos dintele de porc pe care-l purta în nas și mi-a arătat cum se potrivea în nară. I-am examinat sulița, sperînd că-și va da seama după zîmbetul meu că nu aveam decît intenții prietenoase. Unul dintre ei s-a cățărat într-un copac și a început să studieze pantele muntelui din spatele nostru. Spunea tot timpul 'Selimike'; mai tîrziu am aflat că însemna 'inamic'. Deja se adunaseră vreo douăzeci și cinci în tabăra noastră. Unii purtau căciuli de blană cu pene înfipte pe margine. Unul avea o căpiță de păr care atîrna în sute de codițe. Douăzeci sau treizeci au rămas pentru restul zilei și au încercat să învețe cuvinte noi".

Drept răspuns la rugăciunile a sute de credincioși din toată lumea, misionarii luaseră contact cu oamenii din valea Baliem.

La două luni după sosirea mea în Statele Unite mă aflam într-un pat în sala de reanimare a spitalului Herman din Houston, după o operație. Jesse Sylvester a intrat și m-a întrebat: "Dorie, care este vestea cea mai bună pe care ai vrea s-o auzi astăzi?"

Fără s-o las să termine i-am răspuns: "Că misionarii au ajuns în vale".

"Privește aici, Dorie!" De la cartierul general al Alianței din New York ni se trimisese o telegramă care spunea că stabiliseră contactul radio cu misionarii din valea Baliem! Totul era bine. Am plîns. După atîta timp se împlinise visul mai multor ani. Lloyd era acasă acolo. Aveau să mai treacă zece luni pînă cînd eu și copiii puteam să fim alături de el, dar începutul fusese făcut.

# 15

# *Viața în vale*

Intrarea misionarilor în valea Baliem a devenit știre națională în Statele Unite. Lowell Thomas a vorbit la radio afirmînd că "valea Baliem este unul din ultimele teritorii atinse de civilizație și de Evanghelia creștină".

Danii erau prietenoși cu vizitatorii lor. Dar în timpul primelor săptămîni misionarii au fost martorii multor bătălii între triburi. De cîteva ori, găsiseră morți chiar în apropierea noii tabere. Misionarii nu știau de ce războaiele aveau loc exact în zona pe care ei o aleseseră. Mai tîrziu au aflat răspunsul: își făcuseră tabăra pe teritoriul nimănui, pe o fișie dintre două triburi războinice! Din fericire, Dumnezeu le-a apărat viețile. Încetul cu încetul Bromley a făcut progrese în învățarea limbii. Pînă acum, totul era bine.

În 1954, în noiembrie, eu și copiii am plecat din New York pe vaporul *Orchides* și am sosit după trei luni în Sydney, Australia. Lloyd a venit să ne întîlnească. Ce reîntîlnire fericită! Burney a sărit în brațele tatălui lui, dar Darlene, care avea acum patru ani, nu l-a recunoscut. Cu unsprezece luni în urmă plecasem în Statele Unite crezînd că misionariatul meu alături de Lloyd în Noua Guinee se terminase. Acum mă întorceam relativ restabilită și noul meu cămin mă aștepta în vale.

Burney, care avea șase ani, se temea să-i întîlnească pe dani. "Mă tem să nu-mi fie frică să-i văd", a mărturisit el, fără să-și ascundă teama. Dar frica lui a fost înlocuită de mîndrie cînd Al Lewis l-a lăsat să stea cu el în față în avion. A stat țeapăn, cu spatele drept, ținînd mansa timp de patruzeci și cinci de minute cît a durat zborul.

Astfel că în 20 februarie 1955, am intrat împreună cu copiii și Lloyd în vale. Avionul a pleznit apa și a aterizat în Baliem. Am coborît într-o barcă largă de lemn și ne-am îndreptat spre țărm. Aici ne-au înconjurat cel puțin cinzeci de bărbați și băieți, încercînd s-o atingă pe soția lui Tuan Van Stone. Eram a doua femeie albă pe care o vedeau. Darlene Rose vizitase valea cu cîteva luni în urmă.

M-au ciupit, m-au îmbrățișat cu brațele lor unse și mi-au mîngîiat picioarele. M-au tras de pleoape cu unghiile lor lungi și murdare. Intențiile lor erau pașnice – ei doreau doar s-o atingă pe Mama Van Stone, dar în entuziasmul

lor am fost ușor rănită. Lloyd m-a ajutat, sfătuindu-mă să strig, "Heki hakeke hu".

"Ce înseamnă?" am țipat ca să mă audă Lloyd.

"N-are importanță, spune numai". Am făcut-o. A avut dreptate. Danii s-au dat la o parte. Mai tîrziu, Lloyd mi-a spus că strigătul însemna: "Puteți privi, dar nu atingeți!"

Îmbrățișată de danii cei urît mirositori, am simțit că-i îndrăgeam. Singura noastră rugă către Domnul fusese să ne dea dragoste. Nu sînt mare lingvistă. Dar pot iubi oamenii. Și îi iubeam pe dani.

Ne-am pus bagajele în casă (cam 10 pe 25 picioare) pe care o numeam căminul nostru. Bîrne puternice separau cele două "camere". Această parte a văii era cunoscută drept "Hetigema".

Danii se îngrămădiseră în jurul nostru și ne urmăreau orice mișcare. Capetele lor se iteau la geamurile noastre fără obloane. Ne priveau cum mîncăm, erau fascinați văzînd cum ne spălam și se extaziau cînd ne spălam pe dinți. Credeau că pasta de dinți este găinat de pasăre. Păpușa lui Darlene, care spunea "mama" a stîrnit senzație; adulții au fugit cuprinși de uimire pentru ca mai tîrziu să aibă destulă încredere încît să o întoarcă pe burtă, mirați de copilul acela atît de neobișnuit. Au încercat să afle dacă era băiat sau fetiță și au descoperit că nu era nici una, nici alta, concluzionînd că era un spirit! Cînd am așezat păpușa la fereastră a fost o sărbătoare generală.

Casa noastră era un loc de refugiu al șobolanilor, așa că am adus două pisici care să ne ajute să cîștigăm bătălia. Pisicile aveau de mîncare berechet, încît după cîteva luni arătau ca niște animale îndopate. Danii nu mai văzuseră pisici pînă atunci și nu puneau mîna pe ele. Dar cînd i-am dat un pui de pisică unuia dintre ei, bărbatul s-a uitat atent la fața pisoiului și apoi i-a băgat capul în gură! Am crezut că o să-l mănînce. A început însă să lingă pisoiul ca pe o acadea, din cap în coadă. Pisoiul a început să toarcă și danul a strigat "Aniwu" (tunet), un cuvînt pe care îl foloseau și în legătură cu avionul. Nu auziseră niciodată sunetul acela făcut de un animal.

Cînd una din pisici s-a îmbolnăvit, l-am rugat pe Elisa să o omoare. La puțin timp după aceea a apărut un războinic etalînd o nouă căciulă de blană gri. Cînd l-am întrebat de unde o avea, mi-a spus că îl văzuse pe Elisa omorînd pisica, îl urmărise pînă unde o îngropase, apoi noaptea dezgropase pisica, o mîncase și îi păstrase pielea. "Nimeni", a spus rînjind larg, "nu are o căciulă ca a mea!"

Danii erau încîntați de senzația pe care o aveau cînd își cufundau mîinile într-o găleată de apă caldă. Nu le trecuse niciodată prin cap că ar putea încălzi apa la foc. Cînd au văzut un cazan de rufe au pus bețe în el să vadă ce o să se întîmple.

În timpul unei sărbători a porcilor, au ucis vreo doisprezece porci și le-au mîncat carnea săptămîni la rînd. Cînd mi-au dăruit o bucată de carne stricată

și am aruncat-o, au fost surprinși, crezînd că pur și simplu am pus-o într-un loc greșit. Mi-au adus-o de două ori înapoi în casă. A treia oară am aruncat-o în foc!

Pe dani îi amuza comportamentul nostru ciudat. Lloyd a descoperit că atunci cînd își scotea pantofii, ei se băteau peste centuri și își umflau obrajii a mirare, cu arătătorul în gură. Într-o excursie în sat, Lloyd și-a scos cuminte pantofii și șosetele de cinci ori! În timp a înțeles motivul uimirii lor: credeau că omul cel alb își rupea de fapt părțile propriului lui corp!

Alte lucruri au făcut și ele senzație. Unul dintre dani s-a uitat într-o oglindă, apoi în spatele ei ca să-l vadă pe cel care stătea în fața lui și pe care nu-l întîlnise niciodată! Altădată s-a uitat într-o oglindă și și-a văzut tovarășul care stătea în spatele lui. N-a știut ce să creadă. Cum putea prietenul lui să fie și în spatele lui și în fața lui în același timp? Pînă la urmă și-a spus că, desigur, văzuse doar spiritul acelui om. Lamele de ras, aparatele de fotografiat și carnetele de notițe stîrneau încă și mai mult amuzament. Frecau mîinile misionarilor să vadă dacă albeața se duce.

Auzisem că danii erau canibali. Trăind în mijlocul lor, ne-am dat seama că erau într-adevăr canibali, dar cu discernămînt. Găteau și mîncau un dușman numai dacă nu era nici prea bogat, nici prea sărac, nici prea bun și nici prea rău. După toate standardele erau primitivi. Își lăsau excrementele la marginea cărărilor. Nu aveau nici un fel de semnale prin fum sau tobe. Nu aveau vîsle pentru canoele lor, ci navigau primitiv, cu bețe.

Danii nu fac niciodată baie, de la naștere pînă la moarte. Se ung cu grăsime de porc se freacă peste tot cu cărbune și se acoperă cu noroi în perioadele de doliu. De aceea, este de la sine înțeles că nu trebuie să vezi ca să-ți dai seama dacă e vreunul pe aproape!

Cu toate astea, mirosurile sînt o problemă de preferință intimă. Serile de vineri erau pentru mine și Lloyd serile noastre speciale împreună. Ne spălam, îmbrăcam haine curate și mergeam la o plimbare de seară sau ne jucam cu copiii. Ca să le dau o notă romantică, adusesem o sticlă de parfum în tabără. Cînd mă parfumam puțin, danii nu uitau să exclame: "Mama Vạn Stone, puți!"

Am fost de multe ori întrebată, "Dorie, cum poți să-i iubești într-adevăr pe oamenii ăștia?" Pentru că primisem dragostea lui Dumnezeu, puteam și eu să o dăruiesc. Danii nu aveau nici un cuvînt pentru dragoste; nici eu nu cunoscusem dragostea pînă cînd Dumnezeu mi-a arătat dragostea sa. Danii se băteau deseori cu măciuci sau își băteau copiii pînă le ieșeau ochii din cap. Și eu fusesem bătută. În copilăria mea, Domnul pusese bazele care îmi îngăduiau să mă identific cu danii. Le înțelegeam suferința și îi iubeam. Dumnezeul pe care îl întîlnisem în orfelinat părea să spună, *Dorie, ai fost la fel ca unul din ei – respinsă și urîtă. Dar eu te-am iubit și te-am transformat. Și pe ei pot să-i transform.*

Mi se rupea inima cînd eram nevoită să asist la crudele lor obiceiuri tribale. De exemplu, dacă o femeie comitea adulter, i se trecea o săgeată prin coapsă. În mod frecvent copiilor li se tăiau vîrfurile urechilor ca semn al doliului după o rudă. La fel de frecventă era tăierea vîrfurilor degetelor ca să se indice durerea adîncă la o înmormîntare.

Mai rea încă decît durerea fizică pe care aceste triburi și-o provocau de bunăvoie era insensibilitatea pe care o arătau unii față de alții. Cu aceste sentimente mă identificam foarte ușor. Îmi aminteam rănile din trecut.

Însă indiferent cît de crud se purtau, noi îi priveam întotdeauna cu prietenie. Odată, un dan m-a privit cu atenție pe cînd spălam vase. "Mama, și eu pot face asta, s-a oferit el. Și-a vîrît mîinile în apa fierbinte și grăsimea a început să se reverse spre marginea vasului.

"Nu, spăl eu", am sugerat, sperînd că nu va avea nimic împotrivă. Apoi a cerut un prosop, insistînd să șteargă el vasele. L-a luat, ținîndu-l bine în mînă, l-a gustat, l-a întins și l-a folosit ca să-și șteargă untura de porc de pe corp. Cu blîndețe, i-am spus că voi spăla eu vasele și le voi șterge **tot eu**.

Într-o zi am avut privilegiul de a fi inițiată într-un trib al danilor. Lloyd avusese o experiență asemănătoare într-un alt trib, la puțin timp după ce a ajuns în vale. Pentru mine era punctul culminant al vieții noastre în Baliem.

A început cu uciderea unui porc de către șeful suprem, cu o săgeată înfiptă sub încheietura piciorului drept din față. Unul dintre ei a adunat sîngele într-o frunză de banană. Alt dan a tăiat o bucată de grăsime, a frecat-o în palme, a amestecat-o cu sînge și a început să mi-o întindă pe cap, pe față, pe păr și pe picioare. Și-a băgat degetul în nas, apoi în nasul meu și a spus, "Mama, acum sîntem unul. Poți să mergi în satele noastre, să-i vizitezi pe oamenii noștri și nimeni n-o să-ți facă nici un rău".

Eram îngrozită! *Doamne*, m-am rugat, *ce n-aș da să am cuvintele care să le explice acestor oameni că nu sîngele unui porc ne face să fim unul, ci sîngele lui Isus Cristos!*

Copiii noștri fuseseră de asemenea acceptați de cultura danilor. Danii făcuseră pentru Darlene o mică plasă pe care să o poarte pe cap și să-și poarte păpușile, exact la fel cu femeile dane care-și cărau astfel copiii. Lui Burney i-au făcut un arc miniatural și săgeți și l-au învățat să vîneze păsări în iarba înaltă. El și prietenii lui dani rostogoleau cercuri de nuiele pe deal, țintind apoi cu grijă în mijlocul cercului la fel cum aruncau sulițele.

Deseori eram descurajați. Mureau oameni în jurul nostru fără să-l cunoască pe Cristos ca Mîntuitor. Primul om căruia Lloyd i-a făcut o injecție cu penicilină în 1954 a fost Hawula. Avea o boală tropicală foarte gravă care îi desfigura fața și îi distrugeau țesuturile. Două săptămîni mai tîrziu, cînd Lloyd a vizitat aceeași zonă, omul acela l-a îmbrățișat și i-a arătat porțiunea de curînd vindecată, de unde boala dispăruse. Lloyd a devenit cunoscut ca omul cu "acul lui Isus".

În felul acesta o mare prietenie s-a născut între Lloyd și Hawula în urma tratamentului medical. În curînd a devenit un însoțitor de nădejde în călătorii și un prieten adevărat. Lloyd îl iubea și credea că ar putea fi cheia care va deschide Evanghelia în fața acestor oameni. Hawula avea posibilitatea de a deveni un bun translator și un conducător al oamenilor lui.

Al doilea Crăciun pe care l-am sărbătorit în vale a însemnat prima noastră ocazie de a împărtăși danilor povestea Crăciunului. Cu cîteva zile înainte de sărbătoarea Crăciunului, eu și Lloyd, împreună cu Burney, Darlene și Myron Bromley am mers în Valea Magică să le spunem celor de acolo povestea Nașterii. Cînd am ajuns în primul sat, copiii s-au așezat la umbra unui bananier, ca să se ferească de căldura soarelui arzător. Danii adunați în jurul nostru au părut să se supere și un freamăt a trecut printre oameni. Vedeam că le acordau atenție mai ales lui Burney și Darlene și că se îndreptau spre ei. Lloyd s-a dus lîngă copii și le-a spus să se ridice. Ne-am dat seama că ședeau pe oase umane.

Imediat, Lloyd a început să întrebe oamenii. Cînd a întrebat ale cui erau oasele, n-a primit nici un răspuns. Mai tîrziu am aflat că danilor nu le plăcea să repete numele morților ca nu cumva să fie urmăriți de spiritul defunctului.

Oamenii au început să murmure încoace și încolo unul altuia, cu toate acestea refuzînd să-i spună lui Lloyd numele morților. El a insistat oricum și după o vreme șeful i-a șoptit la ureche: "Sînt oasele lui Hawula". Hawula fusese ucis într-o bătălie de către tribul sudic Olokoma. După moartea sa, cei din Olokoma i-au trimis cadavrul tribului Pugima, unde a fost incinerat. Numai oasele îi mai rămăseseră – sub bananier.

Eram șocați. Lloyd a înlemnit. Hawula murise. Lloyd mărturisește: "Tot ce-mi puteam aminti atunci era un imn misionar pe care tinerii îl cîntau cînd eram încă în școală:

Mulțimi de suflete pe zi
Pe rînd se duc dintre cei vii
Și nu vor pe Cristos să-l vază
Lipsite de-a speranței rază.
Și-n lumea lor de beznă rece
Păcatul singur îi petrece.

*Doamne, oare cum s-a întîmplat că omul acesta ne-a trecut pur și simplu printre degete, a plecat în eternitate fără Cristos și noi n-am împărtășit cu el mesajul tău la timp?*

Inimile ne erau împovărate și n-am putut primi nici un răspuns din ceruri despre trecerea din viața aceasta a prietenului nostru înainte de a-i putea spune Vestea cea Bună. Dar el trecuse de la noi.

# 16

# *Zilele noastre stau în mîinile Tale*

Am început să avem încredere în dani. Copiii noștri se jucau cu micuții dani și le deprindeau limba rapid. Eram convinși că danii nu erau periculoși, cum se crezuse. În ciuda războaielor lor tribale, credeam că *nouă* nu ne vor face rău niciodată.

Ne înșelam. De șase ori viața lui Lloyd a fost în pericol; numai grija Domnului l-a ferit de moarte.

O astfel de întîmplare a început nevinovat pe cînd lucram la casa noastră pe care o voiam permanentă. De multe ori danii veneau să ajute. Într-o dimineață, acolo au apărut trei adolescente. Deși nu știam din ce sat veniseră, le-am lăsat să lucreze. La amiază o ploaie torențială a oprit lucrul, însă mai tîrziu s-a putut lucra din nou. Ne-au ajutat pînă la ora trei după-amiază. Le-am plătit și le-am trimis acasă, fără să știm că aveau de gînd să treacă înot un rîu umflat.

La șase și jumătate în seara aceea a venit un tînăr războinic să ne întrebe dacă știam unde erau fetele. Le-am explicat că plecaseră și atunci ne-a spus că nu se întorseseră în satul lor. Lumea se temea că se înecaseră.

În dimineața următoare era liniște în tabără; nimeni n-a venit să ne viziteze. Era un semn sigur că se întîmplase ceva neobișnuit. Înspre est am zărit niște oameni pe cărare însă ne-au ocolit tabăra, pe drumul cel mai lung.

Elisa a înaintat precaut înspre ei să-i întrebe ce se întîmplase. Veștile erau copleșitoare: oamenii mergeau spre est la înmormîntarea celor trei fete care se înecaseră. Nu fusese găsit decît un singur corp, celelalte două fuseseră duse de curentul rapid. Eram adînc răniți și simțeam că Dumnezeu ne părăsise dacă îngăduise să se întîmple una ca asta. Eram oare vinovați?

Lloyd credea că a participa la înmormîntare ar fi însemnat să-și pună viața în pericol. Dar pe de altă parte știa că dacă ar fi stat acasă nu ar fi rezolvat problema. Poate că dacă participam și noi, ne-am fi arătat compasiunea și întristarea. El și Elisa au decis să plece, în timp ce eu și Ruth am rămas cu copiii.

Bărbații au auzit cîntecele funebre încă de pe drum. În centrul unei îngrădituri, un bărbat stătea singur pe pămînt, plîngînd. Din casa rezervată

bărbaților o voce singuratică se auzea strigînd toate amănuntele întristătoarei întîmplări, în timp ce alți bărbați îi țineau isonul murmurînd.

În curtea satului, alți bărbați culegeau pietre și își loveau cu ele frunțile pînă le curgea sînge. Apoi izbucneau în vaiete și hohote de plîns.

Lloyd i-a dăruit ceva tatălui fetei al cărei corp fusese găsit. Un bărbat a spus "Și Van Stone este îndurerat. Plînge și el".

În mijlocul procesiunii cineva l-a chemat pe Lloyd să trateze un bolnav. Spre surpriza lui, era tînărul războinic care ne întrebase despre fete cu o seară în urmă. Pe dată, a înțeles ce se întîmplase: tînărul era logodnicul uneia din fete. Ca să-și arate durerea, își tăiase cîteva degete. Lloyd l-a doftoricit cum s-a priceput mai bine, cu inima ruptă de suferința pe care oamenii aceștia și-o cauzau singuri cu atîta cruzime.

Un grup mai mare a început să se adune în sat fixîndu-i pe Lloyd și Elisa. Tensiunea creștea; tăcerea se adunase ca un nor peste sat.

Lloyd a vrut să fugă, dar știa că n-ar fi fost înțelept. A început să vorbească cu Elisa cît de normal putea spunîndu-i că se pot întoarce la Heligema. Au părăsit satul, încercînd să pară degajați. S-au rugat pe drum, știind că nu pot fugi pînă nu ieșeau din raza lor vizuală. În cele din urmă au ajuns la rîu, l-au traversat grăbiți și au fugit spre casă. Eu și Ruth i-am mulțumit Domnului că bărbații noștri se întorseseră sănătoși.

A doua dimineață devreme, Yamke, fratele șefului Ukumhearik a bătut la ușă cerîndu-i lui Lloyd să vină să-l ajute pe șef. Lloyd a simțit că trebuie să meargă – dacă șeful era cu adevărat bolnav; și-a luat trusa medicală și pistolul. Alt bărbat îl trezise pe Elisa și insista să vină și el. Amîndoi bărbații plecaseră, eu și Ruth fuseserăm lăsate singure cu copiii. Ce să însemne asta?

Cînd Lloyd și Elisa au ajuns la casa șefului, danii din satele alăturate au început să se adune lîngă casă. Șeful Ukumhearik a luat loc vizavi de Lloyd. Apoi a început un ritual solemn. Vraciul a început să îngîne și în curînd toată lumea i s-a alăturat. Alungau spiritele rele din darurile pe care Lloyd i le făcuse tatălui defunctei.

A urmat un discurs: "Van Stone, înainte de venirea ta la Baliem eram săraci; nu aveam piepteni și lame de ras, oglinzi sau topoare, nici medicamente. Tu ne-ai adus toate astea, și ești un om bun.

Dar, Tuan Van Stone, ieri la înmormîntare, tinerii te-au învinuit pentru moartea celor trei fete. Se gîndeau să te omoare atunci cînd ai plecat din sat. Dar șeful Ukumhearik a sosit la timp ca să-i oprească. Ei îi spuseseră șefului că voiau să te omoare și el a putut ajunge la timp ca să-i împiedice."

Lloyd mi-a spus că a crezut atunci că inima i se oprise în loc și numai bătăile din urechi îl asigurau că nu era așa. Șeful Ukumhearik i-a vorbit lui Lloyd, spunîndu-i că numai bunătatea cu care Lloyd îl tratase pe fratele lui, Hutunsek, l-a făcut să intervină pentru a-i salva viața. Hutunsek își rupsese piciorul și Lloyd petrecuse șase săptămîni lîngă el pe coastă pînă cînd se

vindecase. Acum stătea în mijlocul oamenilor care ieri doriseră să-l ucidă și se ruga lui Dumnezeu mulțumindu-i că-i cruțase viața.

Trecuseră două ore de la plecarea lui Lloyd și Elisa. Așteptam neliniștite, fără să știm ce se întîmplase. Dintr-o dată am auzit zgomotul unui avion învîrtindu-se deasupra noastră. Am ieșit afară împreună cu Ruth, făcîndu-i semne disperate pilotului. Din cauza contactelor radio deosebit de proaste, prietenii noștri de pe coastă nu aveau vești de la noi de cinci zile; credeau că fuseserăm omorîți toți. De fapt pilotul avea ordine stricte să nu aterizeze dacă nu i se făceau semne din tabără.

Imediat după aterizarea avionului, Lloyd și Elisa s-au întors să ne spună ce li se întîmplase. Lloyd era palid – evident cutremurat de faptul că abia scăpase dintr-un complot ucigaș.

În seara aceea ne-am rugat mulțumindu-i Domnului. El îl trimisese pe Lloyd să-l ajute pe Hutunsek și să cîștige respectul și prietenia băiatului. În schimb Dumnezeu înzestrase cu bunătate inima șefului lui Ukumhearik ca să împiedice moartea lui Lloyd.

După cîteva luni, Lloyd a fost încă și mai aproape de moarte. Într-o dimineață, Dick Lanehan, Jerry Rose și Lloyd au hotărît să exploreze o nouă porțiune a văii într-o barcă cu motor ce ne fusese adusă cu avionul. Erau nerăbdători să ajungă la un rîu ce se vărsa în Baliem. Mergînd spre vest, au ajuns la un copac ce căzuse și era folosit acum ca pod. Cei trei s-au cățărat pe el și au trecut barca dincolo. De cealaltă parte, cîțiva dani se ascundeau în boscheți.

Misionarii i-au salutat cu căldură, apoi și-au legat barca de un copac uriaș care susținea un foișor de veghe. Știau că se află pe teritoriul neutru. În timpul zilei se afla tot timpul un om în foișor pîndindu-i pe dușmani. Jerry a rămas la barcă, în timp ce Lloyd și Dick s-au dus pînă în sat, la cîteva sute de metri depărtare. Tribul acesta auzise fără îndoială de "acul lui Isus", pentru că unii dintre ei, care aveau acea boală desfigurătoare arătau că doresc o injecție cu penicilină. Lloyd a început să-i trateze, apoi din senin a apărut un bătrîn din niște boscheți aflați la vreo treizeci de metri, și a înaintat obraznic înspre Lloyd și Dick. Glasul îi era otrăvit de ură cînd a șuierat: "Pugima selimike", care înseamnă "dușmanul din Pugima". Misionarii fuseseră identificați cu dușmanii lor!

Lloyd povestește ce s-a întîmplat: "Pe loc toți oamenii s-au întors să fugă după sulițele pe care le lăsaseră lîngă un gard. Femeile și copiii au dispărut. Bărbații ne-au încercuit cu sulițele ridicate și cu săgeți îndreptate spre noi. Am încercat să-i vorbesc bătrînului care stîrnise totul, dar vocea nu mi se auzea din cauza țipetelor. Un bărbat a încercat să pună o vorbă bună pentru noi, dar a fost dat la o parte. Pe cînd se pregăteau să-și înfigă sulițele, mi-am descărcat pistolul în aer. Împușcătura i-a asurzit, așa că a urmat o clipă de tăcere. Și-au așezat cu grijă armele pe pămînt uitîndu-se în toate părțile să

vadă de unde venise zgomotul. Am vrut să fug dar înainte de asta am pus medicamentul înapoi în trusă, am închis-o și apoi am apucat-o la fugă spre rîu.

Dick era în fața mea, deschizînd drumul spre barcă. Am sărit de pe mal în nămol. Aruncîndu-mi privirea peste umăr am zărit un dan aruncîndu-și sulița. M-am ferit și am auzit-o vîjîindu-mi pe la ureche. S-a înfipt în nămol lîngă mine, vibrînd. Pe moment am înlemnit, apoi am continuat să fug spre barcă. Dick a sărit primul în barcă, eu l-am urmat îndeaproape. Jerry trăgea tot timpul în aer, dar din moment ce împușcăturile nu le făceau nici un rău, danii fugeau cu toții spre noi.

Înspăimîntat, am început să desfac cablul din jurul copacului. Nu-mi venea să cred că îl învîrtisem de atîtea ori! Aerul zbîrnîia de săgeți și sulițe. De îndată ce cablul s-a desprins, Jerry a pornit motorul și am demarat cu viteză nebunească. Apoi am descoperit o problemă serioasă. Danii fugeau pe mal și ne puteau aștepta la copacul-pod. N-am avut timp să ne stabilim strategia. Dick a sărit pe mal, trăgînd în aer. Eu și Jerry am sărit de-o parte și de alta a podului, am ridicat barca și am tras. Ceea ce, cu o oră în urmă fusese greu de făcut, se înfăptuise acum lejer, în cîteva secunde. În realitate, barca părea ușoară ca o pană. Pe cînd o trăgeam, am observat o creangă în fața mea și am rupt-o cu ușurință. De îndată ce barca a trecut dincolo, am sărit în ea și am amețit în mod inexplicabil, aproape căzînd în nas.

În barcă am observat că creanga pe care o rupsesem era de fapt capătul unei săgeți înfipte în piciorul meu. Mă împiedicasem deci din cauza săgeții, nu a crengii.

Dick a sărit în barcă și am pornit din nou. Războinicii ne mai urmăreau încă, dar în cele din urmă au trebuit să renunțe la urmărire pentru că malul nu mai era accesibil."

Bărbații nu mai îndrăzneau să se oprească. Ici și colo, pe sub bolți și în jurul cioatelor, măreau viteza. Cînd au ajuns pe rîul Baliem s-au oprit să se roage, mulțumindu-i lui Dumnezeu că îi adusese teferi. Cînd au ajuns în tabără, piciorul lui Lloyd îl durea îngrozitor. Și-a învelit corpul într-un poncho, acoperindu-și picioarele, pentru ca danii să nu vadă că fusese rănit de o săgeată.

Auzind forfota de afară, Darlene Rose a ieșit, și eu după ea, ca să-i întîmpinăm pe bărbați, fără să știm că unul din ei era rănit. Mi-am dat seama că Lloyd șchiopăta și apoi spre oroarea mea am văzut săgeata ieșind din piciorul lovit. Jerry Rose i-a făcut o mică operație: cu o lamă a lărgit rana. Apoi a scos cu grijă săgeata cu niște clești. Însă o fîșie de petală de orhidee, folosită în vîrful săgeților pentru a produce o infecție imediată se afla încă sub piele. Jerry a folosit o pensetă să curețe ultima bucățică, apoi a spălat cu grijă rana. Tratamentul s-a încheiat cu o injecție de penicilină pe care Lloyd și-a făcut-o singur.

Era puțin trecut de ora douăsprezece. Timp de o oră am stat împreună discutînd cele întîmplate și ce anume greșiserăm. Eram uimiți că scăpaserăm cu toții cu viață. Ne-am rugat din toată inima să-i mulțumim Domnului că le cruțase viețile lui Jerry, Dick și Lloyd.

Reîntîlnirea noastră avea să fie de scurtă durată. Dumnezeu nu avea să cruțe viața unuia din prietenii noștri misionari.

Devreme în dimineața aceea, pilotul Al Lewis ne întrebase prin radio care erau condițiile meteorologice. I-am spus că cerul era acoperit și că ar fi fost sănătos să renunțe la zborul din ziua aceea în vale.

Tocmai terminaserăm discuția noastră despre salvarea lor ca prin urechile acului, cînd am auzit avionul deasupra capetelor. Am fost surprinși, crezînd că Al își amînase zborul din ziua aceea din cauza vremii urîte. Era neobișnuită și sosirea avionului la amiază; în mod normal avea loc dimineața.

Jerry și Dick s-au repezit afară și au zărit un avion guvernamental. La a treia rotire a lăsat un mesaj. "Stabiliți contactul radio cu Sentani de urgență".

Jerry și Dick au fugit să prindă legătura. Bateria era atît de descărcată încît cei de acolo nu-i puteau auzi. Dar ei îi auzeau pe Mary Lewis, soția lui Al, și pe Myron Bromley încercînd să stabilească un contact cu Al prin radio. O, *nu! Al Lewis decolase în dimineața asta să ajungă în vale și nu se întorsese!*

Noaptea aceea am dormit cu frica în sîn. Ce se întîmplase cu Al și cu avionul? Ce viitor putea să aibă munca noastră în Baliem fără avion și pilot? Eram neliniștiți și cu sufletul la gură.

În ziua următoare am aflat că Al raportase ultima lui poziție deasupra rîului Idenburg la ora 9:23 dimineața. Se pare că nori întunecați îl înconjuraseră pe cînd încerca să se strecoare cu avionul prin trecătoarea strîmtă a văii.

În aceeași după-amiază guvernul olandez a început căutarea prin radar, care a durat pînă a doua zi. Piloții au zburat încoace și încolo de-a lungul rîului încercînd să localizeze avionul-amfibie și pilotul.

La exact patru săptămîni după ce Lewis părăsise Sentani, prăbușirea avionului a fost localizată. Veștile despre accident ne-au copleșit și ne-au rănit sufletele. Frica ne-a inundat inimile îndurerate. Am știut tot timpul că șederea noastră în Baliem implica riscuri. Dar acum Al Lewis murise și noi ne pierduserăm avionul. Viitorul lucrării noastre misionare stătea în cumpănă.

Și peste toate astea, Lloyd fusese lovit de o săgeată a danilor. Ajunseserăm să credem că poveștile despre sălbăticia danilor erau exagerate. Însă am avut parte de multe amenințări și ultimul episod confirmase temerile noastre că puteam fi uciși în orice clipă.

La cîteva zile după accident, guvernatorul Noii Guinee a dispus ca femeile și copiii să fie evacuați din Baliem și să fie duși pe coastă într-un avion guvernamental. Împreună cu Darlene și cu copiii, ne-am luat rămas bun de la bărbații noștri și am plecat la Sentani.

Lloyd și Jerry ne-au spus mai tîrziu că au plîns fără să se poată controla după plecarea noastră. Sentimentele pe care și le ascundeau de noi, dăduseră pe dinafară. Credeau că n-o să ne mai vadă niciodată.

O spaimă nefirească îl cuprinsese pe Lloyd și aceasta creștea pe zi ce trecea. Dormind singur în casă, a auzit într-o noapte pe cineva lovind panoul de aluminiu. A adormit abia la răsăritul soarelui. De fiecare dată avea de luptat împotriva unei forțe copleșitoare care îi spunea să renunțe, dar mergea înainte sperînd că activitatea lui îl va face să-și depășească frica.

Într-o seară a sosit momentul să afle adevărul: ori își depășea frica, ori se lăsa copleșit de ea. S-a plimbat de cîteva ori de-a lungul bordurii de piatră din spatele casei. Nu se mai putea ruga, cuvintele îi păreau bătaie de joc. Panica lui era acum atît de mare, încît tot ce putea să facă acum era să invoce sîngele lui Cristos. Scriptura spune că Satana este învins de sîngele Mielului. Din acel moment, frica a început să-l părăsească. Identificase sursa ei: Satana. Calea spre victorie era clară: triumful lui Cristos pe cruce. Chiar și atunci cînd s-a întors în satul unde fusese rănit, frica nu i-a mai stat în cale lui Lloyd.

Deși accidentul lui Al fusese localizat pe înaltul coastelor din nord, guvernul olandez a concluzionat că nu avea nici oameni și nici echipamentul necesar pentru organizarea unui grup de căutători. Mai tîrziu, s-au făcut trei expediții separate pentru identificarea avionului. În a doua expediție, Lloyd i-a însoțit pe reprezentanții guvernului și un grup de hamali în efortul hotărît al acestora de a ajunge la locul accidentului. Au lipsit timp de o săptămînă și s-au întors cînd li s-au terminat proviziile de hrană.

La patru ani după accident, un al treilea grup a ajuns la avion. Cu ocazia aceasta, au aflat că expedițiile anterioare înaintaseră pînă la cîteva sute de metri de rămășițele aparatului. Trupul lui Al era aproape rupt în două. Micul grup de cercetare a ținut un serviciu funerar în memoria curajosului pilot.

Lucrarea din valea Baliem trebuia să continue. Deși eram descurajați și loviți de durere, amintirea lui Al Lewis ne vorbea încurajator.

# 17

# *Promite-mi că mă vei îngropa*

Înainte ca eu şi copiii să ne putem întoarce în vale, guvernul a cerut construirea unei piste de aterizare. Avioanele nu mai puteau ateriza pe rîul atît de imprevizibil din Baliem. O pantă convenabilă se întindea spre est, paralelă cu rîul Aigaik. Era acoperită cu bolovani, borduri de piatră, grădini abandonate şi copaci. Dar era un loc potrivit. Terenul trebuia curăţat fără unelte sau echipamente speciale şi apoi pregătit pentru aterizarea elicopterelor sau a micilor avioane. Şeful şi vraciul au fost de acord cu începerea lucrărilor. Au trimis vorbă în toate satele după oameni care să ajute. Urma ca ei să fie plătiţi pentru munca lor.

În jur de patruzeci de oameni apăreau în fiecare zi la lucru. Au fost tăiaţi mai mult de o sută de copaci şi rădăcinile le-au fost arse. Patrusprezece borduri au fost dislocate şi cărate piatră după piatră pe marginea pistei. În cîteva locuri pămîntul a fost săpat jumătate de metru sau un metru şi cărat pe margini. Unii bolovani erau prea mari ca să fie căraţi, aşa că se aprindeau focuri deasupra lor, pentru a fi distruşi strat cu strat.

În fiecare zi se muncea neîntrerupt de dimineaţa devreme pînă seara. Încetul cu încetul, terenul accidentat a fost transformat într-o pistă de aterizare minunată. În mai puţin de două luni pista de la Hetigema era gata să primească primul avion. În iulie 1955, Burney, Darlene şi cu mine reveneam alături de Lloyd. Eram fericită să mă întorc la soţul şi la căminul meu.

Viaţa reintra în normal. Pentru cîteva luni triburile de dani au fost liniştite şi prietenoase. Temerile noastre au dispărut şi am fost din nou încrezători că prietenia noastră cu oamenii din Hetigema va face posibilă deschiderea prin care vom putea împărtăşi Evanghelia triburilor de dani.

Apoi într-o după-amiază, fără veste a părut că lucrarea mea în vale se apropiase de un sfîrşit abrupt. M-am îmbolnăvit foarte grav. Temperatura mea se ridica la 40°C şi simţeam o durere sfîşietoare în abdomen. Am încercat să telegrafiem la Sentani, dar linia era deranjată şi n-am putut stabili contactul. Asta însemna că nu puteam primi nici medicamente şi nici nu putea veni nimeni să mă ducă la doctor.

Lloyd, Burney și Darlene se rugau lîngă camera mea ca să evite îmbolnăvirea în caz că boala era contagioasă. Dar pentru o clipă Darlene a îngenuncheat lîngă patul meu rugîndu-l pe Dumnezeu s-o cruțe pe mama ei.

Credeam că mor. Și deși nu mă temeam de moarte, aveam oroare la gîndul că voi fi incinerată. Cultura danilor spune că toate cadavrele trebuie arse. Așa că i-am cerut lui Lloyd să îmi promită că o să mă îngroape dacă mor. M-a asigurat că așa va face și a ales chiar un loc: o movilă de pămînt în spatele unui copac, chiar lîngă tabără. Nu avea lemn pentru sicriu, așa că hotărîse ce parte a casei va dărîma ca să facă unul. Știind toate astea aranjate, nu-mi rămînea decît să-mi aștept intrarea în ceruri.

Eu și Lloyd nu ne consideram eroi. Amîndoi am fost de multe ori aproape de moarte – eu cu boala mea și el atunci cînd a fost atacat de danii agresivi. Dar eram convinși că trebuia să plătim un preț pentru a aduce Evanghelia în valea Baliem și dacă moartea era o parte a acestui preț, eram pregătiți pentru ea.

Lloyd l-a trimis pe Elisa la casa doctorului Bromley să vadă dacă nu cumva avea ceva care mi-ar putea ajuta. La miezul nopții Lloyd s-a rugat din nou lui Dumnezeu pentru a avea priceperea de a mă însănătoși. I-a venit ideea să-mi pună prosoape fierbinți pe abdomen și în absența oricărui alt tratament, a făcut asta și a așteptat.

Mai tîrziu, Elisa s-a întors de la casa doctorului Bromley spunînd că nu avea nici un medicament, dar a trimis niște foi de hîrtie cu tratamente pentru diferite boli. Spre surprinderea lui Lloyd, pe una din foi scria: "Dacă boala este hepatită, este greu de identificat în primele faze. Pielea nu se îngălbenește decît cîteva zile mai tîrziu. Dacă durerea este intensă în partea de sus a abdomenului, puneți prosoape uscate, fierbinți în zonă pînă cînd durerea cedează".

Pe zi ce trecea deveneam tot mai slabă. Nu stabiliserăm nici un contact radio de șase zile, așa că nu prea exista posibilitatea să primim ajutor. Apoi într-o dimineață am auzit în depărtare zgomotul avionului, dar pilotul nu a aterizat imediat. I se spusese să zboare deasupra taberei și dacă nimeni nu făcea semne însemna că fuseserăm uciși. Cînd a văzut însă semne de viață, a aterizat.

Lloyd a confecționat un fel de hamac și cu ajutorul lui Elisa m-a cărat pe pistă. Burney și Darlene erau pe afară cînd am plecat și nu i-am putut găsi să-mi iau rămas bun. După ce am plecat, Lloyd i-a găsit îngenunchiați lîngă o bordură, rugîndu-se pentru mama lor.

Au trecut opt săptămîni, cît a durat convalescența mea în Hollandia. Cînd m-am întors în vale, șeful Ukumhearik mă întîmpina la aterizare. L-a dat pe Lloyd la o parte și m-a îmbrățișat cu puterea unui urs. Cît timp fusesem plecată, folosise mașina de scris a lui Lloyd, apăsînd o grămadă de taste la întîmplare, ca să-mi trimită un mesaj. Deși hîrtia pe care mi-o trimisese

împreună cu scrisoarea lui Lloyd nu conținea altceva decît o învălmășeală de litere și semne alandala, m-a întrebat dacă i-am înțeles mesajul. "Sigur că da", l-am asigurat eu. "Voiai ca Mama Van Stone să se facă bine".

"Asta este! Asta este! L-ai înțeles!"a exclamat el, trecînd de la unul la altul.

Tot timpul după aceea i-am mulțumit Domnului că Lloyd nu trebuise să mă îngroape în movila de lîngă tabără.

După ce am atins primul termen al șederii noastre acolo, ne-am întors în Statele Unite. Bisericile care ne sprijiniseră financiar ne-au întîmpinat călduros. Lloyd a fost intervievat de Lowell Thomas și a ținut cîteva conferințe sponsorizate de Biroul de Conferințe Keedic. Îi eram recunoscători lui Dumnezeu pentru privilegiul de a fi pionierii umanității într-o cultură atît de primitivă a lumii.

# 18

# *Mamă, ce este un monument funerar?*

Eram în 1959. Trecuseră doi ani cînd ne-am luat concediul. Fuseserăm în Noua Guinee timp de şapte ani. Din aceştia petrecuserăm cinci alături de dani. Strălucitul lingvist Myron Bromley făcuse paşi mari în înţelegerea limbii şi culturii danilor. Noi misionari ni se alăturaseră. După cîte ştiam urma să ne continuăm ani buni munca acolo.

Dar într-o dimineaţă am primit un mesaj urgent în vale. Cartierul general din Sentani telegrafiase: "Lloyd să meargă pe pistă de urgenţă – pilotul are un mesaj pentru voi".

Burney şi Darlene se aflau în noua şcoală misionară care se deschisese în Sentani. Mesajul *trebuia* să fie în legătură cu ei. Din moment ce telefoanele noastre erau înregistrate, în mod obişnuit nu transmiteam veştile tragice prin radio. Tot ce puteam face era să aşteptăm. O, *Doamne, oare ce se întîmpla?*

Am aşteptat neliniştiţi pe pistă. De îndată ce avionul a aterizat şi a început să ruleze spre noi, pilotul a strigat pe geam: "E Burney". Zgomotul motorului s-a liniştit. "Burney lipseşte. Darlene nu ştie unde s-ar putea afla – a fugit!"

Ceva din noi a murit atunci. Lui Lloyd i s-au înmuiat genunchi; s-a sprijinit de avion ca să se liniştească. Gînduri înfricoşătoare îi treceau prin minte. *Burney? Să fugă?* Şcoala de la Sentani se afla în apropiere de o zonă neamenajată; potecile erau înşelătoare, şi deseori puteai zări şerpi în tufişuri. *Ce l-ar fi putut face pe un băiat de nouă ani să fugă noaptea? Şi unde putea fi?* Burney se temea de întuneric. De fapt, nu intra niciodată într-o cameră întunecată înainte de a o împinge pe Darlene prima. Timp de cîţiva ani buni ea şi-a închipuit că de fapt el era pur şi simplu politicos.

Cu un sărut grăbit şi cîteva cuvinte de liniştire, Lloyd mi-a spus la revedere şi a sărit în avion să se întoarcă împreună cu pilotul. Încetul cu încetul am pornit spre casă plîngînd în hohote. În cîteva clipe a sosit Darlene Rose şi ne-am aruncat amîndouă la pămînt rugîndu-ne Domnului. *Dumnezeule, Tu ştii unde este Burney. Trebuie să-i ajuţi să-l găsească!*

Privind în urmă, trebuia să ne dăm seama că lui Burney nu-i plăcea deloc gîndul de a ne lăsa în vale pentru a face şcoala în Sentani. El şi Darlene se acomodaseră perfect vieţii în Baliem; ştiau limba danilor, se jucau cu ceilalţi copii şi le înţelegeau obiceiurile ciudate. Dar la vîrsta lui, Burney cunoştea şi riscurile vieţii noastre acolo. Era cu noi cînd Lloyd a fost atacat şi cînd veţile

ne-au fost amenințate de cîteva ori. Ne spusese chiar de cîteva ori că credea că noi, părinții lui, vom muri în Baliem. Își exprimase de multe ori grija asta pentru noi.

În timpul primei noastre perioade de ședere în Baliem, eu făcusem școală cu amîndoi copiii. Dar după ce ne-am întors, Burney și Darlene au fost înscriși la școala misionară din Sentani. De la început Burney s-a opus. Striga tot timpul că n-o să ne părăsească. Cînd l-am *obligat* să stea la școală a rămas înspăimîntat. Grija lui pentru noi se transformase în obsesie și frică, o povară teribilă pentru un băiat de nouă ani.

Cu toate acestea, nu aveam de ales. Acceptînd chemarea misionariatului, ne-am dat amîndoi seama că vor fi necesare sacrificii. De asemenea credeam că trebuia să dăm întru totul ascultare societății misionare. Asta însemna că Burney și Darlene *trebuiau* să meargă la școală la o sută optzeci de mile de casă, sau trebuia să ne întoarcem în Statele Unite.

Acum orele se tîrau înainte în timp ce alături de Darlene Rose așteptam un mesaj de pe coastă. Din nou și din nou îmi închipuiam situația cea mai rea: că nu va fi găsit, sau că va fi găsit mort. O, *Doamne, nu poți să...*

În sfîrșit, cu puțin înaintea prînzului, vocea lui Lloyd s-a auzit în radio: "Doris, Burney a fost găsit – este bine – îți explic totul mai tîrziu".

În după-amiaza aceea Lloyd s-a întors în vale cu Burney și Darlene. Ne-am îmbrățișat și am plîns pe pista de aterizare, ușurați la gîndul că Dumnezeu ne-a adus din nou împreună.

Am aflat cuvînt cu cuvînt ce se întîmplase. Cu o noapte în urmă, Burney s-a strecurat în camera surorii lui după ora stingerii.

"Darlene, trebuie să ajung la mama și la tata în vale. Au nevoie de mine. O să fug!"

"Burney, dar nu poți..."

"Trebuie. Eu le înțeleg limba și dacă danii plănuiesc un atac, îi pot salva pe tata și pe mama. Nu-ți dai seama? Darlene, promite-mi că n-o să spui nimănui. Promiți?"

"Promit".

Și și-a ținut promisiunea. Burney s-a furișat în tăcere afară din clădire și a mers de-a lungul potecii întunecate în hangarul unde era ținut avionul. Imaginația lui copilărească plănuise în detaliu evadarea lui în Baliem: se va ascunde în avion și cînd pilotul făcea următorul zbor, Burney va ajunge ușor în vale cu mama și tata! Îmbrăcase două rînduri de haine; știa că va avea nevoie de ceva haine de schimb, dar nu le putea lua într-o valiză.

Odată ajuns în hambar a bîjbîit pînă lîngă avion, dar spre dezamăgirea lui ușa era încuiată. A hotărît să găsească un loc unde să doarmă pentru ca dimineața să se furișeze în avion în timp ce se încărca. Folosind o scară sprijinită de perete, Burney a putut să urce platforma care alcătuia un fel de birou în hangar. Ascuns în spatele unor materiale depozitate pe platformă, a adormit.

A sosit dimineața, dar Burney a continuat să doarmă. Nici pilotul care încărca avionul și nici zgomotul avionului nu l-au trezit. Dar la ora unsprezece, cînd Lloyd sosea cu avionul din vale, Burney era în picioare în hangar cu Jerry Rose lîngă el.

Profesorii au sugerat ca el și Darlene să ia o săptămînă de vacanță pentru a sta cu noi în Baliem, sperînd că Burney se va obișnui cu ideea de a urma școala departe de casă. Dar la sfîrșitul săptămînii, Burney a întrebat încă o dată: "*Trebuie* să mă întorc?"

"Dacă nu te întorci, nu mai putem fi misionari", i-am spus, încercînd să-mi ascund tristețea. *Doamne, dă-ne înțelepciunea de a ști ce avem de făcut*, striga inima mea.

"Ce-ar fi să ne rugăm cu toții și să ascultăm vocea lui Dumnezeu și hotărîrea lui?" am sugerat.

În dimineața următoare, Darlene a ieșit din dormitorul ei cu valiza făcută și părul pieptănat. "Ce-ai hotărît, iubito?" am întrebat-o.

"Mă întorc, mămico", a replicat. "Dar de ce ne cere Dumnezeu lucruri atît de grele?"

Nu i-am putut răspunde fiicei mele. Mi-au țîșnit lacrimile și am plîns amarnic. "Nu știu. Cred că pur și simplu El vrea ca noi să facem asta", a fost tot ce-am putut spune atunci.

Burney nu-și schimbase hotărîrea; a refuzat să se întoarcă la școală. Cu inimile grele, eu și Lloyd l-am *obligat* să se întoarcă.

"Burney", am încercat să-i explic. "Uneori trebuie să facem anumite lucruri, chiar dacă nu înțelegem de ce. Mama și tata trebuie să vă trimită la școală, sau nu mai putem rămîne în Noua Guinee. Te iubim foarte mult, Burney, și oricînd ai nevoie de noi, vom fi acolo".

Burney se agăța încă de mine și a trebuit aproape să-l împing deoparte. M-am simțit ca și cînd aș fi pus deoparte o bucată din viața mea. Știam și eu și Lloyd că o astfel de decizie nu se putea justifica – cum puteam să ne separăm de copiii noștri cînd aveau mai multă nevoie de noi? Cum le puteam cere să stea departe de noi cînd știam că viețile noastre erau în pericol? Sigur că Dumnezeu n-o să ne ceară asta.

Deși, paradoxal, știam în același timp că Dumnezeu ne chemase în Valea Baliem. Vrerea Lui era de negreșit, directă și clară. Se reducea la aceasta: ori copiii noștri mergeau la școala misiunii din Sentani, ori trebuia să ne întoarcem în Statele Unite. *Doamne, cum poți aștepta să luăm o astfel de hotărîre? Dorința Ta nu poate naște conflicte precum acesta.*

Copiii au fost duși înapoi în Sentani și înscriși din nou la cursuri. Dar Burney nu s-a acomodat. Nu mînca, nu voia să-și facă temele și refuza chiar să vorbească. Am hotărît să plecăm la Sentani ca să stăm cu Burney cîteva zile. Cînd am ajuns, l-am găsit suspinînd de două zile.

"Burney, spune-mi de ce ai fugit. N-o să te pleznesc, spune-mi, te rog, fii bun".

"Nu... nu..." a suspinat aruncîndu-se pe pat, prea slăbit ca să vorbească.

În ziua următoare a refuzat să mănînce și suspinul i s-a transformat în gemete slabe. Nu-mi spunea nici de ce fugise și nici ce îl necăjea. În a treia zi ajunsesem deja la disperare. Dacă nu începea să vorbească și să mănînce, trebuia să plecăm de urgență în Statele Unite. Cu inima zdrobită, am plîns și m-am rugat, întrebîndu-mă cum se va sfîrși coșmarul acesta. În după-amiaza aceea, Burney a început să vorbească.

"Ma-a-mă, vre-vreau să-ți vo-or-besc" a îngăimat. M-am așezat lîngă el pe pat și l-am îmbrățișat.

"Mam-mă, ce-e es-t-te un monu-m-m-ent fun-ne-rar?" m-a întrebat.

"Este ceva construit în memoria cuiva care a murit, ca să nu-l uiți", i-am explicat.

"Mam-mă, a-a-sta-i tot ce vo-o-m a-a-vea eu și Dar-le-e-ne da-acă nu mă întorc cu voi în vale". S-a aruncat pe genunchii mei, suspinînd isteric. "Te-e rog nu mă fa-a-ce să vă pă-ră-sesc vreo-da-tă. Fac ori-ce, ori-ce îmi ceri. Nu-mai nu-mi cere să vă pă-ră-sesc".

Atunci am înțeles. Burney se simțea exact cum am simțit eu cînd am fost abandonată la orfelinat – împins deoparte și respins irevocabil. Nu-mi puteam obliga copilul să suporte o astfel de respingere.

"Burney", l-am asigurat, "îți promite mama că n-o să-ți mai cerem niciodată să pleci!"

Avusese loc un incident în timpul recentei noastre întoarceri în America, ce putea explica întrebarea lui Burney. El avusese un cîine pe care-l chema Blondie. Într-o zi cîinele s-a repezit în stradă și a fost ucis de o mașină. Bunicul lui Burney a îngropat cîinele în spatele casei, și fiul meu a înfipt un băț pe micuțul mormînt. Era un monument funerar al animalului său favorit. De aceea credea că atît îi va rămîne și de la mama și tatăl lui dacă rămîneam în vale fără el.

După ce i-am promis că n-o să-l mai părăsim, Burney și-a revenit. Nu era nici un post liber pentru noi în Sentani, așa că am început să ne pregătim pentru întoarcerea în Statele Unite.

Voiam din toată inima să-i cîștig pe dani. Dar prima mea datorie era față de Burney și Darlene. Dumnezeu ne folosise ca deschizători de drumuri în Baliem. Altcineva va culege recolta. Noi aveam de cules o recoltă împreună cu fiul și cu fiica noastră.

Altă problemă se ridicase și ea pînă la o înălțime la care nu mai putea fi ignorată: sănătatea mea. Greutatea îmi scăzuse din nou simțitor. Eram slăbită și extenuată. Doctorul îmi spusese că dacă nu mă îngrijesc cum se cuvine voi fi curînd îngropată în Baliem.

Cu regret a trebuit să acceptăm că zilele noastre ca misionari în Baliem se apropiau de sfîrșit. Însă probleme nerezolvate stăteau încă în mințile noastre. Dumnezeu ne chemase, și totuși acum trebuia să ne întoarcem. De multe ori mi-am pus întrebarea lui Darlene: "De ce ne cere Isus să facem lucruri atît de grele?"

# 19

# *La revedere, Baliem*

Venise timpul plecării noastre.

Ne confruntam cu două dorințe contradictorii. Inimile noastre se aflau în Noua Guinee, unde Dumnezeu ne chemase; dar responsabilitatea pe care Dumnezeu ne-a dat-o față de copiii noștri și sănătatea mea șubredă ne obligau să ne întoarcem în țara natală.

Locuiam într-un punct îndepărtat al văii cînd a venit timpul să plecăm. Pilotul ne-a promis că se va opri pe pista de la Hetigema unde ajutaserăm la înființarea unei misiuni cu cîțiva ani în urmă. Aici locuisem și muncisem ca o familie. Pentru noi era ca și cînd ne-am fi întors la căminul nostru.

Cu cîteva ceasuri mai devreme pilotul telegrafiase la Hetigema, anunțînd că vom ateriza acolo pentru cîteva clipe. Așa s-a aflat că venim. Cînd avionul a atins pămîntul, nu era nimeni acolo să ne întîmpine, în afară de Yamake, fratele șefului. Ne-a spus că toată lumea se adunase în sat, omorîseră porci – plănuiau o petrecere în cinstea noastră! Credeau că puteam rămîne cîteva ore. Am fost copleșiți de bunătatea lor, dar a trebuit să le refuzăm ospitalitatea. Pilotul insista că nu puteam rămîne; trebuia să plecăm aproape imediat.

Yamake ne-a îmbrățișat, regretînd profund că trebuia să plecăm. Apoi a adăugat: "Van Stone, nu înțelegem nimic din ce ne-ai spus, dar dacă vom înțelege vreodată, te vom anunța... promitem!" Și cu aceasta, am plecat.

Pilotul a mai înconjurat o dată tabăra, oferindu-ne o ultimă priveliște a satului. Burney, repetînd întrebarea pe care Darlene mi-o pusese odată, a spus "Mamă, de ce ne cere Isus să facem lucruri atît de grele?" Ne dăruiserăm viața acestor oameni și totuși Lloyd și cu mine nu aveam privilegiul de a-i vedea pe dani ajunși la Isus Cristos. Eram pionieri care ajutam să se deschidă o ușă prin care vor păși alții.

Întorși în Statele Unite, ne-am stabilit în Houston, Texas. Cum mi s-a îmbunătățit sănătatea, am început să vizităm bisericile care ne-au ajutat cu rugăciuni, cu bani și alimente, mulțumindu-le oamenilor. Am aflat că unii credincioși nu puteau să înțeleagă de ce ne-am întors de acolo. O femeie ne-a așteptat la ușă după adunare. "Ne-ați dezamăgit. De ce n-ați avut încredere în Dumnezeu și nu i-ai cerut să te vindece acolo unde erai? El ar fi avut grijă și de tine, și de copii".

Am rămas în holul bisericii și am plîns. Pentru unii, munca de misionar aduce o aură de aventură și eroism. Cînd te întorci acasă datorită realităților dure ale vieții, nimeni nu te înțelege. *Doamne, ajută-mi să-mi amintesc că nu oamenilor trebuie să le dau socoteală, ci Ție, Doamne.*

Totuși, erau multe lucruri încurajatoare pentru noi. Dumnezeu avea un plan pentru viața noastră în Statele Unite. Au început să se deschidă ușile unui nou ministeriat care îi îndruma pe alții spre a se încredința lui Cristos ca misionari.

O femeie a cărei mărturie a apărut în revista *Power* a fost convertită prin predicile lui Lloyd. Ea a spus: "Șeful Ukumhearik i-a oprit odată pe oamenii săi ucigași de la uciderea lui Lloyd Van Stone, cruțîndu-l pentru ca eu să pot auzi adevărul despre sacrificiul lui Cristos pentru păcatele mele. A fost ca și cînd o săgeată de credință mi-ar fi pătruns în inimă tocmai din valea Baliem deschizîndu-i astfel calea Mîntuitorului spre întregirea mea".

Da, Dumnezeu avea nevoie de noi și în Statele Unite.

Cînd ajutorul nostru financiar de la misiune s-a terminat, Lloyd s-a angajat la Compania Ford Motor din Houston. A lucrat aici cîțiva ani, ținînd predici în diferite biserici la sfîrșit de săptămînă.

În 1965 Dumnezeu ne-a condus spre serviciul pastoral permanent. Deși eram adînc absorbiți în poverile și în posibilitățile pe care ni le ridica ministeriatul, am păstrat contactul cu munca din Baliem. Lingviștii izbutiseră să depășească bariera limbii și începuseră să prindă înțelesul culturii dane. Evanghelia începuse să pătrundă cu claritate și putere.

În timpul ședерii în Baliem, Burney se rugase în mod regulat ca prietenul și tovarășul lui de joacă Agalawe să-l primească pe Cristos ca Mîntuitor. Ne aflam deja de trei ani în Statele Unite cînd Ben și Ruth Karcesky, misionari din Baliem, i-au trimis lui Burney un mesaj. Într-o zi Agalawe i-a cerut lui Ben să se aplece ca să-i șoptească ceva la ureche. "Spune-i lui Tuan și Mamei Van Stone că am început să credem", a spus. Din cîte știm, Agalawe a fost primul dan din Baliem care l-a acceptat pe Cristos!

Yamake, care ne spusese adio cu atîta tristețe pe pista de aterizare, este și el credincios acum.

În 1975, familia Rose a vizitat valea și cîțiva din oamenii care-și mai aduceau aminte de noi i-au întrebat de soarta noastră. "Cum de vă amintiți de ei?", i-a întrebat Darlene.

"Pentru că ne-au povestit despre Isus Cristos întocmai cum ați făcut și dumneavoastră", a urmat răspunsul.

În septembrie, 1976, am primit o scrisoare de la cineva din Baliem care voia să ne mulțumească pentru că l-am vizitat cu mulți ani în urmă. Ascultați o propoziție din această scrisoare care ne este foarte scumpă: "Vreau doar să știți că noi sîntem acum unul în numele lui Isus Cristos".

Faptul că Dumnezeu ne-a oferit ocazia să ajutăm în munca de pionierat a misionarilor este o onoare de nespus. Tot ceea ce am realizat este pentru mărirea Lui de acum și dintotdeauna. N-am părăsit niciodată cu adevărat interesul nostru pentru oamenii din Baliem, dar am continuat să împărtim acest interes cu alții. La o conferință misionară recentă, cineva a întrebat: "De cît timp v-ați întors din Noua Guinee?"

"De aproape cincisprezece ani", am spus.

"Nu pot să cred! Vorbiți ca și cînd abia ați fi sosit cu ultimul avion!" a urmat comentariul contrariat.

Indiferent dacă ne aflăm în Denver, Minneapolis sau Chicago, Shangri-La este mereu aproape de mințile și inimile noastre. Ne rugăm mereu: *Doamne, păstrează focul aprins în inimile noastre. Păstrează-ne vie chemarea pentru Noua Guinee, ca să o putem împărtăși altora.*

Există un eveniment care pentru noi nu se poate întîmpla prea curînd, și acesta este întîlnirea noastră cu credincioșii dani la tronul Domnului nostru Isus în ceruri. Ne alăturăm celorlalți misionari din Baliem pentru a aștepta ziua în care Scriptura se va împlini:

"După aceste lucruri m-am uitat și iată o mare mulțime, pe care nimeni nu putea s-o numere, din orice neam, din orice seminție, din orice popor și din orice limbă, stînd în picioare înaintea scaunului de domnie și înaintea Mielului, îmbrăcați în haine albe, cu ramuri de palmier în mîini. Și strigau cu glas tare, zicînd: 'Mîntuirea este a Dumnezeului nostru care stă pe scaunul de domnie și a Mielului'" (Apocalipsa 7:9-10).

# 20

# *Vindecînd inimi zdrobite*

Fusesem invitată să arăt diapozitive şi să împărtăşesc cîteva lucruri din Baliem unui grup de femei într-un club de ţară în Kansas. O femeie din audienţă s-a aplecat şi i-a şoptit alteia "Ce a făcut fata asta – ce are să ne spună?"

"O, este misionară".

"Misionară? Atîta tot?" Cu asta, femeia s-a hotărît să plece, dar sala era atît de aglomerată, încît n-a putut ajunge la uşă. A fost prinsă în mulţime. Indiferent că-i plăcea sau nu, trebuia să asculte un misionar.

După diapozitive, am fost întrebată pe scurt despre misionariat. Femeia care dorise să plece mi-a ascultat povestea. A venit să-mi vorbească după adunare. Fusese dezamăgită, deprimată şi frustrată. În cîteva minute era gata să-l accepte pe Cristos ca Mîntuitor şi să-i acorde un loc în viaţa ei. Astăzi, este recunoscătoare acelei mulţimi care a împiedicat-o să plece atunci cînd a dorit!

Experienţe precum aceasta m-au încurajat. Din moment ce misionariatul nostru în Noua Guinee se terminase, era oare posibil ca Dumnezeu să ne găsească de folos aici în Statele Unite? Eu şi Lloyd ne-am încredinţat misiunii de a-i angaja pe tineri în misionariatele din toată lumea.

De cîte ori îmi povestesc viaţa, cineva vine la mine după aceea. "Dorie, ştiu prin ce ai trecut. Şi părinţii mei m-au urît". După care aud povestea unui copil de care s-a abuzat violent sau care a fost respins de părinţi sau lăsat undeva într-un orfelinat. Unii din ei îmi povestesc lucruri care fac ca viaţa mea să mi se pară relativ fericită. Mulţi mi-au împărtăşit amărăciunea care şi-a făcut loc în vieţile lor atunci cînd părinţii au divorţat. Deseori copiii sînt expediaţi pe la fermele rudelor, folosiţi ca pioni într-o amară luptă conjugală sau trataţi cu violenţă.

Deseori, Dumnezeu mi-a arătat că experienţa mea trebuie folosită ca să-i ajute pe ceilalţi să depăşească rănile copilăriei. Cum spune Pavel, Dumnezeule al oricărei mîngîieri, "care ne mîngîie în toate necazurile noastre, pentru ca, prin mîngîierea cu care noi înşine sîntem mîngîiaţi de Dumnezeu, să putem mîngîia pe cei ce se află în orice necaz" (2 Corinteni 1:4). Am spus de multe

ori că o inimă îndurerată știe cînd alta suferă. Copilăria mea dureroasă îmi dă posibilitatea să le spun altora "știu ce simțiți".

Desele mele contacte cu oamenii mi-au reafirmat convingerea că punctul de plecare în vindecarea unei vieți zdrobite este stabilirea unei relații personale cu Isus Cristos. După ce mi-am mărturisit experiența la o adunare feminină, o femeie m-a invitat acasă la ea. Purta o rochie scumpă și strălucea de bijuterii luxoase: coliere, brățări și cîteva inele cu diamante. Am intrat în casa ei și m-am așezat lîngă ea pe o sofa elegantă. A început să plîngă. "Dorie, soțul meu este un fabricant cunoscut. Acum are o aventură și eu am clacat psihic. Am fost la doctori și psihiatri și iau tranchilizante douăzeci și patru de ore pe zi. Ce să mă fac?"

"Ai încercat vreodată să-l găsești pe Isus?"

"Nu".

I-am explicat Evanghelia pe scurt: Cristos a murit ca să ne spele de păcate și el este primul cunoscător în vindecarea inimilor zdrobite. Peste cîteva clipe, a luat hotărîrea la care eu am ajuns în orfelinat. A acceptat iertarea lui Dumnezeu și s-a dăruit în întregime lui Cristos.

Într-o zi a trecut să mă vadă. "Dorie, am inima zdrobită. Soțul meu a divorțat – *dar alături de Cristos pot să trec peste asta*". Alături de Cristos, oamenii prinși în pînza de păianjen a amărăciunii și respingerii pot depăși greul! Unul din pasajele mele preferate din Biblie se află în Luca. Cristos ia cartea și citește din Isaia: "Duhul Domnului este peste mine, pentru că M-a uns să vestesc săracilor Evanghelia; M-a trimis să vindec pe cei cu inima zdrobită, să predic captivilor eliberarea și orbilor căpătarea vederii, să dau drumul celor apăsați și să vestesc anul de îndurare al Domnului" (Luca 4:18-19). Cristos are balsamul potrivit pentru toate cicatricile și rănile sufletului.

Cred sincer că Dumnezeu nu ne dă niciodată mai multă povară decît putem purta. Mulți oameni mi-au spus: "Dar, Dorie, tu habar n-ai ce viață grea am avut..." Și eu mă întorc la cuvintele Scripturii: "Nu v-a ajuns nici o ispită care să nu fi fost potrivită naturii omenești. Și Dumnezeu, care este credincios, nu va îngădui să fiți ispitiți peste puterile voastre; ci, împreună cu ispita, va pregăti și ieșirea din ea, ca s-o puteți suporta" (1 Corinteni 10:13).

Nu există greutate sau tragedie care să nu fi fost trecută cu succes înaintea noastră de altcineva. Lucrul acesta poate să aducă ușurare. Situația nici unei persoane nu este unică; nimeni nu poate spune: "Sînt singur cu suferința mea, nimeni n-a fost ca mine pînă acum". Cristos, Marele Doctor, a vindecat deja nenumărați oameni ale căror probleme sînt mai grave decît ale tale sau ale mele.

Următorul pas în vindecarea unei vieți distruse este iertarea acelora care ți-au făcut rău. În mod constant sînt întrebată: "Dorie, nu ai resentimente față de mama ta?" Răspund că nu, nu am. Fiind copil în orfelinat și în timpul

anilor grei care au urmat am experimentat tot felul de resentimente. Dar am *ales* să-mi iert mama chiar dacă știu că nu vom comunica niciodată cu adevărat.

Poate cea mai gravă greșeală pe care o fac cei ce păstrează ura este că nu pot ierta pentru că nu au *chef* s-o facă. Dar iertarea nu este un sentiment. Oricine poate alege să ierte, chiar dacă nu are poftă s-o facă. Mulți dintre noi trebuie să ne înfrîngem sentimentele, spunînd "nu" înclinațiilor noastre și declarînd cu tărie, "te iert". Binecuvîntată fie ființa care poate ierta!

Mai mult decît atît, privind retrospectiv, îmi dau seama că mama s-ar fi putut să fie victima unor forțe care-i ieșeau de sub control. Nu știu nimic despre trecutul ei. Poate că venea dintr-o familie nefericită; pentru că ar fi putut să fie la rîndul ei respinsă de propriii ei părinți. Respingerea naște respingere; cei care au fost tratați cu violență în copilărie, își vor trata la fel copiii.

Desigur, nu e neapărat nevoie să se întîmple așa. Nu încerc să spun că mama e nevinovată pentru ce a făcut. Dar fără Cristos, fără a înțelege propria ei nevoie de ajutor divin, a fost o victimă a urii sale proprii, a vinovăției și suferinței.

Oamenii se pot căsători și pot trăi în aceeași casă fără să aibă habar de tensiunile care rod sufletul partenerului de viață. Îmi imaginez că mama trecea zi de zi prin propriul ei iad, un chin de care nu credea să scape. Amintindu-mi de asta mi-a fost mai ușor s-o iert.

De îndată ce un om alege să-l ierte pe cel care i-a greșit, următorul pas în vindecarea sufletească sînt mulțumirile aduse Domnului. Decana unui colegiu biblic de fete mi-a bătut la ușă într-o zi. "Dorie, mama mea nu m-a dorit – nimeni nu mă iubește. Acum eu însumi trebuie să sfătuiesc 150 de fete, și cu toate astea sînt eu însămi tristă, însingurată și deprimată". A continuat să-mi spună că era obeză și nu știa cum să depășească această problemă.

Cînd a terminat am asigurat-o că știam exact ceea ce simte. După ce mi-a împărtășit frustrarea ei, deprimarea care se născuse în ea în toți anii aceștia a început să dispară. I-am sugerat să ne gîndim la toate lucrurile bune pe care Dumnezeu i le dăruise de-a lungul vieții. Mi-a spus cum fusese aleasă dintre mai multe candidate pentru a fi decana școlii biblice de fete. Mi-a vorbit despre bunătatea lui Dumnezeu de a-i dărui capacitatea și ocazia de a fi un bun director. Înainte de a pleca i-am cerut să facă o listă a tuturor lucrurilor bune pe care Dumnezeu i le dăruise și apoi să-i mulțumească pentru fiecare.

În dimineața următoare am venit pentru ultimul serviciu al perioadei. Spre încîntarea mea, cu toții i-au cerut decanei să cînte. Și-a prefațat cîntecul cu aceste cuvinte: "Am participat de multe ori la astfel de adunări – dar am crezut întotdeauna că știu dinainte lucrurile despre care se vorbește de obicei. În prima seară am stat și am ascultat la ușă; în seara următoare m-am așezat în rîndul din spate; și apoi noaptea trecută i-am vorbit misionarei noastre.

Cînd m-am întors în camera mea am început să-i mulțumesc lui Dumnezeu pentru lucrurile bune pe care mi le-a dat – lista a fost atît de lungă încît am stat trează două ceasuri vorbindu-i lui Dumnezeu și aducîndu-i mulțumiri. *Este pentru prima dată în viața mea cînd m-am trezit fericită a doua zi dimineața!"* Apoi a umplut adunarea cu acordurile unei cîntări mișcătoare despre dragostea lui Dumnezeu, un tribut adus Domnului Dumnezeului nostru.

Lucrul de care avea nevoie această fată era tocmai cineva care să-i amintească despre voia Domnului ca noi să-i mulțumim pentru *toate* lucrurile. "Mulțumiți pentru toate; căci aceasta este voia lui Dumnezeu, în Cristos Isus, pentru voi" (1 Tesaloniceni 5:18).

Lauda noastră adusă lui Dumnezeu nu trebuie să depindă de sentimentele noastre. Trebuie să învățăm să mulțumim fiind perfect conștienți și responsabili. O rețetă împotriva deprimării și a amărăciunii este citirea a cel puțin trei psalmi pe zi. Lauda lui Dumnezeu desface norii amărăciunii și alungă deprimarea.

De cîteva ori au venit la mine copii adoptați. "Dorie, tu ai știut măcar cine era mama ta, l-ai cunoscut pe tatăl tău. Dar eu trebuie să trăiesc știind că am fost nedorit. Părinții mei există undeva pe pămînt, dar nu voi ști niciodată nici măcar cine sînt".

Dacă e mai greu să nu-ți fi întîlnit părinții niciodată sau să-i fi cunoscut, asta nu pot spune. Dar știu că am fost un copil nedorit, născut cînd mama avea cincisprezece ani. Probabil am fost cauza căsătoriei ei prea timpurii. Dar am găsit înțelegere în Dumnezeu care m-a asigurat de atîtea ori că mă iubește pe de-a-ntregul. Dragostea divină poate să cuprindă pe oricine în planul Său. Crucea lui Cristos este remediul perfect pentru rănile deschise ale nenorocirii omenești. Cristos a știut dinainte toate urîciunile din viața noastră – El a știut dinainte cum ne vom naște cu toții și ne-a cuprins pe toți, în egală măsură, în moartea Lui. Întrebarea este dacă sîntem gata să răspundem iubirii Lui. În Biblie, copiii nelegitimi precum Iefta au devenit uneltele Domnului și o parte a planului Lui (Judecători 11:1).

În Noul Testament cei care s-au mîndrit cu originea lor naturală au fost condamnați de Cristos. Evreii au făcut caz de faptul că erau urmașii lui Avraam și că nu fuseseră născuți prin preacurvie, spunînd astfel că pînă și Cristos a fost copil ilegitim (Ioan 8:41). Cristos n-a fost deloc impresionat de genealogia lor și i-a acuzat că aparțin tatălui lor, diavolul (v.44). Faptul că ei își cunoșteau tatăl pămîntesc nu însemna nimic; problema era identitatea tatălui lor spiritual. Sînt fericită că dacă ne naștem într-o familie de oameni unde nu sîntem doriți ne putem naște din nou într-o familie cerească unde sîntem doriți!

Cei născuți dintr-o "familie bună" au de a face cu tentația mîndriei pentru descendența lor fizică. Rezultatul este că nu-și dau seama ce nevoie disperată au de harul divin. Evreii știau că tatăl lor era Avraam și l-au respins pe Mesia. Cît de bine ar fi fost dacă, precum femeia din Samaria, care era needucată,

n-ar fi reclamat merite umane, ci ar fi stat pur și simplu alături de Cristos și de sacrificiul lui pe cruce!

Împărăția cerurilor este populată cu cei alungați, neajutorați sau nedoriți. Aceia dintre noi care nu pot face caz de descendența lor pămîntească sînt țintele principale ale iubirii lui Dumnezeu. Cum scrie David, "El este Tatăl orfanilor, Apărătorul văduvelor, El, Dumnezeu, în locașul Său cel sfînt" (Psalmul 68:5).

Nu pot vorbi destul de nevoia celor care au de dat lupte sufletești de a citi zilnic Scripturile, memorînd cît mai multe versete cu putință. Un psiholog de copii a venit la mine după ce m-am mărturisit într-o adunare și mi-a spus: "Dorie, nu există motiv pe lumea asta pentru care să nu poți fi declarată o legumă emoțională". Apoi a făcut o pauză și a adăugat, "în afară de harul lui Dumnezeu".

Cît de adevărat! Dar harul acesta m-a susținut numai datorită dorinței mele hotărîte de a găsi zilnic înțelegere în Cuvîntul lui Dumnezeu.

Acasă la noi spunem tot timpul "Te iubesc". De cîte ori dăm telefon sau deschidem ușa, găsim ocazia să ne exprimăm dragostea. Ne place să plănuim tot felul de surprize și să dăruim mici cadouri doar pentru a spune "Te iubesc".

Odată, în Noua Guinee, Burney a dat buzna înăuntru, strigînd: "Mamă, mamă".

"Ce s-a întîmplat, iubitule?" l-am întrebat.

"Mă iubești?"

"Burney, te iubesc mai mult decît orice", i-am răspuns strîngîndu-l tare la piept.

"Atunci e O.K.", mi-a răspuns în treacăt. "Voiam doar să știu". Și s-a întors la joacă.

În Noua Guinee ne jucam de multe ori un joc cu "te iubesc". Lloyd se uita la mine și spunea: "Te iubesc mai mult decît toate pietrele de aici și pînă la rîu". Darlene adăuga: "Te iubesc mai mult decît toți copacii din Sentani". Altcineva spunea: "Te iubesc mai mult decît toate stele de pe cer".

De curînd am primit o scrisoare de la Darlene care-mi spunea "Vă iubesc mai mult decît toți țînțarii din Arkansas". Prostesc? Nu cred.

N-aș fi supraviețuit niciodată vieții din casa lui Buni sau tratamentului aplicat de familia Makin sau respingerii tatălui și mamei mele fără promisiunile lui Dumnezeu a căror împlinire o simțeam apropiindu-se. Pînă și astăzi mai am Noul Testament pe care Irma Fremm mi l-a dat, cu însemnările și cu versetele subliniate pe care le-am învățat. Cuvîntul lui Dumnezeu ne dă puterea să ne descurcăm cu durerile și rănile sufletului nostru.

Unii oameni mi-au spus: "Dorie, nu ești normală. Pînă și copiii care au suferit mult mai puțină respingere decît tine au rămas cu răni datorită trecutului lor. Ești adevărată?"

Răspunsul meu este că, după cîte se vede, Dumnezeu a muncit neobișnuit de mult cu viața mea, poate pentru că am fost atît de disperată. În copilărie n-am avut practic la cine să mă întorc; n-am avut pe umărul cui să plîng. M-am aruncat în brațele lui Dumnezeu. Plin de har, poate peste așteptările obișnuite, El mi-a vindecat sentimentele zdrobite și înveninate. Sînt convinsă că poate face la fel pentru oricine vine la Dumnezeu cum am venit eu.

Experiența m-a făcut să am cîteva lucruri de împărtășit și părinților. Vă rog, spuneți-le copiilor dumneavoastră cît îi iubiți! În Chicago, un bărbat aflat lîngă sicriul băiatului său de cincisprezece ani, a scris un bilețel și l-a așezat în palma mortului. Scria: "Fiule, te iubesc". Ce tragedie să aștepți pînă e prea tîrziu să-i spui aceste cuvinte fiului tău! Acasă, noi le spunem copiilor că îi iubim; uneori de cîteva ori pe zi. Azi Burney și Darlene ne spun: "Mamă și tată, am știut întotdeauna că ne-ați iubit, și noi vă iubim!"

Nu îngăduiți niciodată ca visurile dumneavoastră să treacă înaintea creșterii copiilor. Ce poate fi mai important decît a-i învăța să trăiască după principiile biblice? Aceasta înseamnă să vă revărsați în ei pentru a crește oameni spre lauda lui Dumnezeu. Lucrul acesta ne face foarte responsabili pe noi ca părinți. Înseamnă că trebuie să ne autoanalizăm cu grijă. Ce fel de persoană ești *tu*, de fapt? Pentru că o astfel de persoană va fi copilul tău! Avem nevoie de ajutorul și înțelepciunea lui Dumnezeu într-o astfel de sarcină.

Toate visurile neîmplinite ale unei lumi întregi nu prețuiesc cît o viață investită într-un copil. Sigur că aceasta înseamnă sacrificiu, renunțarea la țeluri importante pentru a lucra în virtutea unul alt țel: acela de a crea, iubi, dărui, modela și educa un copil pentru a deveni o persoană responsabilă care iubește și respectă Cuvîntul lui Dumnezeu. Copiii voștri vor fi monumente vii pentru voi, la bine și la rău.

Deși Lloyd și cu mine am fi dorit foarte mult să rămînem în Baliem ca misionari, am simțit că era greșit să-l obligăm pe Burney să urmeze o școală departe de noi, chiar dacă aceasta făcea parte din politica misionariatului. Da, am fost chemați la Baliem, dar a trebuit să acceptăm faptul că întîi și întîi am fost chemați să fim părinți.

Mă doare inima pentru copiii Statelor Unite. Cu rata aceasta înspăimîntătoare a divorțurilor, cu creșterea violenței față de copii și indiferența multor părinți, există probabil deja mii de Doris Duckworth – copii nedoriți, neiubiți, bătuți și neglijați.

Acestor copii cu inima zdrobită și acestor adulți plini de amărăciune mi-am dedicat viața și munca. Lor le spun: *Ceea ce Dumnezeu a făcut pentru mine, poate face și pentru voi.*

Dumnezeu ne poate face oameni întregi dacă îi încredințăm toate părțile care ne lipsesc.

# 21

# *Reflecții funerare*

În 1972 călătoream cu mașina prin Kansas. "Iubito, am o surpriză pentru tine: te voi duce într-un loc deosebit", m-a anunțat Lloyd. Am așteptat nelămurită să-mi explice.

După o oră am intrat într-un orășel. "Dorie, privește numele acela. Înseamnă ceva pentru tine?"

"Nu – așteaptă. Aici s-a născut tatăl meu?"

"Da".

Am hotărît să ne încercăm norocul căutînd informații despre el sau despre familia lui. Am parcat în fața magazinului de pe colț, am intrat și am întrebat: "Cunoașteți pe cineva pe nume Duckworth – Lewis Duckworth?"

Bărbatul a rămas cu gura căscată. "Așteaptă un minut". S-a dus în fundul magazinului și după o clipă a apărut o femeie. Eram sigură că tocmai întîlnisem o rudă: același păr buclat, ochi căprui, ten închis.

"Ați cunoscut un anume Lewis Duckworth?" am întrebat, nevenindu-mi să-mi cred ochilor.

"Sînt o Duckworth", a răspuns, uimită. "Un moment", a spus întorcîndu-se să-l strige pe un alt bărbat. A venit la noi. "Întrebați-l și pe el ce m-ați întrebat pe mine", a ordonat femeia. Cînd am repetat întrebarea, a fost rîndul lui să rămînă surprins.

"Mama mea l-a crescut pe Lewis Duckworth. Are nouăzeci și cinci de ani – a fost o Duckworth", mi-a spus bărbatul. "V-ar place s-o întîlniți?"

Pentru o clipă am crezut că visez. Trecuseră aproape douăzeci și cinci de ani de cînd i-am spus la revedere tatălui meu, și acum urma s-o întîlnesc pe femeia care îl crescuse! Femeia care stătea în fața mea era o verișoară îndepărtată.

Ne-am dus la casa acelei femei. Au adus-o în salon într-un scaun cu rotile. Era îmbrăcată în negru, cu dantelă albă în jurul gîtului și la încheieturi. Mi s-a spus să mă las în genunchi, pentru că aproape orbise și nu putea să vorbească decît în șoaptă. Aceasta era femeia care-l crescuse pe tatăl meu.

"Mamă, ea e fiica lui Lewis, Doris", a spus bărbatul, cu voce tare.

"Dragă, s-a mișcat ea spre mine, "vrei să te apropii, ca să te văd mai bine?" Bătrîna m-a mîngîiat ușor pe față.

"Tatăl tău a fost un om bun. Îmi pare rău pentru ce s-a întîmplat. Familia ta era metodistă – din cei care fac caz de asta". A făcut o pauză și un surîs i-a apărut printre riduri. Apoi i-a mîngîiat pe Burney și Darlene: "O, Dumnezeu să vă binecuvînteze, dragilor".

Am privit-o din nou în ochi, și m-a îmbrățișat. Am sărutat-o pe obraji. Inima îmi zvîcnea, tînjind să vorbească îndelung cu ea despre rădăcinile familiei mele. Însă conversația noastră trebuia să fie scurtă pentru că obosea. "Cîndva", mi-a spus, "îți voi spune totul despre tatăl tău". Ziua aceea n-a mai venit; a murit peste cîteva luni.

Bărbatul de la magazin m-a întrebat dacă voiam să merg la cimitir. Cînd am ajuns și am deschis registrul am găsit această informație: "Molly și Dell Duckworth au murit la 34 și 32 de ani de tuberculoză".

"Doris", a început bărbatul, "aceștia sînt bunicii tăi".

Am coborît pe o potecă pînă la un micuț cimitir. Două morminte îngropate, cu cruci de lemn pe care scria "Molly Duckworth" și "Dell Duckworth". Am rămas nemișcată un timp.

De-a lungul vieții mele mă gîndisem foarte puțin la bunicii mei. Din cauza urii pe care mama o avea față de mine, crezusem întotdeauna că într-o zi o poveste sordidă despre originea mea va ieși la lumină. Și acum pentru prima dată mi-am dat seama că aveam rădăcini familiale – am avut cîndva bunici, deși muriseră cu mult timp înainte de nașterea mea. Cît îmi doream să-i fi cunoscut! Dincolo de tot trecutul meu urît, eram inclusă într-o familie.

Ochii îmi erau inundați de lacrimi. Copiii au venit lîngă mine. Darlene mi-a luat mîna dreaptă, Burney mîna stîngă. Apoi am auzit vocea lui Dumnezeu: vocea care îmi șoptise tot timpul acela, dincolo de singurătate, tristețe și durere. *Dorie, sfîrșitul tău va fi mult mai bun decît începutul.*

Ne-am întors la mașină. Imaginea îmi era încețoșată de lacrimi, sentimentele îmi fuseseră zgîndărite din nou. Cînd am plecat, gîndurile îmi săreau de la amintirile copilăriei la ajutorul lui Dumnezeu. Desigur, harul Său este mult mai evident pe un fundal de respingere și lipsă de speranță. Dumnezeu își împrăștiase dragostea în mine într-o sută de feluri diferite. Da, orfelinatul existase, la fel mama mea, la fel casele de probă. Și totuși Cristos mă acceptase și mă înălțase pentru a fi un moștenitor al lui Dumnezeu întru Isus Cristos. El mi-a dat un soț dumnezeiesc și doi copii neprețuiți. Apoi, mi-a dat ocazia de a merge în jurul lumii pentru a-i ajuta pe oamenii rămași în epoca de piatră să înțeleagă Evanghelia. Și în cele din urmă, m-a făcut soția unui pastor și m-a învățat să le spun celorlalți americani că Dumnezeu îi iubește pe nebăgații în seamă și îi ajută să devină "cineva" pentru gloria numelui Său.

El a făcut toate astea pentru o fată pe care nimeni n-o iubea!

> "El ridică pe sărac din țărînă, înalță pe cel lipsit din gunoi ca să-i facă să stea împreună cu prinții, cu prinții poporului Său" (Psalmul 113:7-8).

# *Notă de mulțumire*

Dorim să le mulțumim lui Erwin și Rebecca Lutzer pentru orele de studiu și scris pe care le-au implicat rostirea acestor lucruri. Eu și soțul meu apreciem dorința lui Erwin de a păstra corectitudinea și claritatea înregistrării tuturor detaliilor. Draga lui soție, Rebecca, a bătut la mașină manuscrisul de mai multe ori și a adus ultimele retușuri editoriale. Kay Oliver a petrecut și ea multe ore ajutînd la finisarea manuscrisului. Pentru toate acestea, eu și Lloyd le sîntem profund îndatorați. Avem încredere în faptul că Dumnezeu va folosi această poveste pentru a arăta altora puterea nemărginită a harului Său.

Doris și Lloyd Van Stone

---

Notă: Moody Press, o filială a Institutului Moody Bible, este destinată educației, evanghelizării și edificării. Dacă vă putem ajuta în a cunoaște mai multe despre Cristos și viața creștină, scrieți-ne fără nici o obligație pe adresa: Moody Press, C/O MLM, Chicago, Illinois – 60610